

Latvijas Universitātes
Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes
Izglītības zinātņu nodaļa

Mākslas profesionālā bakalaura studiju programmas
Artura Ozoliņa

Studentu apliecības numurs ao08137

DIPLOM DARBS

Kultūras centru funkcionālie un estētiskie risinājumi.

Vadītājs: Jānis Mežulis, Sertificēts arhitekts

Rīga, 2011.

ANOTĀCIJA.

Bakalaura darba tēma: Kultūras centru funkcionālie un estētiskie risinājumi.

Darba mērķis: Izpētīt un izziņāt kultūras centru funkcionālos un estētiskos risinājumus Latvijas teritorijā.

Hipotēze: Kultūras centri spēj piedāvāt pakalpojumus plašam auditorijas lokam un izraisa apkārtējo interesi.

Darbs sastāv no divām daļām – teorētiskās un praktiskās daļas. Teorētiskajā daļā ir atlasīta un analizēta literatūra par kultūru un kultūras jēdzienu, kultūras vēstures attīstību un kultūras centru funkcionalitāti un tās raksturojumu.

ANNOTATION

The theme of Bachelor work is following: Culture center functional and aesthetic solutions. The aim of work is to research and analyze culture center functional and aesthetic solutions in territory of Latvia. The hypothesis is the following: culture centers can offer wide variety of service for large auditorium and culture centers causes surrounding interest. Work consists from two parts – theoretical and practical. In theoretical part author gathers and analyzes information about culture and meaning of culture, culture history development and culture center functionality and its description.

Saturs

ANOTĀCIJA	2
IEVADS	5
1.1 TEORĒTISKĀ DAĻA	7
1. Kultūra un tās jēdziens	7
2. Kultūras attīstības vēsture 17.-20.gs.	18
2.1. 17. gadsimts.....	18
2.1.1 Baroks.....	19
2.1.2 Klasicisms.....	21
2.2. 18. gadsimts.....	22
2.3. 19. gadsimts.....	25
2.3.1. Romantisms.....	26
2.3.2. Reālisms.....	27
2.4. 20. gadsimts.....	28
2.4.1. Modernisms.....	29
2.4.2. Postmodernisms.....	30
3. Kultūras centru funkcionalitāte un raksturojums	32
3.1. Teātris, kino, koncertzāles.....	33
3.2. Sporta centri, atpūtas centri.....	34
3.3. Dievnamu, baznīcas.....	35
2. PRAKTISKĀ DAĻA	37
2.1. Pētījuma objekta un metožu raksturojums	37
2.2. Rezultātu kvantitatīvā un kvalitatīvā analīze	38
2.2.1 Rezultātu kvantitatīvā analīze.....	38
2.2.2. Rezultātu kvalitatīva analīze.....	44
2.3. Individuālo respondentu izpēte un rezultātu analīze	49
2.3.1. Intervija ar Ilzi Toli.....	49
2.4. Pētījuma rezultātu interpretācija	51
Secinājumi	53
Nobeigums	55

Radošā darba apraksts un ekonomiskie aprēķini.....	56
Tāme.....	69
Rasējumi.....	72
Vizualizācijas.....	80
Izmantotā literatūra un avoti.....	86

IEVADS

Autora izvēlētā bakalaura tēma ir kultūras centru funkcionālie un estētiskie risinājumi. Autors sistematizēšu tos pēc funkcijām un pētīs kāds ir to iekārtojums atkarībā no funkcijām kādus viņi veic, kā kultūras centru koncepcija ietekmē to iekārtojumu laika gaitā un kādas ir novitātes šo centru attīstībā un kāda varētu būt tālākā vīzija.

Mūsdienās aizvien vairāk tiek runāts, ka cilvēkiem savā uztverē jāpaliek „kompaktākiem” ir jābūt universālākiem un jāspēj pielāgoties dažādiem pārbaudījumiem. Kultūras centri spēj piedāvāt vairākas funkcijas vienā tāpēc tie iet līdzī laimam un pēdējā laikā paliek arvien populārāki. Autors darbā apskatīs, kāds ir kultūras centru iekārtojumus un attīstīs vīziju kā varētu darboties Aizkraukles kultūras nams.

Lielākā problēma rakstot kursa darbu varētu būt tāda, ka kultūras centri, kas rīko saviesīgus, audio, video un cita veida pasākumus ir Latvijā jaunums. Bieži vien centri vairāk specializējas uz konkrētu izklaides iespēju sniegšanu. Tāpēc informācija būtu limitēta, bet tas no otras puses palīdzētu to sistematizēt, jo būtu vieglāk atrodamas visas vietas, kas dzīvo līdzī mūsu laimam.

Bakalaura darbā izvirzītā problēma Kultūras centri Latvijā ar pašreizējo plānojumu nerealizē centru pilno potenciālu.

Bakalaura darba hipotēze: Kultūras centri spēj piedāvāt pakalpojumus plašam auditorijas lokam un izraisa apkārtējo interesi.

Pētījuma objekts: 140 respondentu viedoklis par kultūras centru funkcionāliem un estētiskiem risinājumiem.

Pētījuma priekšmets: kultūras centru funkcionālie un estētiskie risinājumi.

Bakalaura darbā izmantotā metodika: teorētiskās literatūras analīze, vizuālā metode, kvantitatīvā analīze, kvalitatīvā analīze.

Pētījuma koncepcijas autors: Ausma Ķibilde.

Pētījuma virziens: interjer dizains.

Darba mērķis: Izpētīt un izziņāt kultūras centru funkcionālos un estētiskos risinājumus Latvijas teritorijā.

Izvirzītie uzdevumi: Izpētīt kultūras vēstures teoriju, kultūras centru dizaina attīstības tendences pasaulē un Latvijā, to saistība ar modernajām tehnoloģijām un aktualitātēm sabiedrībā. Veikt anketēšanu, lai noskaidrotu sabiedrības viedokli par aktuālākajiem kultūras centriem Latvijā un iespējamo turpmāko attīstību. Apkopot aptaujas rezultātus, veikt rezultātu analīzi un attēlot rezultātus. Izstrādāt priekšlikumus, kā uzlabot un pilnveidot kultūras centru izmantošanas iespējas un veidus.

Darba teorētiskajā daļā tiek noskaidrota kultūras centru dizaina specifika un nozīme sabiedriskajā dzīvē, attīstības vēsture, tendences un izaugsme dizaina attīstībā, tehnoloģiju attīstībā.

Bakalaura darba praktiskajā daļā ir veikta kvalitatīva analīze par kultūras centru funkcionālajiem un estētiskajiem risinājumiem, kā arī individuālo respondentu izpēti un rezultātu analīze, kā arī autora personīgie novērojumi darbojoties dizaina jomā, pieredzes un konkurences izpēti, anketēšanas rezultātu apkopojums, kurā tika aptaujāti, kas ļauj noteikt sabiedrībai pieņemamākos kultūras centrus Latvijā un iemeslus, kāpēc, tieši šie ir favorīti. Kā arī pamatot pētījuma veikšanas gaitā iegūtos secinājumus un izstrādātos priekšlikumus.

1. TEORĒTISKĀ DAĻA

1.1. KULTŪRA UN TĀS JĒDZIENS

Zinātnieki kultūru mēdz dēvēt par sabiedrības dzīves stilu. Tādēļ tā sevī ietver ļoti plašu spektru ar apskatāmiem objektiem, piemēram, uzvedības normas, ģērbšanās normas, valodu, reliģiju, rituālus, kā arī likumus, morāli un uzskatu sistēmas.¹

Daudzi cilvēki mūsdienās lieto kultūras jēdzienu tajā izpratnē, kas izveidojās Eiropā 18. un 19. gs. sākumā. Šis priekšstats par kultūru atspoguļo nevienlīdzības Eiropas sabiedrībā, kā arī nevienlīdzības starp Eiropas spēkiem un to kolonijām pasaulē.²

Dažādas kultūras definīcijas izklāsta dažādas teorijas vai kritērijus pēc kuriem vadās cilvēka virzītā darbība apzinoties, ka pieņemtajām sabiedrības normām un arī tradīcijām ir tendence atšķirties. Zinātnieks Edvards Burnets Tailors (Edward Burnett Tylor), no sociālās perspektīvas Anglijā 1871. gadā, izklāstīja teoriju par kultūru, kurā minēja, ka kultūra vai civilizācija, ja tiek vērtēta no visplašākā etnogrāfiskā viedokļa, ir specifisks veidojums, kas sevī ietver zināšanas, uzskatus, mākslu, morāli, likumus, tradīcijas un jebkuru citu spēju vai ieradumu, ko cilvēks iegūst kā pilntiesīgs sabiedrības loceklis.³

Saskaņā ar šo domāšanas pieņēmumu var ļoti vienkārši novērtēt atsevišķas valstis kā vairāk vai mazāk civilizētas. Tādēļ daži kultūras teorētiķi mēģinājuši no kultūras definīcijas izņemt populārās jeb masu kultūras jēdzienu. Tādi teorētiķi kā Metjū Arnolds (Matthew Arnold; 1822 – 1888) uzskata kultūru vienkārši kā rezultātu „vislabākajam, kas ticis izdomāts un pateikts pasaulē”. Arnolds pretstatīja masu/ populāro kultūru ar sociālo haosu jeb anarhiju. Šajā sakarā kultūra ir tuva ar sociālo attīstību – nepārtrauktu cilvēka dabas uzlabojuma mēģinājumu.⁴

Attiecībā uz kultūru pastāv dažādi jēdzieni un tie mēdz atšķirties lietotajā literatūrā. Tāpēc ieteicams tēmas un terminus apskatīt plašāk, lai rastos labāks priekšstats par kultūru un tās jēdzienu. Teorētiskais izklāsts reizēm tiek formulēts kā autoru individuālais redzējums par atsevišķām teorētiskām nostādnēm un iespējamo viedokļu dažādību.⁵

---

¹ Jary, D. and J. Jary. 1991. The HarperCollins Dictionary of Sociology, page 101.

² Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>

³ Reagan, R. 1985. "Final Radio Address to the Nation". Washington.

⁴ Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. Janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>

⁵ Hoult, T. F., ed. 1969. Dictionary of Modern Sociology, p. 93.

Jaunākajos kultūras definējumos noteikti apskatāma Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas UNESCO izklāsts, ka kultūrai ir nepieciešams uztvert kā noteikta sabiedrības slāņa vai arī grupas garīgo, materiālo, intelektuālo un emocionālo īpašību apvienojumu, kā arī šīs sabiedrības vai tās grupas vizuālā māksla, literatūra, dzīves stils, kopdzīvošanas paražas, vērtību sistēmas, tradīcijas un uzskati. UNESCO atzīmē, ka jēdziens kultūra spēj būt ļoti dažāds un ir jāpievērš liela uzmanība sabiedrībai un laika periodam, kurā tiek apskatīts šis jēdziens. Ejot cauri gadsimtiem stipri atšķiras vērtību sistēma un prioritātes, kuras cilvēks cenšas izkopt un arī mainās novērošanas spējas atkarībā no cilvēka pieredzes. Jo lielāka ir cilvēka pieredze jo dažādāk, katrs indivīds apskata sociālās perspektīvas lielākā laika nogrieznī.⁶

Bieži apskatot kultūru tiek vākta informācija, par kultūras jēdziena izpratni, sistematizēta iegūtā informācija. Tālākos soļos ir ļoti lietderīgi apskatīt kultūras procesus globāli un ar starp kultūru attiecības, kā arī indivīda un sabiedrības attiecības kultūras jomā. Šie materiāli var sniegt nozīmīgu jēdzienu skaidrojumu, kas apskatāms teorētiskā izklāstā un var tikt arī papildināts ar vizuālu materiālu. Šāds tēmas izklāsts aptver plašu problēmu loku, kā arī nodrošina ne tikai teorētisku, bet arī praktisku problēmas risinājumu.⁷

Prakses kontekstā kultūra attiecas uz elitārām aktivitātēm, kā, piemēram, muzejiskas nozīmes mākslas darbi un klasiskā mūzika, bet ar vārdu kulturāls apzīmē cilvēkus, kas zina par šīm lietām un piedalās šajās aktivitātēs. Šos cilvēkus bieži sauc par erudītiem, kas viņus vienlaikus nošķir no masas kultūras.

Sākot ar 19. gs. daži sociālie kritiķi ir pieņēmuši šo atšķirību starp augsto un zemo kultūru, uzsverot augstākās kultūras izsmalcinātību kā samaitājošu un nedabīgu. Tās attīstība aptumšo un izkropļo cilvēka būtību, tā dabu. Šajā sakarā var minēt šlāgermūziku (mūzika, kura pārstāv strādājošo klasi) kā mūziku, kas patiesi atspoguļo sadzīvīsku dzīvesveidu, bet klasisko mūziku kā virspusēju un dekadentisku.⁸

Lai arī šīs definīcijas sevī ietver ļoti daudz nozīmes ar plašu problēmu spektru, bet tomēr tās neaptver visas jēdziena kultūra nozīmes. 1952. gadā Alfrēds Kroibers (Alfred Kroeber) un Klaidis Klakhans (Clyde Kluckhohn) savā darbā „Kultūra: kritisks koncepciju un definīciju apskats” (Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions) apkopoja sarakstu, kas sevī ietvēra 164 vārda kultūra nozīmes. Tas ir lielisks indikators, ka kultūra ir ļoti plašs jēdziens un katram indivīdam par to var būt dažāda izpratne atkarībā no līdzšinējās

---

⁶ Tylor, E.B. 1974. Primitive culture: researches into the development of mythology, philosophy, religion, art, and custom. 985. p

⁷ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

⁸ Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. Janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>

pieredzes, etniskajiem principiem, emocionālajiem aspektiem un citām lietām, kuras ir iespējams mēģināt sistematizēt un veidot katalogu.⁹

Šīs, kā arī daudzas citas, definīcijas un teorijas kopā veido kultūras elementu katalogu. Elementiem, kas ietverti šajā simboliskajā katalogā (piemēram, likums, akmens rīks, laulība), katram ir sava patstāvīga eksistence. Tie dzīvo paši savu dzīvi neatkarīgi viens no otra. Tie ienāk mūsu laika telpā vienā koordināšu punktā, bet iznāk citā. Taču, kamēr šie elementi paši par sevi pastāv, tie nemitīgi mainās, un tādēļ ir iespējams runāt par likuma vai instrumenta attīstību, jeb evolūciju.

Tātad kultūra, vismaz pēc tās elementu kataloga, ir kultūru objektu kopums. Šo objektu veido daudzi aspekti un antropologs Leslijs Vaitis (Leslie White) uzdod jautājumus: „Kāda veida objekti tie ir? Vai tie ir fiziski objekti? Garīgi objekti? Abi kopā? Metaforas? Simboli? Lietu nosaukumi?” Antrpologs savā slavenajā darbā „Kultūras zinātne” (Science of Culture; 1949) secina, ka šo kopumu veido „sui generis” (savdabīgi objekti). Mēģinājumos definēt šo savdabīgumu viņš uzdūrās agrāk neapjaustam simbolizēšanas aspektam, kuru nosauca par „simbolātu” — objektu, kas ir radīts simbolizēšanas darbībā. Tādēļ viņš definēja kultūru kā „simbolus, kurus uztver ekstra — somatiskā kontekstā.” Kultūru ir vieglāk aptvert ar simbolu kopumu, jo katram cilvēkam asociatīvās spējas strādā savādāk un savācot kopumā vienā katalogā vairākus simbolu kopumus ir iespējams noklāt plašu problēmu loku.¹⁰

Līdz 19. gs., antropoloģisti bija piemērojuši jēdzienu kultūra plašākai definīcijai, kuru tie varēja piemērot lielākai sabiedrību dažādībai. Uzticami evolūcijas teorijai, viņi pieņēma, ka visi cilvēki ir vienādi attīstīti un tas, ka visi cilvēki kultūrā kaut kādā veidā ir saistīti ar cilvēka evolūciju. Viņi arī parādīja pieeju – negribu izmantot bioloģisko evolūciju kā veidu kas izskaidro atšķirības starp specifiskām kultūrām – kas ilustrētu to, ka daļa sabiedrības izmantojot citu sabiedrības daļu vai visu sabiedrību kopumā bieži atklāj dominēšanas un pretošanās procesus.¹¹

Tas ir viens no daudzajiem iemesliem, kāpēc pasaulē pieaug kultūras pētniecības centru skaits. Katrā no tiem ir radīta sava kultūras izpratnes shēma un paraugs kā darboties. Tāpēc ir tik daudz kultūras definīcijas, kas ir ļoti daudzveidīgas un grūti sistematizējamas. Laikā no 1891. līdz 1919. gadam bija plašākai sabiedrībai pazīstamas tikai septiņas kultūras definīcijas, bet laika gaitā no 1920. līdz 1950. gadam to skaits pieauga līdz 157 definīcijām,

---

⁹ Kroeber, A. L. and C. Kluckhohn, 1952. Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions.

¹⁰ Viesis. (2011). Kultūras nozīmes. Sk. 2011. 12. janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/eseja-domraksts/kulturas-nozimes.html>

¹¹ Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. Janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>

bet 20. gadsimta sešdesmitajos gados to skaits bija jau sasniedzis aptuveni 250. Zinātniskajā literatūrā tiek minētas daudzveidīgas kultūras izpratnes formas, piemēram:

- 1) Kultūra ir sociālās pieredzes translācijas forma
- 2) Kultūra ir cilvēka socializācijas veids
- 3) Kultūra ir indivīda un sabiedrības dzīves darbības forma
- 4) Kultūra ir tas, kas cilvēku padara par cilvēku
- 5) Kultūra ir cilvēka un sabiedrības pašattīstības līmeņa rādītāja.

Kultūra ir rezultāts, kas veidojies daiļrades un brīvības mijiedarbības iespaidā. Un šī mijiedarbība nosaka kultūras attīstības dažādās formas. Kultūra atspoguļojas cilvēka attieksmē un radītajās lietās.¹²

Vispārēja kultūras izpratne paredz, ka kultūra sevī pamatā ietver četrus elementus, kurus nodod paaudzes viena otrai mācību procesa laikā. Šo procesu vislabāk raksturo jēdzieni tādi kā: vērtības, normas, institūcijas un artefakti.¹³

*„Kultūra veidojas kā notikumi, kuros tiekas lietas, lietu jēga, cilvēks un cits cilvēks. Tā veidojas kā kopīgu pūliņu rezultātā vēsturiski radušās un uzturētas dzīves formas (piemēram, tikumi, estētiskie principi, cilvēku savstarpējās attiecības). Īstenotas dzīves formas dēvē par laikmeta stilu ”.*¹⁴

Gan katra indivīda atsevišķās, gan arī sabiedrības kopumā vērtības ietver uzskatus par to, kas dzīvē šķiet svarīgs. Tās svarīgās vērtības vada pārējo kultūras daļu.

Normas sevī ietver uzskatus par sabiedrības pašregulācijas iezīmēm un par to kā katram indivīdam būtu jāuzvedas visdažādākajās situācijās. Pie tam katrai kultūrai un sabiedrībai ir izstrādātas metodes, kuras sauc par sodu vai arī sankcijām, un kuras darbojas kā normu uzspiedējas. Sankcijas mainās atkarībā no normas svarīguma un pārkāpuma nozīmīguma. Tās normas, kuras sabiedrība uzspiež ir likumi.

Institūcijas ir sabiedrības veidotas struktūras kurās sabiedrības vērtības un normas tiek pārraidītas.

Artefakti — lietas vai materiālās kultūras aspekti, kas atšķiras no kultūras vērtībām un normām.

Džulians Hakslejs (Julian Huxley) sniedz nedaudz savādāku sadalījumu par lietu kopumu. Viņš uzskata, ka kultūru nodala starpsaistītos "mentifaktos", "sociofaktos" un "artefaktos", kas attiecīgi raksturo ideoloģiskās, socioloģiskās un tehnoloģiskās sistēmas.

¹² ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

¹³ Hault, T. F, ed. 1969. Dictionary of Modern Sociology, p. 93.

¹⁴ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

Socializācija, pēc Haksleja domām, ir atkarīga no dažādu uzskatu apakšsistēmas, kas cieši saistīta starp cilvēku mijiedarbību sociālajā dzīvē. Socioloģiskā apakšsistēma pārvalda saskarsmi starp indivīdiem. Savukārt, materiālie objekti un viņu izmantošana atbilst tehnoloģiskajai apakšsistēmai un kas mainās evolūcijas laika gaitā. Arheologi savu uzmanību vairāk pievērš materiālajai kultūrai, bet kultūras antropologi savu uzmanību vairāk velta simboliskajai kultūrai, lai gan šīs abas zinātnieku daļas pēta dažādas lietas zinātniekus interesē kā šīs ļoti dažādās lietas savā starpā mijiedarbojas. Tāpēc kultūru apskata arī preču patērēšanas kontekstā un arī sociālo attiecību.¹⁵

Modernā kultūras teorija arī apsver iespēju, ka kultūra pati par sevi ir stabilizācijas tendenču - kuras ir raksturīgas attīstības spiedienam uz sabiedrības kā kopuma pašizziņu, jeb tribālismu - produkts. Skat. Stīvena Volframa (Steven Wolfram) "Jaunā veida zinātne" (A New Kind of Science), lai novērotu vienkāršus algoritmus, sākot no ģenētiskās attīstības, no kuras var, piemēram, izvirzīt koncepciju par kultūru kā darbojošos mehānismu, un Ričarda Dokinsa (Richard Dawkins) "Apjomīgais fenotips" (Extended Phenotype) diskusijai par ģenētisko un mēmestisko stabilitāti laika gaitā, izmantojot negatīvās atgriezeniskās saites mehānismus.¹⁶

Pastāv viedoklis, ka kultūra ir apvienots jēdziens, kas sevī iekļauj tādas tēmas kā māksla, zinātne, reliģija utt. Kultūra darbojas, kā cilvēka pasaules apguves forma, caur to atklājot cilvēka un cilvēces esības jēgu kā realizēt savu daiļradi un brīvības piedāvātās iespējas. Kultūra apzīmē universālu cilvēka attieksmi pret apkārtējo pasauli, caur ko cilvēks veido šo pasauli, kā arī gan pats savu personību. Cilvēka kopēju attieksmi pret šo pasauli nosaka jēga. Jēga sevī ietver cilvēka esības būtību, kas izpaužas gan iekšēji, gan arī ārēji. Esībai var piemist dažāda un pat savā ziņā ļoti īpaša nozīme. Esība ir zelta vidusceļš attiecībās ar pasauli un pašam ar sevi.

Kultūra sniedz filozofiskās, vēsturiskās, socioloģiskās un citas atziņas par kultūru. Kultūra pētī vispārējo attīstību, likumsakarības un atsevišķus mijiedarbības veidus starp dažādiem elementiem. Kultūra veido priekšstatus par tās būtību, funkcijām un dinamiku, un apraksta tautu kultūras laikmeta parādības un iespējamo ceļu nākotnē.¹⁷

Mūsdienās lietotais kultūras jēdziens tā vistiesākajā izpratnē izveidojās Eiropā 18. un 19. gs. sākumā. Šis nesen radies jēdziens par kultūru atspoguļo nevienlīdzības Eiropas daudznacionālajā sabiedrībā, kā arī nevienlīdzības starp Eiropas valstīm un to pakļautajām

---

¹⁵ Forsberg, A. (1985) Definitions of culture. 167. p.

¹⁶ Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>

¹⁷ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

kolonijām apkārtējā pasaulē. Tas pielīdzina vārdu kultūra jēdzienam civilizācija un pretstata to jēdzienam daba. Saskaņā ar šādu piedāvāto pieņēmumu var ļoti vienkārši novērtēt atsevišķas valstis kā vairāk vai mazāk civilizētas. Tādēļ daži kultūras teorētiķi un zinātnieki mēģinājuši no kultūras definīcijas izdalīt ļoti populāro masu kultūras jēdzienu. Metjū Arnolds (Matthew Arnold; 1822 — 1888) uzskata kultūru vienkārši kā rezultātu „vislabākajam, kas ticis izdomāts un pateikts pasaulē”.¹⁸

Šī Metjū Arnolda teorija ir pirmsākums teorijai par masu kultūru ko cilvēce lieto kopš 20. gadsimta 30. gadiem. Masu kultūra novērš savu uzmanību no radošajiem indivīdiem un vairāk izdabā rotaļīgiem cilvēkiem. Tā ļoti labi pilda socioloģiskas funkcijas, kas sevī iemieso elementāru vienkāršību un cilvēkiem ievieš sava veida atrakciju ar naivuma pieskaņu.

Nākamais attīstības slānis ir midkultūra. Šis slānis ir adresēts vairāk lietpratējiem, šī kultūra ir ar jēgu un izteiktāku racionālo pusi. Šim slānim piemīt saturs un jūtams spēcīgāks vēstījums, ko tā sniedz apkārtējiem cilvēkiem un vēsturei.

Pēdējais solis ir elitārā kultūra. Kultūra, kas ir domāta izredzētajiem un tendēta uz individualitāti. Piedāvā radošas un kreatīvas vērtības.¹⁹

Prakses kontekstā kultūra attiecas uz elitārām aktivitātēm, kā, piemēram, muzeju nozīmes mākslas darbi un akadēmiskā mūzika, bet ar vārdu kulturāls apzīmē cilvēkus, kas zina par šīm lietām un piedalās šajās aktivitātēs. Šos cilvēkus bieži sauc par erudītiem, kas viņus vienlaikus nošķir no masas kultūras.

Sākot ar 19. gs. daži sociālie kritiķi ir pieņēmuši šo starpību starp augsto un zemo kultūru, uzsverot augstākās kultūras izsmalcinātību kā samaitājošu un nedabīgu. Tās attīstība aptumšo un izkropļo cilvēka būtību, tā dabu. Šajā sakarā var minēt šlāgermūziku (mūzika, kura pārstāv strādājošo klasi) kā mūziku, kas patiesi atspoguļo sadzīvīsku dzīvesveidu, bet klasisko mūziku kā virspusēju un dekadentisku. Tāpat šāds viedoklis atspoguļo jebkāda veida iezemiešus kā „dižciltīgus mežonius”, kas dzīvo autentiskas un neaptraipītas dzīves, kurā nav lieku sarežģījumu un spēcīgi noslāņojušies Rietumu kapitālisma sociālie slāņi.

Šodien lielākā daļa sociālo zinātnieku atsakās no viendabīgas kultūras uztveres un no dabas pretstata kultūrai. Viņi atzīst ne-elitāros par tikpat kulturāliem kā elitāros (kā arī nerietumniekus par tikpat civilizētiem) — vienkārši uztverot tos kā tikpat kulturālus, tikai citādā veidā. Tādā veidā sociālie vērotāji pretstata elites augsto kultūru populārajai vai popkultūrai,

---

¹⁸ Arnold, Matthew. (1869). Culture and Anarchy. 256. p.

¹⁹ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. Okt.

<http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

t.i., lietas un rīcības, kuras tiek ražotas un patērētas masveidā. (Dažas klasifikācijas pazemina augsto un zemo kultūru līdz subkultūru klasēm.)²⁰

Tāpēc, par kultūras kodolu var uzskatīt noteiktā hierarhijā izkārtotu visas sabiedrības atzītu vērtību kopumu. Kultūra savā vērtību hierarhijā sakārto un stabilizē cilvēku dzīves vidi, darbību, uzvedību un saskarsmi. Kultūras vērtības palīdz orientēties apkārtējā pasaulē un to labāk izprast. Kultūras vērtības sniedz zināšanas un palīdz arī noformulēt cilvēka viedokli par dažādām lietām, kas grozās viņam apkārt.²¹

Romantisma laikmetā, īpaši tie zinātnieki, kas Vācijā bija saistīti ar nacionālisma kustību, kā piemēram, nacionālistu cīņa par Vācijas izveidi no dažādām hercogistēm un nacionālistu cīņa pret Austroungārijas impēriju, kas attīstīja vairāk ietverošu priekšstatu par kultūru kā "skatienus uz pasauli". Šajā domāšanā atšķirīgie un nesamērojami skatieni uz pasauli ir tie, kas apraksta katru etnisko grupu. Kaut gan tas ir vairāk ietverošs uzskats, nekā citi viedokļi, kas eksistēja līdz tam, šī pieeja kultūrai joprojām pieļauj atšķirību starp "civilizēto" un "primitīvo" jeb "cilšu" kultūru.

Līdz 19.gs, antropologi bija piemērojuši jēdzienu kultūra plašākai definīcijai, kuru tie varēja piemērot lielākai sabiedrību dažādībai. Uzticami evolūcijas teorijai, viņi pieņēma, ka visi cilvēki ir vienādi attīstīti un tas, ka visi cilvēki kultūrā kaut kādā veidā ir saistīti ar cilvēka evolūciju. Viņi arī parādīja pieeju — negribu izmantot bioloģisko evolūciju kā veidu kas izskaidro atšķirības starp specifiskām kultūrām — kas ilustrētu to, ka daļa sabiedrības izmantojot citu sabiedrības daļu vai visu sabiedrību kopumā bieži atklāj dominēšanas un pretošanās procesus.

1950. gadu subkultūras grupas ar īpatnībām plaškultūrā kļuva par socioloģistu pētīšanas objektiem. 20. gs. arī parādīja korporatīvās kultūras popularizāciju — īpatnēju veidojumu organizācijās vai darba vietās.²²

Šādi kultūras procesi un to veidojumi saista vienotā un dzīvā apritē kultūras mantojumu un vērtību jaunradi vienojot pagātnei un tagadni nodrošinot nepārtrauktu un augšupejošu attīstību nākotnē.

Neviena kultūra nav nemainīga vai arī sastingusi savā izpausmē tā atrodas kustībā, kas virzās augšup pa spirāli. Gan savā iekšējā, gan arī ārējā būtībā saskaroties ar citām kultūrām un kopīgi mijiedarbojoties. Šī kopīgā mijiedarbība izpaužas kultūras aizguvumu veidā, proti, kultūras mēdz atdarināt viena otru un aizgūst normas un vērtības, cita no citas tādejādi

---

²⁰ Arnold, Matthew. (1869). Culture and Anarchy. 256. p.

²¹ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. Okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

²² Arnold, Matthew. (1869). Culture and Anarchy. 256. p.

saplūstot viena otrā un nojaucot robežas un sekojot līdzī modernajam laikmetam un cilvēces attīstībai.²³

Zinātnieki uzskata, ka modernā kultūras teorija arī apsver iespēju, ka kultūra pati par sevi ievieš stabilizācijas tendences - kuras ir raksturīgas attīstības spiedienam uz sabiedrības kā kopuma pašizziņu, jeb tribālismu - produkts. Skat. Stīvena Volframa (Steven Wolfram) "Jaunā veida zinātne" (A New Kind of Science), lai novērotu vienkāršus algoritmus, sākot no ģenētiskās attīstības, no kuras var, piemēram, izvirzīt koncepciju par kultūru kā darbojošos mehānismu. Kultūra pēc šīs izvirzītās teorijas darbojas kā sabiedrības pašregulēšanās mehānisms.²⁴

Vēl noteikti pieminēšanas vērts ir teorija, ka prāts ir apstrādes moduļu sistēma, kuru ir izveidojusi dabiskā atlase balstoties uz gadiem vāktu pieredzi, lai risinātu dažādās mūsu senču problēmas. Saskaņā ar evolucionārajiem psihologiem — kulturālo formu dažādības ir ierobežotas (arī padarītas par iespējamām) no iedzimtajiem informācijas apstrādes mehānismiem, kas ir pamatā mūsu uzvedībai, ieskaitot valodas apgūšanas nodalījumus, izvairīšanos no incesta mehānismiem, mānīšanās uztveres mehānismus, inteliģenci un seksa — specifiskās pārošanās priekšrocības, pārtikas sagādes mehānismus, savienības melošanas mehānismus, faktoru noteikšanas, baiļu un aizsardzības (izdzīvošanas) mehānismus u.tml. Šie mehānismi tiek uzskatīti par kultūras psiholoģiskajiem pamatiem. Lai pilnībā saprastu kultūru ir jāizprot tās bioloģiskos nosacījumus iespējamībai. Tas nozīmē, ka kultūru nekādā gadījumā nevajag glorificēt vai uzskatīt, ka tā ir pieejama tikai izredzētajiem, kas bauda akadēmisko mūziku, senatnīgos atpūtas veidus u.tml. Kultūras vajadzība izriet no cilvēka pamatvajadzību piramīdas un tai ir jābūt vienkāršotai un pieejamai visiem.²⁵

Lielām sabiedrībām bieži piemīt subkultūras vai arī cilvēku grupas ar īpatnējām uzvedības un uzskatu sistēmām, kas tos atšķir no plaškultūras, kuras daļa viņi ir. Šīs atšķirības dēļ reizēm var veidoties īpatnēja kultūra iekšā kultūrā, kuru var nosaukt par subkultūru un tajā var ierindoties konkrētais indivīds dažādu iemeslu dēļ, piemēram, grupu vecuma, rases, etniskuma, klases vai arī dzimuma dēļ. Kvalitātes, kas nosaka subkultūru, var būt estētiskas, reliģiozas, profesionālas, seksuālas vai arī iepriekšminēto faktoru kombinētas.²⁶

Ja aplūkotās tiek imigrantu grupas tad var sīkāk izdalīt 4 pamatpieejas uz kurām balstīt savus spriedumus par kultūru:

---

²³ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. Okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

²⁴ Volkova, T. (2008). Par radošajām industrijām. Sk. 2011. 12. janv. <http://www.design.lv/dizaina-teorija/74:rad-industrijas>

²⁵ Volkova, T. (2008). Par radošajām industrijām. Sk. 2011. 12. janv. <http://www.design.lv/dizaina-teorija/74:rad-industrijas>

²⁶ Arnold, Matthew. (1869). Culture and Anarchy. 256. p.

• Monokulturālisms pastāv dažās Eiropas valstīs, kur kultūra ir ļoti cieši saistīta ar nacionālismu. Tādēļ šo valdību politika ir asimilēt imigrantus, kaut gan nesenie pieaugumi migrācijā ir likuši daudzām Eiropas valstīm eksperimentēt ar multikulturisma ieviešanu.

• Sakņu kultūra (Serdes kultūra) ir modelis, ko Vācijā attīstīja Bassams Tibi (Bassam Tibi). Tā pamatojas domā, ka minoritātēm var piederēt sava identitāte, taču tām vismaz ir jāatbalsta galvenās (serdes) kultūras, kuras biedri viņi ir, koncepcijas.

• Tīģelis izskaidro tradicionālo uzskatu ASV, kur visas imigrantu kultūras ir sajauktas vienā veselā un amalgamētas bez valstiskas iejaukšanās.

• Multikulturālisms izskaidro politiku, kurā imigrantiem un pārējiem sabiedrības pārstāvjiem ir jā saglabā sava kultūra, vienlaikus dažādām kultūrām sadzīvojot mierā vienas nācijas robežās. Šādu pieeju var novērot daudzās valstīs un viena no tām ir arī Latvija.

To kā valstis, kurās dominē viena nācija izturas pret imigrantu kultūrām reti precīzi atspoguļo viena vai otra no augstākminētajām pieejām. Atšķirības pakāpe ir atkarīga no uzņemošās sabiedrības kultūras atšķirības niansēs, imigrantu skaita, uzņemošās sabiedrības iedzīvotāju attieksmes, valdības politikas, kas ir spēkā, un šīs politikas efektivitātes, padarot vispārināšanas efektu par ļoti sarežģītu. Līdzīgi ir arī ar citām sabiedrības subkultūrām — no galvenās kultūras un komunicēšanas attieksmes starp dažādām kultūras grupām ir atkarīga rezultāta noteikšana. Kultūras pētīšana vienā sabiedrībā ir ļoti komplicēta un pētījumam nepieciešams pakļaut neskaitāmu daudzumu mainīgo.²⁷

Iepriekš minētajām pamat pieejām seko arī kultūras mantošana un tās pārņemšana. Kultūras mantojuma pārņemšana balstās uz mantotā materiāla kritisku izvērtēšanu, atlasot dotajā kultūras virzības posmā visnoderīgāko, kas katrai iedzīvotāju daļai dotajā momentā un laika sprīdi ir subjektīvs jēdziens. Kultūras mantojuma izmantošanā liela loma ir sabiedriskajai (kultūras) atmiņai, kurā glabājas arī tā mantojuma daļa, kas dotajā laikā kultūra nav aktuāla, bet var noderēt citā laikā. Atskatoties uz Latvijas pieredzi, tad A. Pumpura eposs „Lāčplēsis” atkārtoti aktualizējās pirms neatkarības atgūšanas 1990. gada sākumā atsevišķās kultūras sastāvdaļās. Savukārt ES kultūras pamats ir antīkās kultūras mantojums un kristietībā nostiprinātās vērtības.²⁸

Reliģijas un citas cilvēces uzskatu sistēmas bieži ir neatņemamas kultūras sastāvdaļas. Reliģija, no latīņu *religare*, kas nozīmē „cieši saistīt” ir kultūru iezīme visā cilvēces vēsturē. „Filozofijas un reliģijas vārdnīca” (The Dictionary of Philosophy and Religion) reliģiju definē kā institūciju ar atzītu dievgaldnieku uzbūvi, kas regulāri pulcējas dievkalpojumiem un

²⁷ Viesis. (2011). Kultūras nozīmes. Sk. 2011. 12. janv. <http://www.gudrinieks.lv/referati/eseja-domraksts/kulturas-nozimes.html>

²⁸ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. Okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

pieņem noteiktu likumu kopumu, piedāvājot cilvēkam veidu kā saistīties ar to, kas tiek pasniegts kā realitātes īstā daba.²⁹

Reliģija bieži sistematizē uzvedību, lai ieviestu sabiedrībā pašregulējošus elementus, piemēram, 10 kristietības baušļos vai arī 5 budisma priekšrakstos. Dažreiz tā ir saistīta ar valdību, kā, piemēram, teokrātijas iekārtā. Tā ietekmē arī mākslu, jo māksla citās pārvaldības sistēmas tiek dotēta arī no valsts puses. Eiro centriskā paraža līdz noteiktai pakāpei sadala cilvēci rietumu un ne- rietumu kultūrās, kaut arī šādā uzskatā ir dažas kļūdas. Rietumu kultūra no Eiropas visspēcīgāk izplatījās uz Austrāliju, Kanādu un ASV. To ietekmē senā Grieķija, senā Roma un kristiešu baznīca. Rietumu kultūra tiecas būt vairāk virzīta uz individualitātēm salīdzinājumā ar ne-rietumu kultūrām. Tā redz cilvēku, dievu un dabu, jeb visumu daudz atšķirīgāk nekā ne-rietumu kultūras. Šo kultūru raksturo rakstpratība, ekonomiskā un tehnoloģiskā attīstība, tai nav ekskluzīvas pazīmes (atšķirībā no citām 3. pasaules valstīm).³⁰

*Amerikāņu sapnis, pie kura pieturas daudzi ASV iedzīvotāji, ir uzskats, ka ar smagu darbu, drosmi, mērķtiecību, neatkarīgi no sociālās klases, cilvēks var iegūt labāku dzīvi. Šis viedoklis sakņojas uzskatā, ka ASV ir „pilsēta uz kalna, gaismas stars nācijām”.*³¹

Kultūras, atkarībā no to īpašībām, tiecas gan pieņemt, gan pretoties izmaiņām. Piemēram, vīrieša un sievietes lomas daudzās kultūras ir savstarpēji papildinošas. Viens dzimums var vēlēties izmaiņas, kas ietekmē otru dzimumu, kas notika rietumu kultūrās 20. gs. otrajā pusē. Tādēļ vienlaikus ir dinamiskas tieksmes, kas iedrošina izmaiņas, bet tajā pašā laikā ir konservatīvi spēki, kas pretojas tām.

Trīs ietekmes veidi veido izmaiņas kultūrā un pretojas tām vienlaikus:

- spēki, kas darbojas sabiedrībā;
- kontakts starp sabiedrībām;
- izmaiņas dabā.³²

Kulturālās izmaiņas var rasties no iejaukšanās dabā, izgudrojumiem (u.c. ārējiem iespaidiem) un no kontakta ar citām kultūrām. Piemēram, pēdēja ledus laikmeta beigās palīdzēja radīt lauksaimniecību, kas secīgi radīja daudzas citas kulturālās inovācijas.

Difūzijā ikviena objekta apveids (bet ne vienmēr tā nozīme) pārceļas no vienas kultūras uz citu. Piemēram, hamburgeri, tik ikdienišķi ASV, bija eksotika, kad tos ieveda, Ķīnā. Stimulu

²⁹ O'Neil, D. 2006. "Overview". Behavioral Sciences Department, Palomar Collage, San Marco, California.

³⁰ O'Neil, D. 2006. "Overview". Behavioral Sciences Department, Palomar Collage, San Marco, California.

³¹ Reese, W.L. 1980. Dictionary of Philosophy and Religion: Eastern and Western Thought. 488 p.

³² Neufart, E. Neufart, P. (2002). Architect's data 3rd edition. 648. p.

difūzija attiecas uz vienas kultūras elementa novešanu līdz jaunam elementa izgudrojumam. Inovāciju difūzijas teorija piedāvā uz pētījumiem balstītu modeli, kas parāda kādēļ un kad kultūras pieņem jaunas idejas, prakses un produktus.³³

Piemērošanās citai kultūrai (akulturizācija) mēdz būt saprasta dažādi, taču šajā kontekstā tā attiecas uz vienas kultūras īpašību aizvietošanu ar citām, kā tas notika ar dažām indiāņu ciltīm un citām iezemiešu ciltīm visapkārt pasaulei kolonizācijas procesā. Saistīti procesi indivīda līmenī iekļauj asimilāciju (citas kultūras pieņemšanu no viena indivīda puses) un transkultūrizāciju.

Kulturāls atklājums vai izgudrojums apzīmē jebkuru inovāciju, kas ir lietderīga cilvēku grupai (novērojams pēc reakcijas), taču neeksistē kā fizisks objekts. Cilvēce ir globālā „paātrināta kultūras izmaiņu periodā”, kuru dzen starptautiskās tirdzniecības paplašināšanās, masu mediji un, pats svarīgākais, cilvēku daudzuma uz planētas eksploziju, kā arī citi faktori. Kulturālās izmaiņas ir kompleksas un tām ir tālejošas sekas. Sociologi un antropologi uzskata, ka kultūras un tās vides pētīšanai, lai saprastu visus dažādos izmaiņu aspektus, nepieciešams holistisks piegājums. Cilvēka eksistence, iespējams, vislabāk aplūkojama kā "daudzpusīgais veselais", un tikai no šī punkta ir iespējams apjaust kultūras izmaiņu realitātes.³⁴

Šīs izmaiņas veicina kultūras globalizācija. Un kultūras globalizāciju veicina:

- planētas iedzīvotāju migrācija;
- transnacionālo korporāciju darbība;
- vienota pasaules tirgus rašanās;
- valstu politiskā un ekonomiskā integrācija

Kultūras globalizācijas rašanos ir veicinājusi vienādu kultūras formu izplatība visā pasaulē. Zinātnieki šādu izplatību dēvē par kultūras integrāciju, kuras rezultātē rodas pasaules kultūras sistēma. Iemesls, kāpēc kultūras globalizāciju atbalsta ir tāds, ka kultūras globalizācija veicina cilvēkos planetārās apziņas rašanos. Tā liecina par jauna tipa kultūras aizsākumu: planēta ir visu pasaules iedzīvotāju kopīgās mājas. Kultūras globalizācija ievieš radikālas izmaiņas pasaules uztverē un interpretācijā.³⁵

---

³³ O'Neil, D. 2006. "Processes of Change". Behavioral Sciences Department, Palomar College, San Marco, California.

³⁴ Neufart, E. Neufart, P. (2002). Architect's data 3rd edition. 648. p.

³⁵ ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. Okt. <http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>

2.KULTŪRAS ATTĪSTĪBAS VĒSTURE 17.-20.gs.

Kultūras, plašā jēdziena ietvaros, attīstību ir grūti raksturot viennozīmīgā skatījumā. Tā aizsākusies līdz ar cilvēces rašanos un attīstījusies visos virzienos, kādos attīstās cilvēksociālos, filozofiskos, politiskos, mākslinieciskos. Tomēr sākot ar 17. gadsimtu, autorprāt, sākās klutūras uzplaukums tādā izpratnē, kuru tiešāk varētu attiecināt uz mūsdienu kultūras norisēm, kas arī vairāk atbilst sabiedrības domāšanas un rīcības tendencēm šobrīd.

2.1. 17. gadsimts

17. gadsimts bija liels pārmaiņu laiks. Līdz ar to nāca pārmaiņas ne tikai zinātnē un kultūrā, bet arī izpratnē par dzīvi, reliģiju, notikumiem, kas norisinās tajā. Hronoloģiski vēsturiskajā gaitā 17. gadsimts iezīmē tumšo un apspiestības pilno viduslaiku pāreju uz jaunajiem laikiem, kad sāka nostiprināties un uzplauka Eiropas nacionālās valstis. Viduslaiku valsts pakļāvās baznīcas ietekmei, tomēr, nākot jaunajiem laikiem, tās ietekmes sfēra zūd. Valsts sāk pārvaldīt baznīcu, ko uzskata par vienu no saviem resoriem. 17. gadsimts būtiski izmainīja filozofiju un pasaules ainu.³⁶

Pretēji viduslaikiem raksturīgajai kristīgās baznīcas iespaidam uz visu sociālo kultūras dzīvi un norisēm, jaunajos laikos baznīcas nozīme manāmi samazinājās par noteicošo kļuva valsts, tās struktūra un mehānismi, kuri pārvaldīja visas dzīves sfēras. Viss tika skaidrots no fizikālā un matemātiska skatu punkta, paplašinājās indivīda psiholoģiskā un garīgā stabilitāte, līdz ar ko pieauga baznīcas un citu formālu iedibinājumu skaits, kuri varētu iegrožot cilvēku neatkarību un pašizpaušmi. Parādījās, Anglijā aizsākusies, Puritāniskā vara, kura diktēja savus noteikumus pār sabiedrību, vispārīgā kontekstā bija jāievēro tikumība un atturība, taupība un mērķtiecība, askētisms. Zuda pārliecība, ka filozofija un kristietība ir nesaraujami saistīta. Dabas zinātņu sfēras bija pirmās, kurās notika domāšanas "apvērsums".

Kopējo ainu veidoja ģeologi, biologi ar filozofisku ievirzi. Jauno zinātnieku- Bruno, Keplera, Kopernika, Galileja, Ņūtona, jaunās teorijas sašķobīja un pārveidoja novecojošos, reliģiskos priekšstatus par pasaules iekārtu. Līdz tam pastāvēja uzskats, ka pastāv diva veida pilnīgi atšķirīgas pasaules: Dievišķā un Zemes pasaule. Saistībā ar to teoriju debesu ķermeņi pieder pie augstākās- Dievišķās pasaules, kas kustas pa riņķi vienmērīgi, tādējādi apstiprinot teoriju, ka perfektiem ķermeņiem atbilst perfektas darbību formas. Tomēr laika gaitā tie

---

³⁶ Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2.RaKa, Rīga 73-75 lpp.

neaprobežojās ar šo teoriju. Astronomijā tika atklāti aizvien vairāk nezināmu parādību, kas nodarbināja visu prātus.

Visi tā laika pieņēmumi turējās uz sengrieķu zinātnieka Ptolemaja interpretācijas par pasaules sistēmu. Viņaprāt, zeme ir nekustīgs kodols, ap kuru riņķo gan Saule, gan arī planētas. Tātad veidojas ģeocentriskais modelis. Ptolemajs ietekmējās no Aristoteļa mācības, ka riņķošana notiek vienmērīgi un pa apli. Vēlāk atklājās, ka griešanās nav vienmērīga, ko mēģināja dažādi izskaidrot, kā rezultātā astronomija kļuva par vienu no abstraktākajām zinātnēm.³⁷

17. gadsimts bija tas, kurā strauji pieauga pilsētas eidživotājus kaits un šis bija laiks, kad vislabāk varēja novērot sabiedrības noslāņošanos, ausgtākie sabiedrības slāņi vēlējās pacelties vēl auhstāk pār visiem, jo to pieprasija gan viņu ego, gan ļāva sabiedriskais stāvoklis. Papildus visam pilnveidojās galda kultūra, kau gan jau irpeikš bija pazīstami galda peiderumi, tos labprātāk sāka izmantot tikai sākot ar šo gadsimtu. Ievēroja arī vispārpieņemtas sabiedrības nromas kā bija jāuzvedās gan pie galda, gan sabiedrībā. Pakāpeniski sabiedrībā tā kā uzplauka un kļuva civilizētāka. Arī mājokļos sāka valdīt lielāka sakārtotība, tika atdalītas darba telpas no atpūtas, dzīvojamajām telpām, vairāk tika domāts par telpu vizuālo noformējumu. Grīdām sāka izmantot flīzes, sienām auduma tapetes, ieviesās mēbeļu dažādība. Cilvēki nonāca pie atziņas, ka ir vajadzībaa pēc nošķirtas dzīves un necentās saistīt savu privāto dzīvi ar darbu vai publisko dzīvi, ko skaidri parādīja mājokļa pārveidošana un telpu izolēšana. Pieauga cilvēka kā indivīda nozīme.

17. gadsimts pieprasīja viegli izprotamus, bet galvenais matemātiski precīzus skaidrojumus. Radās daudz visādu teoriju un izskaidrojumu, bet joprojām tās nevarēja droši izklāstīt sabiedrībai, jo reliģiskajai varai bija liela ietekme. Raugoties no mākslinieciskās puses izveidojās divi lieli mākslas novirzieni- baroks un klasicisms. Šsis gadsimts ieviesa jaunu pasaules uztveri. Izzuda psriekšstats ticēt universālam un ideālam cilvēkam. Pasaule tika skaidrota kā daudzveidīgs un kustīgs veselums un cilvēks tikai bija daļa no šī veselums. Tas noteica mākslas virzību, tās dziļumu, telpiskumu, kustību un galu galās raksturu.

2.1.1 Baroks

Baroks kultūrā ieviesa valdnieku kultu, tika slavināti augstmaņi, baznīcas varenība un tam līdztekus pasaule tika atspoguļota daudzpusīgi. Cilvēks ir kā šīs pasaules daļa, kā paralēlais mikrokosmss- sarežģīta personība, kas pārdzīvo dramatiskus konfliktus. Izzūd

---

³⁷ Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 75-77. lpp.

renesansei tipiskā harmonija, tās vietā parādījās dinamika un apkārtējās pasaules saistība.³⁸ Barokā cilvēks itkā no jauna atrod savu piederības vietu, tomēr ne vairs kā kosmosa centrs, bet mijiedarbojoties ar vidi- dabu, sabiedrību un valsti. Barokā pasaule tiek skaidrota kā liels vienots, kustīgs un daudzveidīgs veselums. Šie ir faktori, kas nosaka visa 17. gadsimta mākslas stilistisko vienotību, līdz ar to arī baroka stila telpiskumu, dziļumu, vispārējo apgarotību un kustību klātesamību sasaistīja ar ģeometriskām figūrām, kuras visu padarīja disciplinētāku un saprotamāku. To visus sasaistīja ar deju, paukošanās un militārajā mākslā, mūzikā, tēlotājmākslā un īpaši spilgi tas izpaudās arhitektūrā, kad tika izveidotas pat veselas pilsētas- Amsterdama, Nansī, Karlsrūe, Manheima, tās veidoja atbilstoši šīm likumsakarībām. Baroka pamatā bija tieksme uz arhitektūras un vides saistību, glezniecības un arhitektūras vienotību, mākslas sintēzi, ansambļa mākslu tādējādi cenšoties pārveidot dzīves īstenību.

Baroka patoss izpaudās saspringtos kontrastos- dramatiskajā zemes un debess, reālā un fantastiskā gara un miesas, izsmalcinātā un raupjā antitēzē. No šīm antitēzēm dzimst galējību savijums- dinamiskums, hiperbolas un kaislības. Barokam bija jāslavē monarhija aristokrātija un baznīca. Barokā trimufē artistisms tapēc to uzksata par izdomātu, izprātotu terapiju. Līdzīgi kā teātrī viss tika pakārtots galvenajam, centrālajam mērķim. lai izprastu barokum, tāpat kā jebkuru citu laikmetu, nepieciešams uztvert tā dzīves pulsācijas likumu, kas parādās kā klutūru noformējošs princips. Netika veidotas abstraktas idejas, bet gan tika parādītas reālas cilvēka dzīves norises, viņa stāja, tieksmes un citas dzīves formas, kurās atklājas kultūras tips.

Baroka cilvēku varēru raksturot divos veidos- pirmajā, kā vērienīgu, sparīgu, greznu un spēcīgu savā uzvedībā un veikatjos darbos, otrajā kā valdnieku, kurš nes savās rokās scepteri un kroni. Cilvēks barokā tiek virzīts uz personisko. Tā īpašības tiek diferencētas un jebkādā atšķirība tiek uzksatīta par vērtību. Vēl par vērtību tika uzksatīts cilvēka prāts. Valdija uzksats, ka cilvēka prāts ir dievišķās gaismas spīdums un tas mirdz tikai cilvēkam. Baroka pasaules uztvere enerģiski pretstata sevi racionālismam: prāta izziņa ir dievišķās žēlastības izpausme, no tās izplūst izziņa.³⁹

---

³⁸ Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 77-79. lpp.

³⁹ Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 145-172. lpp.

2.1.2 Klasicisms

Tālāk runājot par 17. gadsimtu vajadzētu pieminēt klasicismu, kas bija otrs lielākais mākslas virziens šajā laika posmā. Klasicismā par paraugiem tika atzītas antīkās un dižrenesanses tradīcijas. Tas turpināja veidot sabiedrībā hramonisku attīstību, neraugoties uz to, ka jau renesanses laikmetā daudz kas no tā bija zudis. Kaut arī primajā brīdī, neiedziļinoties šķiet, ka tas ir vienkāršāks par baroku, tad papētos tālāk tā viss tas nav. Klasicismā savā starpā konfliktē idejas un īstenība, personība un sabiedrība, kā arī jūtas un prāts. To varētu raksturot ar lietu skaidrību, jo visur valda stingra formu sakārtotība, līdzsvars, tēlu harmoija un skaidrība.⁴⁰

Klasicisma estētikas attīstība veidojās veinlaicīgi ar racionālisma filozofiju. Tās abas veidojās paralēli ar kopīgām vēsturiskām saiknēm. Klasicismā galvenais un dominējošais bija prāta kults, tas bija skaistā rašanās avots un daiļrades mēraukla. Raugoties no estētiskās puses klasicismā raksturīgi bija tiekties uzzināt cilvēka iekšējo pasauli un psiholoģiskās stāvokļa izziņāšanu. Jebkuras jomas saturs tika aplūkots kā tiešs empīrisks dzīves materiāls un uzskatīja, ka tas ir kā pamats mākslas darbam. Saturu un formas pretstats patstāvēja līdz pretstatiem starps civilizāciju un dabu, sabiedrību un indivīdu, prātu un jūtām. Tiek veidota konfrontācija starp cilvēka pozīciju un pasauli un tanī pašā laikā tiek pausts, ka cilvēks spēj rīkoties racionāli- politikā, ekonomikā, mākslas un tikumības jomā.

Klasicismā tika augstu vērtēta antīkā pasaule, līdz ar to nemainījās pieņēmums par skaistā ideālu, tomēr tas radīja ierobežojumus māksliniekiem, jo tika pieprasīt, ka viņiem ir jāabalstās uz antīkajiem principiem, kurus izstrādājis Aristotelis un Horācijs, kas paredzēja skaitā ideāla veidošanai priekšnosacījumus, kurus noteikti bija jāievēro. Papildus tika saglabāta no renesanses mantotā laicīgā un humānistiskā ievirze. Toties šī orientēšanās uz antīko pasauli sniedza iespēju attālināties no īstenības. Pats vārds „klasicisms” izteica jaunās mākslas noturīgu orientāciju uz antīko „ paraugu”. Bet tas nebūt neenozīmē, ka klasicismā viss kas saistīts ar mākslu tika kopēts no antīkajiem paraugiem, bet gan to, ka vadošie bija vispārpieņemtie principi un tendences kādas vērojamas antīkajā mākslā.⁴¹ Tas kādas tendences tika ievērotas, protams, atspoguļojās katrā noteiktā virzienā, piemēram, teātrī tika veidotas atsauces uz Antīkās Grieķijas teātri, kur viss kalpoja vienam galvenajam mērķim- darbības un teksta atklāsmēi. Principi- sekot galvenajam izapudās jebkurā mākslas jomā, tikai tas galvenais mērķis atšķīrās pēc savas būtības.

⁴⁰ LIIS. Klasicisma literatūra Francijā. Sk. 2011. 13. mrt. <http://www.liis.lv/paslit/Literatura/31-32/31-32teksts.html>

⁴¹ Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 174-180.lpp.

2.2. 18. gadsimts

Eiropā 18. gadsimts tiek dēvēts par saprāta gadsimtu, apgaismības laikmetu. Izcilākais šī gadsimta filozofs Imanuels Kants uzskata, ka apgaismības laikmets bija visas cilvēces nepilngadības pārvarēšana. Kaut gan terminu „apgaismība” pirmais sāka lietot franču filozofs Voltērs. To raksturoja tehniskais progress, zinātņu straujā attīstība un atkal no jauna parādījās humānistiskā doma. 18.gadsimtu dēvē arī par filozofisko laikmetu. Šis bija tas gadsimts, kad Eiropas kultūra ieguva tās iezīmes, vaibstus un aprises, kuras tagad saprotam kā Rietumu kultūru. Arvien vairāk uzsvars tika likts uz indivīda prātu, labākas apkārtējās vides veidošanu, vēsturiskā progresa ideju.⁴²

Var izdalīt sešas galvenās šī gadsimta kultūras iezīmes:

- Sacelšanās pret autoritātēm. Tas nozīmēja sacelšanos pret karaļa un aristokrātijas varu, zinātnes atdalīšanu no reliģiskās ietekmes, reliģisko fanātismu.
- Racionālisms. Apgaismības laikmets kā prāta un racionālisma gadsimts. Dabā viss iekārtots saprātīgi un viss ir pakārtots, tādēļ visu iespējams izskaidrot zinātniski ar prāta palīdzību. Kopā ar zinātni prāts kļūst par galveno kultūras sastāvdaļu.
- Apgaismības idejas. Tautas slāņu apgaismošana- ar mērķi izveidot labāku sabiedrību. Sliktāki dzīves apstākļi- kā trūkums un apspiestība ir nezināšanas un muļķības rezultāts, tādēļ ļoti liela nozīme tiek pievērsta bērnu audzināšanai un sabiedrības izglītošanai.
- Dabas mīlēšana. Visa ļaunuma sakne ir sabiedrības novēršanās no dabas un tās atstāšana novārtā.
- Deisms- Dieva saistība ar dabu un dabas likumiem, nevis Dievs kā pārdabiska būtne un neiskaidrojams spēks.
- Cilvēktiesības. Tiekšanās uz vārda un preses brīvību, cīņa par domāšanu un verdzības atcelšanu.⁴³

Šīs sešas iezīmes atspoguļo kāda bija apgaismības būtība un kāds bija tās virziens sasaistīt cilvēkus un dabu, izglītot sabiedrību, radīt labāku apkārtējo vidi un veidoja apgaismību kā garīgu kustību, kuras veidotāji bija tā laiik izcilākie domātāji, filozofi, rakstnieki un zinātnieki. Radās, tālika valdošajam feodālismam pretējs uzskats- jauna ideoloģija. Apgaismotāju vidū valdīja uzskats, ka sabiedrība ir jācenšas veidot ne tikai sakārtota un laba, bet cīnījās par to, lai sabiedrības vidū valdītu vienlīdzība, tiktu ievērotas

⁴² Uzdevumi. Apgaismība Latvijā. Sk. 2011. 15. Feb.

<http://www.uzdevumi.lv/ExerciseRun/RunExercise?exerciseId=9b140f75-ed47-499a-9029-92e1c0a7052e&parentType=VirtualSchool&parentId=751>

⁴³ Daina B., N. Gorkins. (2003) Pasaules kultūras vesture. Īskurss. Pētergailis, Rīga 126-127lpp.

cilvēktiesības, vārda brīvība un brīva nostāja. Apgaismotāji lielu pierkiršanu guva no visas sabiedrības, pat no tā laika valdniekiem, tomēr tiem bija sīvi pretinieki- baznīcas un īpaši pret apgaismības ideju bija tieši katoļu baznīca.⁴⁴

Apgaismotāji uzskatīja, ka viņi ir cilvēces skolotāji. Visas iepriekšminētās sešas apgaismības iezīmes vienoja trīs galvenie apgaismības pamatprincipi- daba, saprātīgais egoisms un sabiedrības līgums. Apgaismotāju vidū populārs bija viedoklis, ka cilvēka dzīvošana sabiedrībā ir audzināšanas rezultāts, jo cilvēks pēc savas būtības ir dabas daļa un tā personības izveidē liela nozīme ir iegūtajai izglītībai un saņemtajai audzināšanai. Līdz ar to īpaši aktuāla palika izglītības iegūšana, saturīga laika pavadīšana un pilnveidošanās. Tas savukārt veicināja strauju akadēmiju skaitu pieaugšanu, salonu un lasīšanas biedrību izveidošanos, kā arī brīvmūrnieku skaita palielināšanos.

Akadēmijas 18. Gadsimtā izveidojās teju vai visās monarhijās, kuras lielākoties piederēja karaļa galmam. Par to cik populāras bija izglītības iestādes liecina fakts, ka 18. gadsimta otrajā pusē rietumos bija aptuveni septiņdesmit akadēmiju un zinātnisko biedrību, simtiem privātie institūti un ap divdesmit mazāku zinātnisku kolēģiju. Akadēmijas tika izveidotas teju vai visām ar zinātnei saistītām nozarēm, tomēr to pirmārie bija zinātniskie mērķi. Lielākoties akadēmijās pasniedza dabaszinātnes, valodas, literatūru un vēsturi. Lai kāds bija akadēmiju novirziens tās iedalīja četrās klasēs:

1. Eksperimentālā filozofija, kurā ietilpa visas eksperimentālās zinātnes, ķīmija, anatomija un botānika;
2. Matemātika, kurā ietilpst abstraktās zinātnes, astronomija, mehānika, algebra, ģeometrija;
3. Spekulatīvā filozofija, kurā ietilps metafizika, loģika, morāle un vēsture;
4. Daiļās mākslas, kurās savukārt apguva vēsturi un valodas, zinātnei par senatni.

Akadēmijā varēja tik tikai ar karaļa, kurš bija arī akadēmijas prezidents, ziņu.⁴⁵

Saloni savu popularitātes augstāko punktu sasniegta 18. gadsimta vidū, kad izveidojušos salonu skaits bija ārkārtīgi liels. Salons bija brīva sarunu biedru grupu, kura neizauga līdz tālākai organizācijai. Uz saloniem parasti devās intelektuāļi no dažādām sabiedrības kārtām, bet pārsvarā tie bija pārstāvji no dižciltīgo vai birģeru vidus. Tur tika apspriestas visdažādākās tēmas sākot no ekonomikas beidzot ar filozofiju. Līdz ar salonu rašanos un popularitāti atdzima intelektuālā kultūra. Anglijā saloni izveidojās kā sava veida klubi. Lai arī cik demokrātiska likās to vide, tur tomēr bija šādi tādi noteikumi sakarā ar iesaistīšanos. Tie kuriem nebija ielūgumi, diemžēl nevarēja ierasties salonos un piedalīties

⁴⁴ Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 128-129 lpp.

⁴⁵ Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 186- 203.lpp.

inetektuālajās sarunās. Salonu rašanās bija augstās filozofijas iedarbības rezultāts jau novecojušajā sabiedrībā.

Līdzīgi saloniem darbojās arī lasīšanas biedrības, to pamatā bija kopīga grāmatu iegāde. Lasīšanu biedrības nākotnē progresēja un izveidojās par literārajām kafejnīcām. Biedrībās pasūtīja laikrakstus, grāmatas un filozofēja par dzīvi ar mērķi uzlabot tikumus, propagandēt zinātniskās atziņas un tamlīdzīgas lietas. Tā kā biedrību durvis bija atvērtas visiem, tad īpaši nozīmīgas vietas tās bija pilsoņiem un tirgotājiem, šeit viņi varēja būt garīgās kustības dalībnieki, neskatoties uz savu ieņemto kārtu sabiedrībā.

Brīvmūrnieki savukārt bija institucionāli un kosmopolītiski organizēti līdz ar to viņiem bija liela nozīmē apgaismes ideju ieviešanai sabiedrībā. Brīvmūrnieki bija vieni no tiem kuri apzinājās jaunā laikmeta sākšanos un tādējādi centās seno celtniecību papildīt ar jaunā laikmeta ievirzēm. Viņi bija arī noskaņoti un tendēti uz vienlīdzību sabiedrībā, tādēļ skaidri pauda savu viedokli par pilsoņu un cilvēku tiesībām. Par brīvmūrnieku varēja kļūt tikai tāds cilvēks, kurš bija lojāls, godīgs un gādīgs pret citiem.⁴⁶

18. gadsimtā īpaši pieauga vēlme pēc komforta, ērtībām un izsmalcinātību. Populāras kļuva mazas ēkas, bez liekas izšķērdības. Dzīvojamās platības tika iekārtotas atbilstoši laimeta tendencēm un tā attīstībai. Katrs centās savu mājokli iekārtot pēc iespējas ērtāku un mūsdienīgāku, īpaši šajā ziņā izpaudās aristokrāti, kuri savu mājokli iekārtoja pēc iespējas samlkāk un ne tikai mājokli, bet arī sabiedrisko dzīvi, jo valdija uzskats, ka romāniņi un mīlas dēkas ir cilvēka brīvības izpausme. Savu sabiedrisko dzīvi viņi centās parādīt pēc iespējas smalkāku, izrādīties pēc iespējas vairāk, tādējādi apmeklējot sabiedriskas iestādes- tā laika populāros salonos gan vīrieši, gan sievietes centās sevi parādīt no labākās puses, pēc iespējas kulturālākus, smalkākus un gudrākus. Tas bija viens no iemesliem kāpēc sabiedrība kļuva kulturālāka un savāktāka.

Visas šīs tendences ietekmēja jaunais mākslas stils- rokoko, kura dekoru pamatā bija ziedu vītnes, koraļļi un gliemežnīcas. Tika veidotas krāšņas un vienotas mēbeles, telpas kļuva sasaistītākas un estētiski baudāmākas. Radās arī vairāki jaunu mēbeļu tipi, kādi vēl līdz šim nebija redzēti. Par galveno objektu interjerā kalpoja maza izmēra kamīns ar marmo un stuka apdari. Uz kamīna dzegas tika novietots spogulis greznā ietvarā, grezumlietas un suvenīri, pretējo sienu ierasti rotāja vēl pāris spoģuļi. Sāka izmantot ekskluzīvākus materiālus interjera apdarei, kā, eksotiska koka šķirnes, zīds, marmors, gobelēns, zelts, bronza, no ķīnas vestas papīra tapetes.⁴⁷

Apgaismības idejas bija par pamatu 18.gadsimta franču revolūcijai.

⁴⁶ Rubenis A. (2001). Absolutisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 203-207. lpp.

⁴⁷ Mārīte, L. Daina, B. Līgita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 274. lpp.

2.3. 19. gadsimts

Līdz ar franču revolūcijas sākšanos sākās jauns laikmets- kapitalistiskās attīstības laikmets. Šo laikmetu spilgti iezīmēs sadrusmes starp sabiedrības atšķirīgajām sociālajām grupām. 19. Gadsimtu varētu dēvēt arī par atbrīvošanas un okupācijas karu laiku. Tautas cīņās par savām neatkarībām, citas cīņās alkātīgu mērķu vadītas. Tajā paša laikā stabili nostiprinājās arī buržuāzistiskā vara gan reliģiskā, gan sociālajā aspektā. Strauji attīstījās zinātne, filozofija, literatūra, mākslā izveidojās vairāki jauni novirzieni, sakās industrializācijas process, kā rezultātā izveidojās jauns sabiedrības slānis- strādnieki.⁴⁸

Šis bija strauju pārmaiņu laiks, it sevišķi visā Rietumeiropas kultūrā. Notiek urbanizācijas, industrializācijas process, kas krasi mana sabiedrību, tās uztveri, uzskatus un tamlīdzīgi, valda uzskats- viss ir atļauts, nekas nav neiespējams, viss ir pašu rokās! Un šī bija tikai viena no tā laika utopiskajām idejām, cilvēkam bija jāizvēlas ko viņš vēlas darīt, kam sekot un kā rīkoties. Īpašu uzplaukumu piedzīvoja zinātne. Apstiprinājās teorija par cilvēka rašanos saistībā ar dabu un zinātņi, nevis, ka cilvēks radies kāda vienreizēja brīnuma rezultātā. Tomēr tas izraisīja nesaskaņas, jo liela daļa eiropiešu bija kristieši un nevarēja piekrist izvirzītajai teorijai. Zinātnes starujā attīstība pārvērtā ierasto cilvēka ikdienas dzīvi, jo katra izvirzītā teorija bija teju vai neapstrīdama, vismaz dotajā brīdī. Tas radīja diezgan lielas problēmas un radās jauna izpratne par dzīves jēgu un domāšanas iespējām.⁴⁹

Vēsturiski īpaši tiek izdalīta 19. gadsimta filozofija. Augstākā vērtība ir apstiprinošām zināšanām, kuras sniedz dabas zinātne. Kas bija tas kas visus pārlicināja par šīs domas pareizību? Atbilde ir vienkārša- tās var pārbaudīt novērojumos, pieredzē, eksperimentos, var izmantot praktiski.

Filozofēšana tiek uzskatīta par nenoteiktu spriedelēšanu par problēmām, kuras dabas zinātne nav vēl izzinājusi. Tā aizpilda „baltos plankumus”. Piemēram, jautājumos par dzīvības izcelšanos, prāta izcelšanos un tamlīdzīgi. Līdz ar to 19. gadsimta pirmajā pusē attīstās marksisms. Tas īpašu popularitāti gūst dēļ savas darbības galveno mērķu izvirzīšanas. Šīs filozofijas pamatlicējs Markss uzskatīja, ka nepieciešama pastāvošās kapitalistiskās iekārtas sagraušana, tās vietā uzceļot jaunu - labāku un gaišāku - pasauli. Marksisms dzirdīgas ausis atrada tieši zemākas sabiedrības kārtā, nabadzīgo un trūkumcietēju vidū. Tāpat kā kādreiz reliģija un baznīca, marksisms solīja vienlīdzību un labāku dzīvi. Markss prata uzburt laimīgas sabiedrības ainu. Sabiedrībā valdošās problēmas viņš vēroja, neizejot šajā

⁴⁸ Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 175. lpp.

⁴⁹ Avotiņa A. (2000). Deviņpadsmitais gadsimts. Konsultants kultūras vēsturē. Zvaigzne ABC, Rīga. 6-8lpp

sabiedrībā. Markss iestājās pret industrializāciju. Uzskatīja, ka tikai tās radītās sekas var izlabot reformējot visu kapitālistisko sabiedrību.

19. gadsimta otrajā pusē klasisko filozofiju nomainīja postklasiskā filozofija, kuras spilgtākais pārstāvis bija Frīdrihs Nīče ar savu dzīves filozofiju.

Dzīves filozofija savu uzplaukumu un lielāko ietekmi sasniedza 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā.⁵⁰

19. gadsimta otrajā pusē klasiskās filozofijas izpratne vairs neapmierināja tā laika domātājus. Izzuda zinātnes popularitāte un cilvēka garīguma izpausmes vairs netika aptvertas ar zinātnes un prāta metodēm, racionālisms zaudēja savu ietekmi un tas tika stādīts pretī dzīvei- dzīves filozofijai. Kad kultūres vēsturē tiek runāts par dzīves fenomenu, tad ar to domā kādu dabisku procesu, kamēr klasiskā filozofija 19. gadsimta pirmajā pusē šo visu skaidroja mehāniski un saprotami. Populārs bija kļuvis Atrura Šopenhauera (Schopenhauer, 1788-1860), kurš uzskatīja, ka viss eksistē pateicoties dzīvotgribai, kura tiek uzskatīta par universālu. Kā arī katra dabas parādība ir dzīvotgriba. Cilvēks pats pēc savas būtības ir gribas izpausme, ka viss ir gribas izpausme un pasaule ir dzīvotgribas manifestācija. Svaukrāt pretējs viedoklis bija Filozofam Frīdriham Nīče (Nietzsche, 1844-1900), kura moto bija: „*Dzīvo bīstami*”. Tas izskaidroja viņa filozofisko uztveri, ka viss eksistē nevis pateicoties dzīvotgribai, bet gan tieksmei pēc varas. Nīče filozofija bija noliedzoša un nomācoša.⁵¹

Šis bija laiks, kad izplatījās vairāki mākslas novirzieni, kuri nesaistījās tikai ar mākslu, bet ar jebkuru dzīves jomu. Tiek izšķirti lielākie divi- romantisms un reālisms, tiem sekoja impresionisms un postimpresionisms.

2.3.1. Romantisms

Sākoties 19. gadsimtam parādījās jauns kultūras novirziens – romantisms, tas izpaudās visās kultūras jomās: literatūrā, filozofijā, humanitārajās zinātnēs, mūzikā, tēlotājā mākslā un citur. Romantisms parādījās kā sabiedrības protests pret vēso klasicismu estētiku, arī kā nepieciešamība pēc jaunām vēstures dvesmām, savu izjūtu izklāsta gan glezniecībā, gan literatūrā un citās kultūras jomās; romantisms arī kā protests pret apgaismības filozofiju. Romantisma cilvēks ir ideālists, kas parasti neidentificē savus sapņus ar realitāti, īpaši izteiktas ir ilgas pēc personības radošā lidojuma, brīvības visās jomās, nosprausto mērķu

⁵⁰ Uzdevumi. Filozofija, Zinātne. Sk. 2011.14. apr.

<http://www.uzdevumi.lv/ExerciseRun/RunExercise?exerciseId=2b1b34e8-774a-4a6a-a648-85f9fb9fb764&parentType=VirtualSchool&parentId=751>

⁵¹ Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 181-182. lpp.

sasniegšana, arī pastirpināta interese par nacionālo kultūru, folkloru, kā arī alkas pēc nesasniedzamā, tālām- nereti neeksistējošām zemēm, kur valda gara brīvība un vienotība. Romantismam bija gan atbalstītāji, gan noliedzēji. Romantisms kā estētikas virziens galveno izvirzīja varoni, vēlēdamies atklāt cilvēka individualitāti un meklējot garīgos spēkus un atbalstu pašā cilvēkā, nevis kā agrākie virzieni - apkārtējā pasaulē.⁵²

Romantisma piekritējiem lielākoties bija liela plaša starp dzīves realitāti un saviem ideāliem, tas nozīmēja to, ka ideāli bija pārāk neiespējami un teiksmaini. Viņiem raksturīga bija tieksšanās pēc dažādu mākslas žanru saplūšanas- mākslas sintēzes. Šāds vienojošs salikums bija sastopams pārsvarā tikai mūzikā, mūzika bija tā, kuras spēkos bija mazināt saspringumu, kas valdīja indivīda un sabiedrības starpā. Tur dominēja balstīšanās uz pretmetiem- laicīgo un mūžīgo, tagadni un pagātņi, kustību un inertumu, redzamo un neredzamo, lidojumu un kritienu, pilsētas troksni un jūras šalkām. Romantisms visspilgtāk izpaudās tēlotājmākslā, bet praktiski nemaz nebija sastopams arhitektūrā, to varēja attiecināt tikai uz mazo formu arhitektūras eksotiskajām formām. Romantismā mēģināja atrast jaunus izteiksmes veidus krāsu simbolikā, jo klasicisma periodā neviens īsti nebija īpaši par to piedomājis, netika veikti nekādi pētījumi, tādēļ šī bija sfēra, kurā varēja izpausties. Romantisms nesaistījās ar antīko mākslu, bet gan atjaunoja interesi par viduslaiku kultūru- kopumā un nacionālajās iezīmēs.⁵³

2.3.2. Reālisms

Atšķirībā no romantisma, kurš aizsākās ar teoriju un pašapliecināšanos, kas izvērtās neticami lielā kustībā aptverot visas iespējamās jomas, reālisms attīstījās lēnām un pamatīgi ar jau pamatotu estētiku. Mākslinieki pamatojumus savām idejām smēlās ikdienas dzīvē, tādējādi parādot to, ka līdz ar reālismu viņi pievērsās dziļākai realitātes un dzīves izpētei atmetot romantisko divdomību. Tomēr atšķirīga bija viņu ikdienas dzīves uztvere. Reālistiem bija uzskats, ka emociju izapušana rada nepareizu priekšstatu par pasauli un tajā notiekošajām darbībām, tie labprātāk nodevās reālās dzīves pētīšanai, tādējādi atkal no jauna pietuvojoties klasicisma virzienam. Tikai atšķirībā no klasicisma pekritējiem tie nemēģināja uzlabot dabu, bet gan saskatīja skaisto it visā izņemot varmācīgajā un brutālajā.⁵⁴ Būtībā reālisms radās kā pretreakcija romantiskajam fantāziju lidojumam un nepiepildāmajām cerībām. Tas

⁵² LIIS. Romantisms. Sk. 2011.27.apr. <http://www.liis.lv/kultvest/kultura/kult19/teksts.htm>

⁵³ Mārīte, L. Daina, B. Līgita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 184-195. lpp.

⁵⁴ Mārīte, L. Daina, B. Līgita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 219-220. lpp.

skaidrojams ar ikdienas ritma paātrināšanos un reālistisko attieksmi pret dzīvi. Kopumā ņemot reālisma tendences visur ir vienādas, tomēr tās iezīmējās dažādi, gan pateicoties ģeogrāfiskās atrašanās vietai, gan iedzīvotāju mentalitātei.⁵⁵ Un patiess, reālisms bija objektīvās īstenības raksturojums, metode un daiļrades virziens. Par tā specifisko īpatnību līdzās detaļu patiesam atspoguļojumam tiek uzskatīti tipiski raksturi ierastos apstākļos. Reālisma principi ir individuālizācijas un vispārinājuma vienība, kā mākslas galvenā vērtība tiek uzskatīta dzīves realitāte, indivīds reālisma mākslā kļūst par primāro priekšmetu, kuram tiek dots daudzpusīgs raksturojums.⁵⁶

2.4. 20. gadsimts

Kas gan labāk par vārdiem sašķeltība un dažādība varētu raksturot 20. gadsimta kultūru. Cilvēku apziņās bija zudusi pasaules nesaskeltības un viengabalainības aina, neviens vairs nebija drošs par savu nākotni un tālākajām nākotnes iespējām, valdīja nedrošība un bailes, pasaules karu radītās sekas. Kari atnesa ne tikai milzīgu ekonomisku postu, bet arī izdzēsa miljoniem cilvēku dzīvību, radīja tālejošas negatīvisma sekas pēckara paaudžu apziņā – tika iedragāta ticība morālei un humānismam. Šo laiku varētu raksturot tikai ar negatīvu piesietiem, jo visapkārt valdīja vardarbība, netaisnība, nabadzība, strīdi, bads un dabas iznīcināšana, tomēr šis bija laiks, kad tehnoloģiju un zinātnes kultūras progress bija augstā attīstības punkta procesā. 20. gadsimts saistās ar plašu estētisko ideālu pārvērtēšanu-skaistuma, diženuma, mākslas, ko ietekmēja ne tikai attālināšanās ar iepriekšējo gadsimtu ierastajām, klasiskajām vērtībām, ne tikai sociālās pārvērtības, bet arī zinātniskie apvērsumi.⁵⁷

Izšķiroša nozīme pasaules uztverē bija A. Einšteina 1905. gadā radītajai relativitātes teorijai, kas izmainīja cilvēka pozīciju Visumā, viņa laika un telpas izpratni, ka jebkura kustība ir relatīva un to var aplūkot attiecībā pret citu ķermeņu kustību. Laiku un telpu sāka uztvert nevis kā konstantus, bet kā relatīvus jēdzienus. Neskatoties uz negatīvismu, kas ieskāva sabiedrību un indivīdus, cilvēku attieksme pret notiekošajām pārvērtībām bija diezgan atšķirīga. Daļa bija tāda, kas pieņēma pārmaiņas kā kaut ko jaunu un nebijušu, ar cerībām un prieku, savukārt citi uz to visu raudzījās skeptiski, uzskatot, ka pārmaiņas ir priekšvēstnesis

---

⁵⁵ Avotiņa A. (2000). Deviņpadsmitais gadsimts. Konsultants kultūras vēsturē. Zvaigzne ABC, Rīga. 38-40lpp

⁵⁶ LIIS. Romatisms un reālisms pasaules liteartūrā 18.-19.gs. Sk 2011. 13.apr.

<http://www.liis.lv/paslit/Literatura/6-7a/6-7teksts%20.html>

⁵⁷ LIIS. Pārmaiņas pasaules uzskatā XX gadsimtā. Sk. 2011.12.feb.

<http://www.liis.lv/kultvest/kultura/uzsk20/teksts.htm>

kultūras pagrimumam. Lai arī cik atšķirīgi bija viedokļi un uzskati tie nereti jaucās kopā un veidoja neatvienojamu veselumu.

Lieliski šī gadsimta situāciju raksturo fragments no Raiņa „Jaunā gadsimteņa nakts domām” (1899-1900) : „*Kā zaglis naktī, tā viņš atnācis,*

Tik lēniem, nedzirdamiem glūņas soļiem.

Bet pēkšņi durvis brakš, - un mūža sleiksnis,

Tik zobens ass, tik zobens īss – ir pārkāpts,

Un acu priekšā sarkans izplešas

Kā ziemeļblāzma – jaunais gadsimtenis,

Viņš virsū veļas milzīgs, plašs un smags.

Bet mūzā durvis rībot cieti krīt,

Un laiks gar durvīm šņācot aizšaujas.-

No jaunā gadsimteņa aukstums dveš,

Ap kājām kūpot garaiņi,

Aiz viņa draudošs, noslēpumains tumsums,

Tik zvērās acis dzirkst iz segtā vaiga.”⁵⁸

Šis fragments lieliski atspoguļo cilvēku sajūtas, kādās pārņēma lielu daļu sabiedrības, gan pārmaiņu laiku sākumā, gan pēc pasaules kariem. 20. gadsimtā sākās urbanizācija process, kas vedināja uz kultūras sabrukumu. Tomēr mākslas jomā nekas nekad nav stāvējis uz vietas un arī šoreiz nestāvēja. Attīstījās divi ievērojami novirzieni- modernisms un postmodernisms.

2.4.1. Modernisms

Vārdu „modernisms” lieto, lai apzīmētu 20. gadsimta tendences- mākslā, mūzikā, literatūrā un kultūrā kopumā, kuru idejas caurstrāvoja visas pasaules kultūras idejas. Modernisma idejas pamatā bija rīkoties pretēji, izaicinoši vai absurdi, bet nepiekrīst iepriekšējo gadsimtu mākslas novirzieniem- reālismam, romantismam, naturālismam. Tika veikti dažādi stila un formas eksperimenti, jaunu stilu radīšana un pilnveidošana,

---

⁵⁸ Jeļena J., V. Jermolajevs, A. Mūrnieks (2002). Kultūras vēsture XX gadsimts. RaKa, Rīga. 9-11 lpp

subjektīvisms, individuālisms un nereti arī elitārisms. Par modernismu var runāt kā par virzienu, tendenču un strāvojumu sistēmu vai kopumu, nevis kā par vienu precīzi norobežojamu un definējamu virzienu, tā māksla ir ļoti daudzveidīga.⁵⁹ Lielāku lomu sāka spēlēt individuālisms, kas nevis vēlējās palikt kaut kur neievērojams, bet tieši otrādi izcēl savas īpašību, atšķirību un spējas. Valdīja liela konkurence, sacensība un atšķirība mākslas jomā, tomēr tā rezultātā atverās arvien vairāk jaunas durvis, jauniem mākslas novirzieniem. Modernismam raksturīgi ir daudzu savstarpēji atšķirīgu mākslas un literatūras novirzienu rašanās un uzplaukums. Lielu lomu ieņēma tieši glezniecība, kura iepriekšējos gadsimtos nebūt nebija tādā cieņā, tad vairāk tika likts uzsvars tieši uz arhitektūru. Modernisma arhitektūrai raksturīgas gan absolūti ģeometriskas, gan saliedētas, vienotas formas, izplatot gan starptautiskās formu vērtības, gan uzsverot nacionālās, apspēlējot gan tehnisko, gan dabisko materiālu iespējas. Arhitektūrai īpaši svarīgs bija funkcionālisms- celtnes ārējais izskats tika pielāgots ēkas funkcijai un tektoniskā programma, par kuras pirmo principu uzskatāms sienu nesošo funkciju noliegums, par otro – atteikšanās no izdekorējumiem, absolūtu klasisko arhitektonisko formu noliegums.⁶⁰ Arvien lielāku popularitāti ieguva masu mediju aktivitātes, kuras ar savu ietekmi un nostādni ļoti viegli spēja pārliecināt sabiedrību par savas nostājas pareizību.

2.4.2. Postmodernisms

Postmodernisms sekoja pēc modernisma. Postmodernistiskā māksla ir mākslas virziena, kas neuztver sevi pārāk nopietni. Ja modernisti alka pēc augsta mērķa - mākslinieka un mākslas darba vienotības - un meklēja paši savu patiesību, postmodernisti ar mākslu spēlējās, ir uzkrītoši komerciāli un nepretendē uz patiesību. 20. gadsimta kultūrā postmodernisms tiek skaidrots ar tādu jēdzienu kā „pēcmūsdiēns”, kā procesu, kurš sevi parāda un attīsta tikai pēc laika ar „viss noticis un beidzies” situāciju. Postmodernisms ir dažādības daudzveidības un atšķirības fenomēns kultūrā.

Par postmodernismu kā kultūras fenomēnu pastāv vairākas koncepcijas. Vienu no tām ir izvirzījis H. Kjungss, viņš uzskata, ka pēc pirmā pasaules kara tikusi iedragāta modernisma sistēma un tas izraisījis modernisma pagriezienu uz postmodernismu, kas savukārt nozīmē to,

---

⁵⁹ Vikipēdija. Modernisms. Sk. 2011. 17. Feb. <http://lv.wikipedia.org/wiki/Modernisms>

⁶⁰ Viesis. Brutālisms, postmodernisms un modernisms arhitektūrā. Sk. 2011. 17. Mrt.

<http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/brutalismis-postmodernisms-un-modernisms-arhitektura-puslapis2.html>

ka eurocentrismu nomaina postmoderniskais, globālais policentrisms, kas nozīmē postkoloniālās un postimperiālistiskās pasaules aians viedošanos. Tomēr šī ir tikai viena un gana sarežģīta teorija par postmodernismu. Pastāv vēl arī sociologu- J. Hābermāsa un D. Bella teorija, kuri uzksata, ka tas ir neokonervatīvisma produkts, postindustriālās sabiedrības simbols, kuru varētu uztvert arī kā sabiedrībā notiekošo transformāciju ārējo simptomu, kurš izpaužas estētiskajā estētismā un totālā konformismā. Trešās teorijas autors ir Svens Birkerts, kurš postmodernismu nodēvē jēdzienā- „uzlīmju kultūra”. Tam viņš ir izteicis arī trīs postmodernisma iezīmes- pirmkārt- tas atsakās no nopietnas attieksmes pret priekšmetu, otrkārt- vēsturiskās atziņas nomaina uz vēsturiskām atsaucēm, treškārt- tas atsakās no kontinuitātes.

Joprojām indivīda pārtu nodarbināja domas par drošību, jo dziļāk tika atklāta cilvēka iekšējā pasaule, jo atsvešinātāks indivīds kļuva no apkārtējās pasaules un apkārt notiekošā. Vēlmei būt netakarīgam, pašnoteiktam un individuālam pretī stājās birokrātiskais aparāts, ekonomiskās un politiskās hiperstruktūras, līdzīgi kā cilvēks visumā ir puteklīti, tā 20. gadsimtā valstī tas bija marionete, statiska vienība ar kuru bija viegli manipulēt un kuru bija viegli pakļaut.⁶¹ Terminu „postmoderns” var lietot dažādi, tomēr kopumā postmoderno domāšanu var uzlūkot kā nenoslēgtu, svārstīgu un nepilnīgu dažāda veida tēžu kopumu, kas veidojas intelektuālās un mākslinieciskās ietekmes rezultātā. Šajā laikā augstu tika vērtēta spēja pielāgoties, mainīties- pielāgošanās, tika dota priekšroka konkrētas pieredzes izzināšanai, nevis abstraktiem minējumiem. Indivīda spēja spriest jēdzienos un simbolos tika uztverta un sludināta par vajadzīgu realitātes izpratnes un veidošanas elementu. Indivīda prāts savā būtībā ir interpretācija. Šis spriedumus veicināja ne tikai postmodernisma attieksmi pret pagātnes kultūras norisēm, bet arī savu pašizzināšanu. Postmodernisma pamatā ir visa noliegšana, jo viss ir pamatojams ar īstenības daudzveidību. Indivīds guva izvēles iespējas un vairs nesevoja un neticēja tam, ka dzīve un izaugsme iet par vienu lineāri taisnu līniju, bet gan cilvēks spēj mainīties, iegūt daudz ko vairāk un spēj pielāgoties apstākļiem. Tanī pašā laikā neviens nebija pārliecināts par savas reakcijas, izturēšanās pareizību. Cilvēki centās vai nu pielāgoties vai protestējot- padarīt savu dzīvi labāku.

Mākslā tas izpaudās kā māksla pēc „mākslas beigām”.Atkal atgriezās zudusī arhitektūras nozīme, tajā atgriezās fikcionālisms un glezniecībā atgriezās- stāstījums.⁶²

---

⁶¹ Rubenis A.(2004) 20. gadsimta kultūra eiropā. Zvaigzne ABC, Rīga. 276-279lpp

⁶² Rubenis A.(2004) 20. gadsimta kultūra eiropā. Zvaigzne ABC, Rīga. 280-296lpp

3.Kultūras centru funkcionalitāte un raksturojums

Kultūras centri ir pieejami visā pasaulē un to popularitāte ir nenoliedzama, it īpaši pēdējos gados, jo atkal atgriežas vērtības, kuras sabiedrība labprāt saglabātu. Kā arī ir nepieciešama saturīga laika pavadīšana, apmeklējot kultūras pasākumus, kurus gan nevarētu saistīt tikai ar mākslu, mūziku, literatūru un tamlīdzīgi, bet ar visu sabiedrības aktivitāti kopumā. Kas tad īsti ir kultūras centrs? Kultūras centrs ir sabiedrībai pieejama daudzfunkcionāla kultūras institūcija, kuras mērķis ir, veidojot un piedāvājot dažādus, kvalitatīvus kultūras pakalpojumus, uzturēt un izkopt kultūras daudzveidību, nodrošināt nacionālās un vietējās kultūras vērtību, tradīciju pāriešanu no paaudzes paaudzē, veicināt starpkultūru dialogu un sadarbību, kā arī veidot labvēlīgu vidi jaunradei, sociālajai līdzdalībai un neizsīkstošajam izglītības procesam.⁶³

Kultūras centri ir multifunkcionāli pēc savas funkcijas, tie var kalpot par- satikšanās vietām, bērnu aprūpes centriem, sporta zālēm, vietām, kur var aiziet atpūsties, pavadīt brīvo laiku. Atkarībā no ēkas funkcijas tiek pakārtots tās funkcionalitāte, arhitektoniskais risinājums. Tomēr ir arī normatīvi, kuri jāievēro pie šādu ēku būvniecības, piemēram, lai bērnu aprūpes centros būtu padomāts par nepieciešamo telpu skaitu- dažādu aprīkojumu novietnei, kā arī pa ugunsdrošības noteikumiem, gan raugoties no ēkas funkcionalitātes, gan no tā kāda publika apmeklētu šādu iestādi, neaizmirstot par to sabiedrības daļu, kurā ietilpst cilvēki ar īpašām vajadzībām un bērni. Tas arī būtiski ietekmē interjera izveidi un dizainu. Daudzviet kā galvenie kultūras centri pilsētās kalpo baznīcas,⁶⁴ tas bijis gan vēsturiski, raugoties no tā aspekta, ka reliģija vienmēr ir spēlējusi lielu lomu kultūras jomā visos laikmetos. Kultūras centri lielākoties ir slēgta tipa ēkas. Kultūras centri pilda visdažādākās funkcijas, tajos var iet un piedalīties jebkāda veida kultūras pasākumā, kurus katrs pēc savas nostājas uzskata par kultūras pasākumiem, kopumā visas iespējamās laika pavadīšanas iespējas var iedalīt trīs lielākās un vispārinātās ēku tipu grupās:

- Teātris, kino, koncertzāles;
- Sporta centri, atpūtas centri;
- Dievnami, baznīcas.

---

⁶³ Kultūra un attīstība. Izstrādāta kultūras centru darbības attīstības programma. Sk. 2011.18.apr.

<http://culturelablv.wordpress.com/2009/04/01/izstradata-kulturas-centru-darbibas-attistibas-programma/>

⁶⁴Littelfield D. (2008) Metric Handbook Planning & Design Data 64-66lpp

3.1. Teātris, kino, koncertzāles

Praktiski šīs trīs vietas ir tās, kurās tiek uzvesti lugu, romānu vai jebkāda tāda veida uzvedumi- teātris, tiek rādītas dažāda žanra mākslas un dokumentālās filmas- kino, vieta, kur uzstājas dažāda veida mūzikas industrijas pārstāvji- koncertzāles. Protams, šo ēku telpas nav paredzētas izmantot tikai vienam mērķim, to funkcijas var būt dažādas, tur var norisināties jebkāda veida sabiedriski pasākumi, ja vien to tehniskais aprīkojums to atļauj. Sākumā kultūras pasākumi netika atdalīti tik ļoti kā mūsdienās, bet agrākos laikos tāda atdalīšana nemaz nebija vajadzīga, jo tikai mūsdienās, kultūras progresa rezultātā ir pieejami visdažādākie kultūras pasākumi.

Vēsturiski šāda veida kompleksi ir sastopami jau 2500. gadu senā pagātnē. Viens no pirmajiem teātriem Eiropā tika uzbūvēts Grieķijā Atēnās- *Dinysos* teātris, kurš tika uzcelts 452/330 gadu pirms mūsu ēras, tālāk sekoja Itālijā, Romā uzceltais *Marcellus* teātris ar 11 500 sēdvietām jau 11. gadu tūkstoši pirms Kristus. Protams kā viens no ievērojamākajiem mūsu ēras arhitektūras veidojumiem, kura pamatfunkcija bija kalpot kā sabiedriskai ēkai- kultūras centram ir Romas Impērijā sastopamais Kolizejs, kurš sākotnēji tika celts kā- *Anfiteatro Flavio*, Flāvija amfiteātris. Aptuvenais sēdvietu skaits Kolizejā bija paredzēts ap 50 000 skatītāju, tā platums ir 156 metri un garums 187, bet augstums ir 48. 5 metri, galveno, centrālo daļu aizņēma arēna ap kuru bija izvietotas ar marmoru apšūtas sēdvietas. Tā celtniecība norisinājās 75.- 80. gados mūsu ērā.⁶⁵ Līdz viduslaikiem teātri pilnveidojās un ēku iekšienē tika padomāts vairāk par teātra skatuvi, tā tik padarīta ērtāka un strukturētāka. Agrīnajā Renesansē teātra ēkas funkcijas tika pielāgotas jau esošām būvēm, kurām papildus veica nelielus būvdarbus, ja bija nepieciešamība. Ievērojamākie renesanses paraugi atkal meklējami Itālijā- *Salone die Cinquencento Palazzo Vecchio*, Itālijas pilsētā Florencē un Venēcijās esošais- *The Teatro Olimpico*. Renesanses laikmetā pirmā ilgstoši kalpojošā teātra ēka tika uzcelta Francijā, Parīzē zem nosaukuma *Comédie-Française*.⁶⁶ Laikam ejot ēkas pilnveidojās un līdz mūsdienām jau dominē trīs galvenie šīs kultūras jomas ēku tipi. Protams, šajā sadaļā jāmin arī izstāžu zāles un telpas, bet lielākoties, tās ir izveidotas jau kādā no šāda veida esošiem ēku tiptiem vai atrodas vienkārši dzīvojamā ēkā, lielveikalā un tamlīdzīgi, no senākiem laikiem par izstāžu zālēm kalpo vēsturiskas celtnes, pilis, spilgtāko piemēru varētu minēt Francijā esošo Luvras muzeju, kurš sākotnēji tika būvēts kā cietoksnis 1190. gadā.

⁶⁵ Vikipēdija. Kolizejs. Sk. 2011.08.apr. <http://lv.wikipedia.org/wiki/Kolizejs>

⁶⁶ Neufart, E. Neufart, P. (2002).Architect's data 3rd edition. 476lpp

Filipa II no Kapetingu dinastijas valdīšanas laikā tā tika izmantota kā rezidence.⁶⁷ Fransuā I laikā tika izmantota kā mākslas darbu glabātuve, bet publiski atvērta tā tika pēc Lielās Franču Revolūcijas. Tajā laikā Luvra kalpoja kā brīvības simbols un vieta, kur Napoleons glabāja no karagājieniem atvestos mākslas darbus.

3.2. Sporta centri, atpūtas centri

Mūsdienās termins „sporta centrs” tiek uztverts diezgan šaurā un aprobežotā veidā. Valda uzskats, ka sporta centros iespējams iet tikai trenēties kādā sporta veidā vai vienkārši uzlabot fizisko formu, tomēr tā tas gluži nav, jo sporta centri, tāpat kā lielākā daļa ēku kalpo ne tikai vienam, primārajam mērķim, bet tā funkcionalitātes dēļ tas ir piemērojams arī pasākumu norisei- tiem pašiem teātra uzvedumiem un koncertiem. Bet tā galvenais pasākums ir sacensību norisināšanās, kura gan nesaistās ar „augsto kultūru”, bet tanī pasā laikā ietver sevī „kultūras” jēdzienu. Jo līdz ar izvēles iespējām veidojas arī dažādas sabiedrības masas, kurām ir atšķirīgs uzskats par to, kas ir kultūra un kultūras pasākums, jo jebkura veida masa veido kādu atsevišķu kultūru.

Runājot par atpūtas centriem, kā kultūras centriem varētu minēt senajā Romā sastopamās publiskās pirtis, kuras bija tā laika kultūras centri, uz kuriem indivīds dažkārt nedevās tikai, lai atpūstos, bet gan saturīgi pavadītu brīvo laiku sabiedrībā.⁶⁸ Mūsdienās pie atpūtas centriem, kuri nereti apvienoti ar sporta centriem, un kuros norisinās semināri, kā kultūras pasākumi varētu minēt SPA atpūtas centru izveidošanos visā pasaulē un kuru attīstība sākusies no tām pašām publiskajām pirtīm.

Arī Kolizejs ir piemināms sporta centru sakarā, tātad jau vēsturiski ēkas tika veidotas ar daudzfunkcionālu mērķi. Jo Kolizejā vidū esošajā arēnā norisinājās gladiatoru cīņas, bez tām vēl daudz dažādi sacensību veidi, kuri bija pirmie vēsturiskie sporta veidi.⁶⁹ Mūsdienās par sporta centriem kalpo sporta arēnas, kuru izveide pasaulē ir diezgan populāra, jo sports ir viena no kultūras jomām, kura sāk ieņemt arvien augstāku pozīciju sabiedrībā. Tomēr to ēku celtniecība ir viena no sarežģītākajām, jo balstās un lielu daudzumu noteikumu, būtībā kā jau jebkura sabiedriska celtnē, tomēr to izveide nereti ir sarežģītāka arī raugoties no tā kāda mērķa sporta centrs tiek veidots.⁷⁰ Latvijā par vienu no šāda veida daudzfunkcionālām sporta

---

⁶⁷ Miltoun Francis.(1910) L. C. Page & company, Boston.

⁶⁸ Viesis. Romiešu pirtis un vīna lietošanas kultūra. Sk. 15.mrt. <http://www.gudrinieks.lv/referati/eseja-domraksts/romiesu-pirts-un-vina-lietosanas-kultura.html>

⁶⁹ Vikipēdija. Kolizejs. Sk. 2011.08.apr. <http://lv.wikipedia.org/wiki/Kolizejs>

⁷⁰ Neufart, E. Neufart, P. (2002).Architect's data 3rd edition. 492 - 496lpp

centra celtnēm varētu minēt Arēnu Rīga, kuras primārais mērķis ir kalpot kā hokeja arēnai, bet tās platība un zonējums ir piemērots arī savādāku masu pasākumu, piemēram- koncertu, norisei.

3.3. Dievnami, baznīcas

Reliģija vienmēr, visos laikos ir ieņēmusi svarīgu vietu kultūrā. Reliģiskā vara ir viena no stiprākajām gan raugoties no vēsturiskā viedokļa, gan mūsdienās un tā ietekme uz sabiedrību ir neizbēgama. Dievnami un baznīcas vienmēr ir bijuši reliģiskās kultūras centri. Tie pastāv visā pasaulē, pat vistālākajā pasaules nostūrī, vismazākajā miestīņā būs šāda vieta.

Tā kā reliģijai ir liela ietekme uz sabiedrību, reliģiskās celtnes ir ievērojamas gan no arhitektoniskā viedokļa, gan nereti sava izmēra dēļ. To iekšējā struktūra reti ir mainīga, interjerā valda vispārpieņemti noteikumi par zonējumu izkārtojumu, tomēr tas mainās atkarībā no reliģiskā novirziena. Eiropā, kur reliģiskās piederības ir samērā līdzīgas arī dievnamu iekārtojumā ir vērojamas veidnādas izīmes, vienmēr pašā zāles centrā atradīsies altāris un priekšējā zāles daļa ir aizpildīta ar sēdvietām, kas gan nav sastopams pareizticīgo baznīcās, kur sēdvietas zālē nav pieļaujamas. Altāris tiek veidots pretējā zāles pusē iepretim ieejai un tas nav vienkāršs podests, bet nereti pat vesela skatuve, kuru paredz gadījumiem, kad notiek kāds pasākums, kā piemēram mūzikas koncerts, teātra izrāde vai vienkārši vieta, kur nostāties baznīcas korim. Dievnamu interjera diziana izveide balstās uz to kur paredzēts izvietot galveno baznīcas elementu- ērģeles. Ērģeles ir unikāls, māksliniecisks mūzikas instruments bez kura baznīca , kā ievērojama celtnē un vieta nav iedomājama. To novietošana pareizā vietā ir vesela noteikumu rinda gan no praktiskās, gan akustiskās puses.⁷¹

Par vienu no ievērojamākām un pazīstamākām šāda veida reliģiskām celtnēm var uzskatīt Francijā esošo Parīzes Dievmātes katedrāli. To atpazīst visā pasaulē- pateicoties ne tikai arhitektūrai un ēkas misijai, bet arī pateicoties Viktora Igo romānam „ Parīzes Dievmātes katedrāle”. No arhitektoniskā viedokļa tā ir ievērojams agrīnās gotikas paraugs. Tajā ir ap 8000 sēdvietu un 20 000 stāvvietu, tās celtniecības darbi tika uzsākti 1163. gadā karaļa Luija VII valdīšanas laikā, tomēr būvniecība tika pabeigta tikai 1345. gadā. Šis lielākais dievnams Parīzē visprecīzāk attēloja viduslaiku priekšstatu par pasaules modeli un tas tika izgreznots ar smalkākajām un skaistākajām detaļām, kādas vien iedomājas īstenot tā laika arhitektūrā. Tās brīnišķīgo ārieni veidoja no statujām un ciļņiem, kuri redzami ne vien frīzveida joslā, bet arī

---

⁷¹ Neufart, E. Neufart, P. (2002). Architect's data 3rd edition. 580- 581pp

portālu timpanonos un starp portāliem. Plastiskajos rotājumos izmantotas ne vien cilvēka auguma formas, bet arī faunas un ģeometriskais ornamenti, fantastisku būtnu atveidi. Ūdens notekas veido atvērtas pūķu rīkles, uz balustrādes tup akmens himēras.⁷²

---

⁷² Vikipēdija. Parīzes Dievmātes katedrāle. Sk. 2011.14.apr.
http://lv.wikipedia.org/wiki/Par%C4%ABzes_Dievm%C4%81tes_katedr%C4%81le

1. PRAKTISKĀ DAĻA

1.1. Pētījuma objekta un metožu raksturojums.

Lai izstrādātu diplomdarbu, tika pielietotas vairākas pētīšanas metodes: dokumentu un literatūras avotu izpēte un analīze; plakātu analīze; anketēšanu un tās rezultātu analīzi; individuālo respondentu analīze.

Anketēšanas mērķis ir izpētīt aptaujājamo cilvēku viedokli par to cik bieži viņi apmeklē kultūras centrus, cilvēku populārākie gala mērķi, pakalpojuma kvalitāte ko sniedz kultūras pasākumu apmeklējumi, telpu estētiskais noformējums un vai kultūras iestādēs apmeklētāji viegli orientējas un atrod sev vajadzīgās lietas. Šajā anketā autors izmanto atklātus jautājumus un aizklātus jautājumus, kur tiek piedāvāti alternatīvi jautājumi, kas paredz vienu no divām atbildēm – „jā” vai „nē”, kā arī jautājumi ar izlases atbildi, kad jautājums paredz trīs vai vairākas atbildes.

Anketēšanas organizēšanai un cilvēku aptaujāšanai jāpatērē daudz mazāk laika nekā intervijai, novērošanai u.c. pētīšanas metodēm. Turklāt anketu satura raksturs ir pateicīgs apstrādei un skaitliskajai analīzei. Anketēšana paredz pilnīgu anonimitāti, ja tas nepieciešams tādejādi cilvēki var daudz brīvāk izteikt savu viedokli, jo nesajūt spiedienu, ka kāds varētu viņu viedokli uzzināt vai izmantot pret aptaujājamo personu. Taču šī pētīšanas metode nebūt nav universāla. Dažreiz tai pētījumā var būt galvenā loma, dažkārt – tikai palīgrolis. Tika sastādīta aptaujas anketa ar 7 jautājumiem, lai noskaidrotu cilvēku dažādās vecuma grupās viedokli par kultūras centriem.

Lai aptauja būtu pareizi sastādīta un sniegtu informāciju pēc rezultātu apkopošanas, tika izvirzīta pētījuma hipotēze – Kultūras centri spēj piedāvāt pakalpojumus plašam auditorijas lokam un izraisa apkārtējo interesi.

Pēc hipotēzes izvirzīšanas bija nepieciešams noteikt kāda informācija no patērētājiem būs nepieciešama, lai vēlāk, apstrādājot iegūtos rezultātus, autors varētu akceptēt vai noraidīt sākumā izvirzīto hipotēzi.

Kā pētījuma objekts izlases veidā tika izvēlēti 140 gan pilsētā, gan ārpus pilsētas dzīvojošie pilsoņi. Iegūtās informācijas sistematizācijā un iegūto datu analīzē tiek izmantotas pilnībā aizpildītas anketas. Nepilnīgi aizpildītas anketas netiek izmantotas rezultātu apkopošanai.

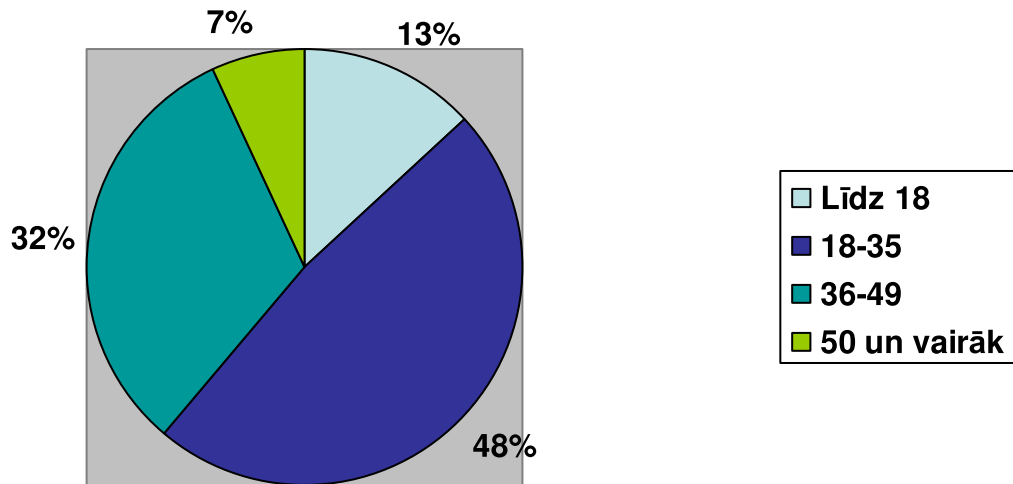
2.2. Rezultātu kvantitatīva analīze un kvalitatīvā analīze

2.2.2 Rezultātu kvantitatīvā analīze

Lai pētītu Latvijas iedzīvotāju attieksmi pret kultūras centriem, tika anketēti 140 respondenti, kas kā savu dzīvesvietu norādīja Rīgu, lai gan aptaujas anketa tikai izplatīta arī citās Latvijas pilsētās. Jautājumos tika piedāvāti 2 vai vairāk varianti, kā arī bija iespējam atstāt paplašinātu atbildi uz jautājumu.

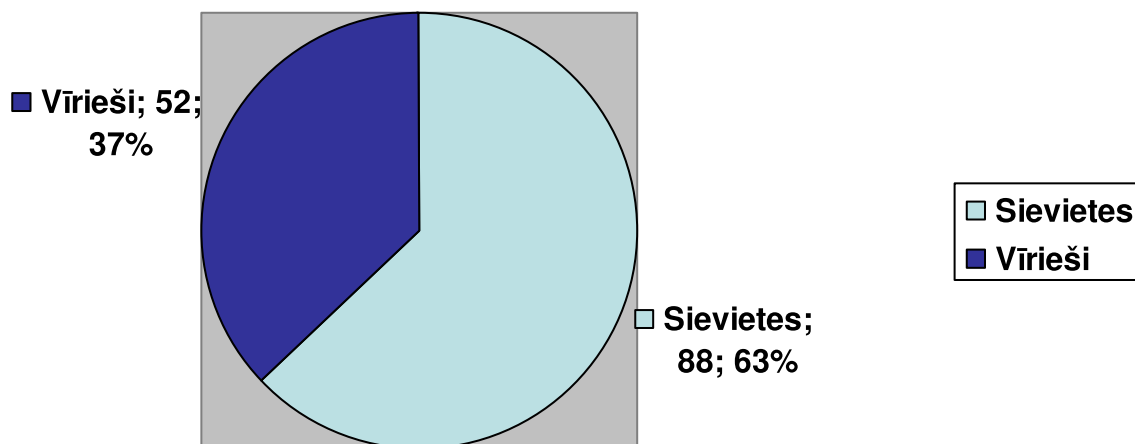
No visiem respondentiem gandrīz 2/3 bija vecumā no 18 līdz 49 gadiem, kas ir 66% no visa kopējā aptaujāto skaita.

Vecuma procentuāls sadalījums. 2.1. attēls.

Jaunieši līdz 18 gadiem bija 13% no aptaujātajiem (skat. 2.1. att.), bet iedzīvotāji, kas vecāki par 50 gadiem – 7%. Likumsakarīgi, ka noteicošais īpatsvars ir tieši vecumposmā no 18 gadiem līdz 49 gadiem, jo tas ir ekonomiski un fizioloģiski ir aktīvākais vecumposms, kas iesaistās dažādās kultūras dzīves aktivitātēs un nelokāmi pārstāv arī savu viedokli, kā arī - šajā vecumā lielāka daļa sabiedrības strādā algotu darbu, kas nozīmē, ka izmaiņas vismaz noteiktā maršruta ietvaros cilvēki pamana.

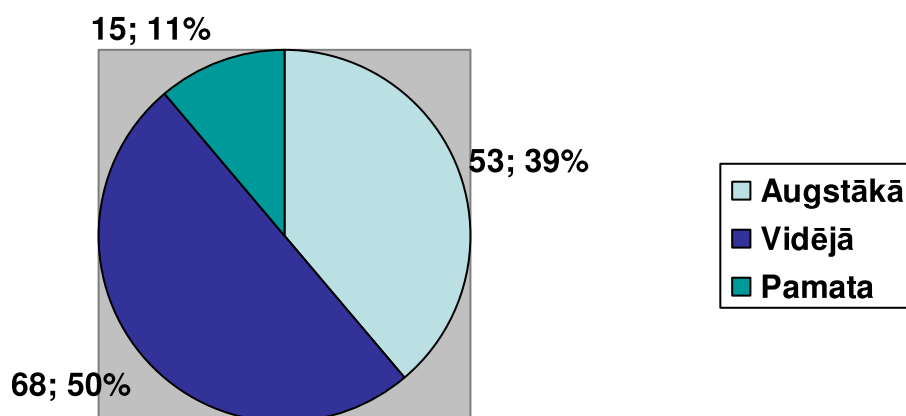
Respondentu dzimuma sadalījums. 2.2. attēls.

Zinātniski ir pierādīts, ka sievietes spēj ieraudzīt un darīt vairākas lietas vienlaicīgi, tapēc darba autoram nozīmīgi bija noskaidrot dzimuma sadalījuma īpatsvaru. No visiem aptaujas dalībniekiem 88 bijas sievietes (skat. 2.2. att.) un 52 vīrieši. Aptaujas laikā darba autors konstatēja, ka sievietes daudz labprātāk iesaistās anketu pildīšanā un aizpilda tās daudz rūpīgāk.

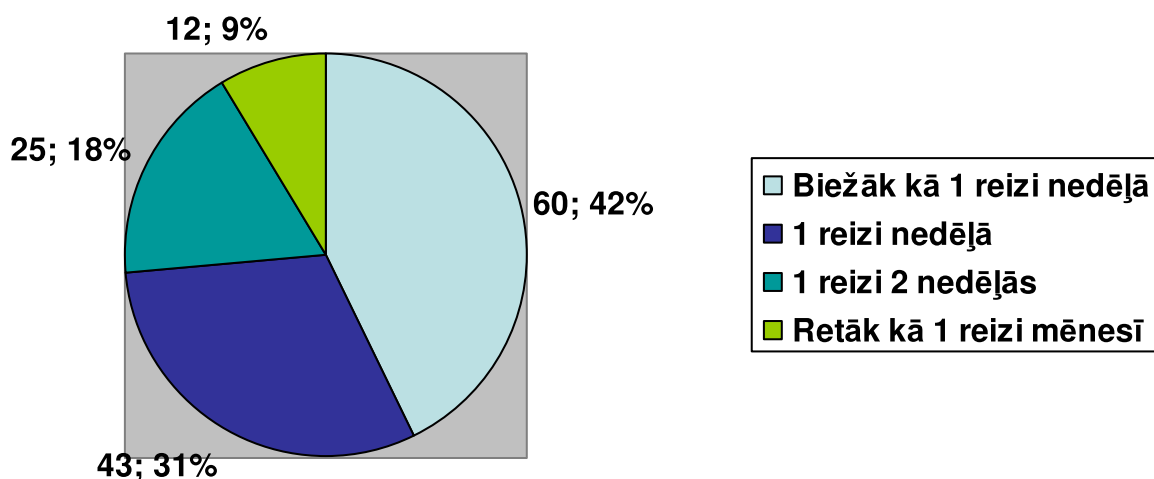
Visvairāk respondentu bija ar vidējo, t.sk. profesionālo izglītību (skat. 2.3. att.) (50%), bet vismazāk ar pamata izglītību (11%). Turpretī, respondenti ar augstāko izglītību bija 39% no aptaujātajiem. Lielākā daļa respondentu ar vidējo izglītību bija daudz pretīmnākošāki un viņu darba grafiks mazāk noslogots ar vairāk brīvo laiku. Šī respondentu daļa bija biežāk sastopama uz ielas vai sabiedriskā transporta pieturvietās.

Respondentu izglītības līmenis. 2.3. attēls.

Uz pirmo jautājumu – Cik bieži jūs apmeklējat kultūras centrus?- Vadībā izvirzās 42% respondentu (skat. 2.4. att.) ar atbildi: „Biežāk kā 1 reizi nedēļā”. Turpretī vismazāk, t.i., 9% respondentu atbildēja, ka kultūras centrus apmeklē retāk kā 1 reizi mēnesī. Autoru pārsteidza, ka kopā saskaitot 27% aptaujāto apmeklē kultūras centrus reizi 2 nedēļās vai vēl retāk. No tā autors secina, ka ļoti iespējams tik liels rādītājs ir dēļ tā, ka daļa aptaujāto sev nespēj definēt, kas ir kultūras centrs un uz šo terminu skatās caur ļoti šauru skatu prizmu sakarā ar padomju laiku stereotipiem, ka kultūras centrs ir kultūras nams, kas atrodas provinces sirdī vai arī kolhozā.

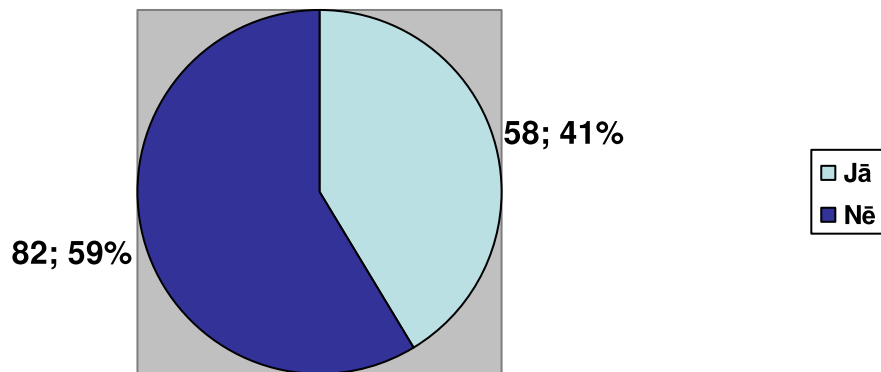
Cik bieži jūs apmeklējat kultūras centrus? 2.4. attēls.

Uz otro jautājumu – kāds ir populārākais gala mērķis apmeklējot kultūras centrus?- Respondenti varēja izteikties brīvā formā. Visvairāk dominēja atbildes: kino, teātris, koncerti, sporta pasākumi, baznīca. Autors jau paredzēja, ka šīs būs vispopulārākās atbildes, bet bija neliels pārsteiguma moments, ka cilvēki neminēja šaurāk specializējušās iestādes, kuras autors apskatīs kvalitatīvās analīzes sadaļā sīkāk.

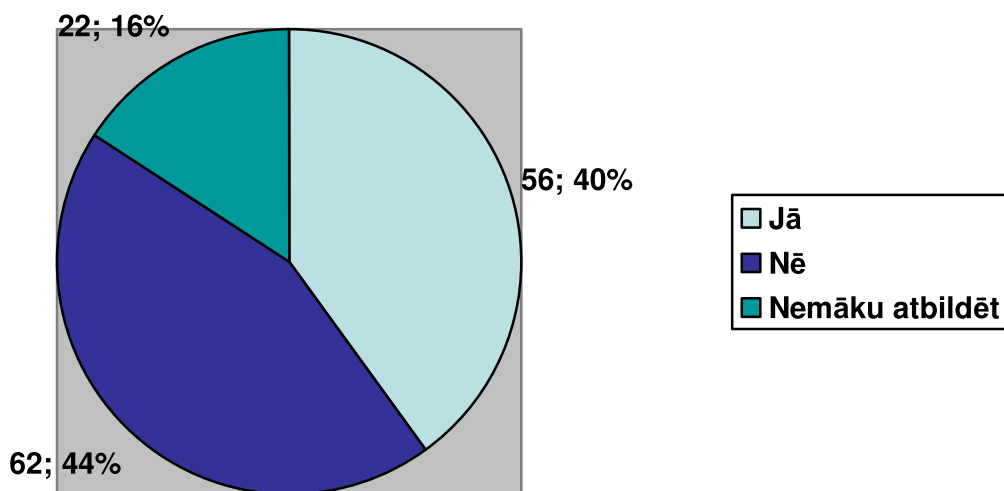
Trešajā jautājumā – vai jūs apmierina kultūras pasākumu klāsts?- Vadībā izvirzījās 59% respondentu (skat. 2.5. att.) ar atbildi nē. Turpretī 41% atbildēja, ka viņus apmierina piedāvātais pasākumu klāsts. No tā var secināt, ka kultūras sfēras potenciāls nav izmelts un ir pietiekoši daudz iespējas to paplašināt apmierinot vairumu respondentu, kurus neapmierina pašreizējais kultūras speciālistu piedāvājums.

Vai jūs apmierina kultūras pasākumu klāsts? 2.5. attēls.

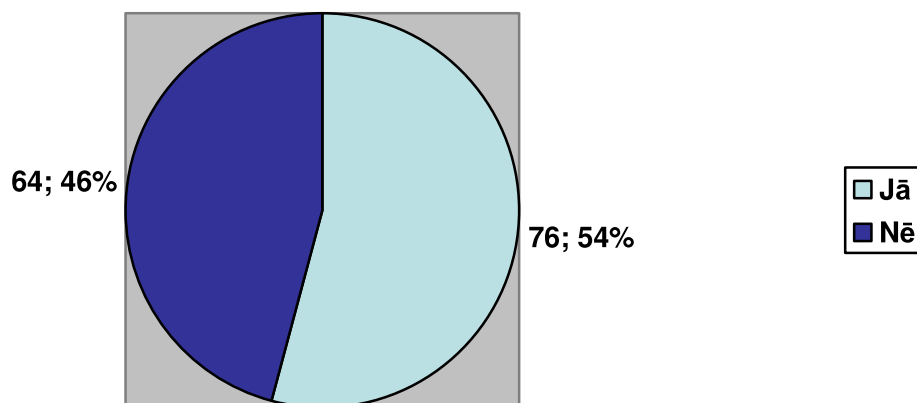
Uz ceturto jautājumu autors cenšas noskaidrot atbildi uz jautājumu - vai jūs apmierina kultūras centru iekārtojums?- 44% respondentu (skat. 2.6. att.) atbilde negatīvi, ka kultūras centru iekārtojums respondentus neapmierina. Turpretī 16% nemāk noformulēt savu viedokli attiecībā pret uzdoto jautājumu.

Vai jūs apmierina kultūras centru iekārtojums? 2.6. attēls.

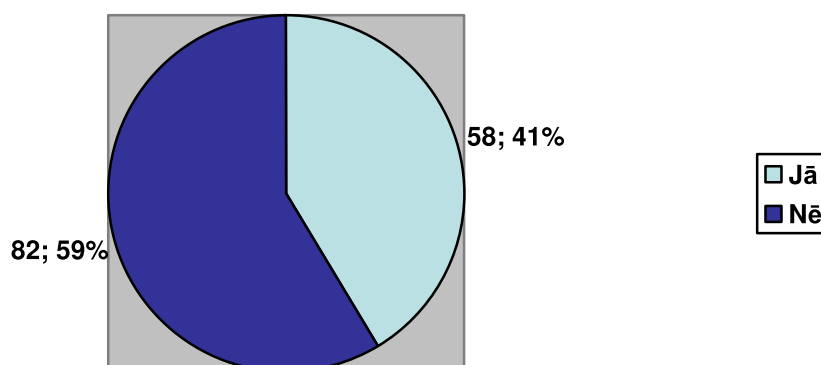
Autors anketas 5. jautājumā jautāja: vai 1. reizi apmeklējot kultūras centrus jūs viegli spējat atrast sev vajadzīgās lietas?

Vai 1. reizi apmeklējot kultūras centrus jūs viegli spējat atrast sev vajadzīgās lietas? 2.7. attēls.

Vairākums aptaujāto 54% (skat. 2.7. att.) apgalvo, ka viegli orientējas jaunās telpās, bet ļoti liels skaits (46% respondentu) ir grūtība orientēties jaunās telpās. Viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc eksistē šāda problēma ir slikts telpu funkcionālais plānojums, kad nav norādītas pietiekoši orientējošās zīmes, intuitīvi ceļi, kurus apmeklētājs uztver sajūtu līmenī vai arī interjers ir pārāk sadrumstalots.

Vai jūs apmierina kultūras centru estētiskā noformējuma tendences? 2.8. attēls.

Uz jautājumu nr. 6. – vai jūs apmierina kultūras centru estētiskā noformējuma tendences?- 59% aptaujāto (skat. 2.8. att.) respondentu atbildēja, ka nē neapmierina, turpretī 41% apmierināja kultūras centru estētiskais noformējums. Respondentiem kuri atbildēja negatīvi tika vaicāts kāds ir tam iemesls. Populārākās atbildes bija: interjers nav moderns, garlaicīgs, daļa telpas ir sliktā stāvoklī un ir nepieciešama renovācija. Viens no respondentiem izteicās ļoti kodolīgi: „lielai daļai sabiedrisko interjeru nav dvēseles”. No šīm atbildēm var secināt, ka cilvēki vēlas pārmaiņas un grib lai iekārtojums seko līdzi laikam.

Uz pēdējo jautājumu aptaujā- kā jums liekas attīstīsies kultūras centru iekārtojumu noformējums?- respondenti atbildēja brīvā teksta formā. Populārākās prognozes bija, ka tuvākos gados nav gaidāmas lielas izmaiņas celtniecībā dēļ ekonomiskās situācijas, bet liels respondentu skaits, tomēr minēja, ka kultūras centri paliks modernāki un sekos līdzi 21. gadsimta tendencēm pasaulē.

2.2.3. Rezultātu kvalitatīvā analīze.

Kultūras centri tika analizēti pēc dažādiem kritērijiem. Kā, piemēram, kādas ir ēkas funkcijas, tās mērķauditorija un estētiskais noformējums. Svarīgi noskaidrot iekārtojuma aktualitāti mūsdienās, kāds ir tās mērķis, kāda ir ēkas pievienotā vērtība latviešu dizainam kopumā.

Tika izanalizēti 3 Latvijā veidoti un 1 citā valstī veidots kultūras centrs, lai salīdzinātu pēc autora domām pēdējā laikā labākos piemērus kultūras jomā, lai varētu mācīties un smelties piemērus tieši no labākajiem darbiem.

1. Pārventas bibliotēka raksturojums:

Projekta autors: INDIA

Interjera koncepcija: Ausma Ķibilde

Bibliotēka kā kultūras un e—centrs. Ēka ir daudzslāņaina ar “grāmatu virpuli” ēkas centrā, nokļūšanu augšstāvā tiek pielīdzināta literāram svētceļojumam. Visos 3 stāvos ir pieejams wi-fi, kā arī ēkā ir izstāžu un video seansu telpa. Bet fasādi apvij “dainu josta” — perforētu vara lokšņu apšuvums. Pakāpieni ēkā nav pielietoti, lai interjers būtu pieejams arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Vēl pirms desmit gadiem bibliotēka un datori, multimediju iekārtas likās neaizsniedzams sapnis. 21. gs. datori ir atrodami visur. Neviens nevar paredzēt, kas notiks rīt un kā izskatīsies 22. gs. Bibliotēka. Pārventas Bibliotēka kā kultūras un e—informācijas centrs ir Latvijā viens no spilgtākajiem pēdējā laika projektiem.

Arhitektu birojs INDIA uzsver, ka ēkas koncepcija ir daudzslāņains mediators, kur katrai telpu grupai un pat apdares slānim ir dziļa simboliska nozīme. Ēkā centrālais objekts grāmatu virpulis, kas ved skatītāju līdz pat 3. stāvam. Grāmatas ir izvietotas visos 3 līmeņos un tas simbolizē grāmatu templi un piedzīvojumu krāšņajā grāmatu pasaulē. Ēku padara īpašu, tas ka arhitektu birojs INDIA ir iztikuši bez pakāpieniem veidojot šo ēku. Stiklotais panorāmas lifts nav funkcionāla vajadzība, bet drīzāk estētiska, lai papildinātu ēkā iekodēto brīvības un zināšanu lidojuma stāstu.

Grāmatu galerija beidzas 3 stāvā un tajā grāmatas izvietotas gar visu sienu. Tieši no šejienes arī visskaistākais skats no ēkas — pāri laukumam, pāri Kāpu priedei līdz pat ostas graudu elevatoriem. Ar šādām ainavām noteikti var lepoties jebkurš ventspilnieks.

Pandusu dublējošās kāpnes interjerā kalpo kā estrāde, sēdvietas interesentiem. Tajās iebūvētās stereo audio austiņu pieslēguma vietas, un pieskārienjūtīgie displeji ļauj zibenīgi piekļūt bibliotēkas audio krātuvei, kas vairs nepastāv audio cd formātā, bet ir digitalizēta un

pieejama mp3 formātā no bibliotēkas servera. Tas noteikti nav sarežģītāk kā pārslēgt tv kanālus tālo lidojumu avioreisos.

Amfiteātra formas zāle ļauj šo ēkas kodolu izmantot gan interaktīvu izstāžu zāli, gan kā lasītavu, wi—fi interneta lietotāju zonu, gan kā video projekcijas telpu — te izvietoti paceļams kino ekrāns un videoprojekcijas iekārtas. Audio austiņu pieslēgumvietas nodrošina tulkošanas iespējas un to, lai notiekošie video seansi nav traucēklis pārējiem bibliotēkas apmeklētājiem.

Ieejas halles / recepcijas zonā izvietots informācijas stends, kā arī grāmatu izsniegšanas / pieņemšanas punkts. Apmeklētāju garderobe risināta kā brīvēstāvošs 2 metrus augsts skapis no MDF. Šāds skapis ļauj krietni ietaupīt ēkas platību un tai pat brīdī nodrošina virsdrēbju atstāšanu līdz pat 175 cilvēkiem. Lielu pasākumu laikā, ja pieaug apmeklētāju skaits, iespējams novietot brīvēstāvošus papildu pakaramos.

Šāda ēka ir paraugs visiem latviešu dizaineriem un arhitektiem kā ir jārisina sabiedrisko ēku interjers, lai tas būtu pievilcīgs pilnīgi visām vecuma grupām. Interjers ir lakonisks, bet tajā pašā laikā ēkā dramatismu interjera ievieš spēle ar grāmatu “spirāli” diagonālajiem pandusiem un atraktīvo arhitektūru.

2. Latvija EXPO 2010 raksturojums:

Projekta autors: Mailītis A.I.I.M. (LV)

Projekts iemieso pilnīgu brīvību un ir radīts cilvēkam. Cilvēka attīstības ceļš ved pa spirāli un šī ideja ir Latvijas paviljona galvenais simbols. Spirāle parādās gan ēkas vizualajā tēlā gan piruetēs kuras izpilda lidotāji. Tik burtiska simboliskās idejas izpilde ir redzama reti kurā mūsdienu ēkā.

Paviljona fasāde simbolizē arī dabu. Daudzajās lapu virtenēs atspoguļojas mežš, jūra, zeme, debesis, vējš. Paviljona dabiskā kinētiskā fasāde simbolizē Latvijas identitāti. Sietu koncepts radies aplūkojot celtniecības sietu un spēlējoties ar formu.

Labākā pilsētā tehnoloģijas ir domātas, lai radītu enerģiju un cilvēks lidos ja būs vienā harmonijā ar dabu un tehnoloģijām.

EXPO 2010 galvenie atslēgas vārdi: cilvēks, daba, pilsēta, harmonija. Ar EXPO paviljonu Latvija parādīja sevi plašākam lokam un pierādīja, ka bez lieku līdzekļu tērēšanas var radīt nebijušu projektu, kas raisa cilvēkos apbrīnu un izstaro patiesu prieku gan sniedz nebijušas sajūtas.

3. MiiT&Tiim raksturojums:

Kas patiesībā ir MiiT&Tiim ir diezgan grūti definēt, bet oficiāli MiiT&Tiim ir kafejnīca, veikals, darbnīca, dizaina studija, novietne. MiiT&Tiim saimnieki ir dizaineri, kuriem hobijs ir velo. 2010. gadā dizaineri piepildīja savu sapni un atvēra dizaina studiju un riteņu darbnīcu vienā veidolā, bet pašlaik jau darbnīca ir transformējusies par veikalu, kafejnīcu un arī vietu kur vienkārši var pasēdēt un relaksēties paklausoties koncertu, lasot grāmatas vai socializējoties ar sev līdzīgi domājošiem cilvēkiem.

MiiT&Tiim simbolizē to kā ar nelieliem līdzekļiem, spēcīgu grafisko identitāti un ideju var radīt veiksmīgu, apkārtejam tirgum pievilcīgu centru. Telpas simbolizē jaunās idejas, ka sakarā ar ekonomisko krīzi risinājumiem ir jāpaliek kompaktākiem, bet reizē arī multifunkcionāliem.

Interjers ir veidots ļoti brīvā stilā, telpas ar katru dienu aug un papildinās ar ciemiņu atnestām lietām. Gaišais interjera fons kalpo labi lai parādītu interesantos riteņus, kas tiek komplektēti ar lielu rūpību un mīlestību.

4. ¼ Satori grāmatnīcas raksturojums:

Satori ir grāmatnīca, lasītava un tikšanās vieta. Satori ir viena no pirmajām grāmatnīcām Latvijā, kas nojauc barjeras par to kā būtu jāfunkcionē modernai grāmatnīcai. ¼ Satori veikalā ir iespējams iegādāties grāmatas, apmeklēt lekcijas, kurās tiekās plašs intelektuālu personu loks, bet 5. dienu vakaros grāmatnīcā notiek koncerti. Grāmatnīcu un bibliotēku lasītājs pieradis pie stereotipa, ka šāda tipa telpās ir jāvalda klusumam, bet ¼ Satori grāmatnīca ir izņēmums. Šī grāmatnīca runā un dara to skaļi, jo tai ir savs viedoklis un nostāja par mūsdienu sabiedrībā aktuālām tēmām. Ar savām lekcijām grāmatnīca atstāj lielu pievienoto vērtību laivijas kultūrai, jo grāmatnīca ne tikai pārdod grāmatas, bet arī izglīto lasītāju ikdienā ar lekcijām par dažādām tēmām. Grāmatnīcas interjers ir lakonisks veidots ar mazu ieguldījumu organizējot arī talkas, lai izremontētu telpas.

Grāmatnīca „1/4 Satori” izpratnē vairs nav tikai vieta, kur doties, lai iegādātos grāmatu, bet arī kultūras centrs un radoša telpa, kurā uzkavēties un lietderīgi pavadīt laiku. Grāmatu lasīšana ir vienmēr bijis pārbaudīts veids, kā izzināt lietas, taču nebūt nav vienīgais. Ir vēl arī citi. Saruna, lekcija un dialogs ir tikai dažas no alternatīvām. ¼ Satori grāmatnīca jau no pašiem pirmsākumiem esam centušies radīt atvērtu telpu dažādu cilvēku idejām un piedāvājumiem. Grāmatnīca kalpo par viesmīlīgu un atvērtu vietu lekcijām, diskusijām, dzejas un prozas lasījumiem, preses konferencēm, biedrību dibināšanām, kamerģūzikas koncertiem, bērnu radošajām darbnīcām un citām idejām. Kopš grāmatnīcas atvēršanas 2009. gada novembrī tajā paspējuši notikt vairāk nekā 80 dažādi pasākumi.

2.3. Indivīduālo respondentu izpēte un rezultātu analīze.

2.3.1. Intervija ar Ilzi Toli

Ilze Tole ir SIA „Plāns B” interjera dizainere

SIA „Plāns B” darbojas interjera dizaina jomā kopš 2004.gada. Šajā laikā „Plāns B” ir uzkrājuši lielu pieredzi darbā ar privātajiem un sabiedriskajiem interjeriem. Interjera dizaineriem ir liels prieks strādāt šajā jomā un vērot kā viņu idejas īstenojas. Sākumā tās ir neskaidras vīzijas, vēlāk vīzijas kļūst par skicēm un rasējumiem uz papīra, tad par tāmēm un kad finansētāji ir pārliecināti, ka nauda tiks veiksmīgi ieguldīta, beidzot paceļas jauna ēka.

1. Kā jums liekas, vai jēdziens "kultūras centrs" ir kļuvis plašāks pēdējā laikā?

Ja par pēdējo laiku uzskata pēdējos 20 gadus, tad ievērojami. Padomju laikā ar jēdzienu kultūras centrs saprata kolhoza kultūras namu.

2. Vai jūs ikdienā apmeklējat kultūras centrus? Kuri ir populārākie gala mērķi?

Izstādes, pilsētas svētkus, muzejus, kino un teātrus.

3. Vai bieži profesionālajā praksē tiek veikti dizaina pakalpojumi tieši sabiedriskām telpām?

Kāds ir aptvens procentuālais sadalījums starp privātā un publiskā sektora pasūtījumiem?

Sabiedriskie objekti - kino muzejs, biroju ēkas, kafejnīcas un viesnīcas. Karu gadu ir vairāki sabiedriskie objekti. Šogad ir taisīts interjers slimnīcai, kafejnīcām un tirdzniecības centriem. Procentuāli nevar salīdzināt projektu, piemēram, viesnīcai ar atsevišķu bērniestabu vai vannas istabu remontiem. Protams vairāk ir privātie objekti, bet tie ir daudz mazāki pasūtījumi.

4. Vai jūs variet prognozēt kā tuvākajā nākotnē varētu iezīmēties projektu attīstība

publiskām/multi funkcionālām telpām, kas ir orientētas uz plašu apmeklētāju loku? Vai varbūt sabiedrībai šādas ēkas nav vajadzīgas?

Eiropas savienībai ir vajadzīgas visa veida sabiedriskās ēkas, kas nodrošina Eiropā ražoto materiālu izmantošanu. Eiropa skatās uz Latviju kā uz savu preču noieta tirgu un lobē savus ražotājus. Cits jautājums ir vai Latvijā ir nauda priekš šādu ēku celšanas? Vai vidējais latvijas iedzīvotājs var atļauties apmeklēt dārgus pasākumus?

5. Kādas ir pašreizējās tendences dizaina pasūtījumu jomā? Situācija ir nemainīga, pasliktinās vai uzlabojas?

Situācija ir līdzīga kā pagājušā gadā, valda ļoti liela konkurence par vietējiem pasūtījumiem. Pieaug pasūtījumi no ārvalstniekiem. (Krievijas pilsoņiem utml.)

6. Kāds ir vidējais latviešu pasūtītājs?

Nabadzīgs, atkarīgs no banku dotajiem kredītiem.

2.4. Pētījuma rezultātu interpretācija.

Kultūras centri ir paredzēti plašai auditorijai, kuriem ir jāpiemīt pievienotajai vērtībai savas darbības rezultātā. Kultūras centri ir jāveido atbilstoši 21. gadsimta prasībām un mazs finansējums nevar būt attaisnojums, lai telpa nebūtu daudzfunkcionāla. Kultūras centrus apmeklē cilvēku grupas dažādās vecuma grupās.

Pētījuma rezultātā analizējot kultūras centrus un respondentu viedokli par kultūras centriem, kā arī salīdzinot to ar profesionāļu viedokli autors noskaidro, ka efektīvāku atdevi sniedz ēkas, kuras ir daudzfunkcionālas un kurās ir pārdomāts gan funkcionālais plānojums, gan estētiskais noformējums. Respondenti apmeklē dažādas kultūras iestādes un ir ieteicams, lai šīs ēkas pildītu vairākas funkcijas, tādējādi, tiek efektīvāk izmantoti līdzekļi un telpām piemīt lielāka atdeve gan no kultūras pievienotas vērtības, gan arī no ekonomiskā aspekta.

Lielu daļu no aptaujātajiem cilvēkiem neapmierina daudzu ēku pašreizējais estētiskais noformējums, kas daļai liekas garlaicīgs. Kā arī liela daļa no aptaujātajiem respondentiem atzina, ka viņiem sagādā grūtības orientēties telpās, kuras tiek apmeklētas pirmo reizi. Pie šīs problēmas ir vainīgi dizaineri, kas nenorāda pietiekoši daudz norādes vai arī neveido pārvietošanās ceļus tā, lai būtu intuitīvi nojaušams kur tiko ienākušam apmeklētajam būtu jāvirzās, lai atrastu sevi interesējošās lietas. Pārvietošanās ceļi ir jāveido pārdomāti, lai atšķirīgu cilvēku grupu pārvietošanās virzieni nekrustotos.

Respondentu vairākums uzskata, ka tuvākā nākotnē neveidosies jaunas sabiedriskas iestādes pamatojot savu viedokli ar slikto ekonomisko situāciju valstī. Šis viedoklis saskan arī ar profesionāles Ilzes Toles viedokli. Tomēr daļa respondentu arī uzskata, ka tuvākā nākotnē veidosies jauni objekti ar Eiropas līdzekļu līdzdalību vai arī ar pārdomātiem lētiem risinājumiem. Labs piemērs, ka par salīdzinoši zemiem līdzekļiem ir iespējams atvērt unikālus kultūras centrus ir „MiiT&TiiM” un „1/4 Satori”.

Turpretī Latvijā pazīstams arhitektu birojs „Mailītis A.I.I.M” pierāda, ka latviešu dizaineri un arhitekti ir arī laba „prece” ārzemju tirgum. Pierādījums tam ir Latvija EXPO 2010 paviljons Šanhajā, kā arī viņu jaunākais projekts „Lidojošo mūku nams”. Intervijā Matīss Mailītis diskutējot par kultūras centru attīstību apgalvo, ka ļoti perspektīvs tirgus, kur latvieši ir pieprasīti ir Krievija un Ķīna. Pierādījums tam ir veiksmīgi realizētie arhitektu biroja projekti citās zemēs, kā arī tepat latvijā piesaistot ārvalstu līdzekļus.

Autors veidojot bakalaura darbu secina, ka daļai aptaujāto respondentu ir šaurs skatījums, par to, kas ir kultūras centrs. Liela daļa neapjauš kā mainās tendences Latvijā un pārējā pasaulē. Latvijā valda stereotips, ka kultūras centri ir pierastie kultūras nami, kas ir atrodamī provincē vai senāk darbojas LPSR laikā kolhozos.

Pamatojoties uz praktisko darbu un secinājumiem autors secina, ka hipotēze ir daļēji pierādījusies. Kultūras centri, Latvijā spēj piedāvāt pakalpojumus plašam auditorijas lokam, bet tas, ka kultūras centri izraisa plašu auditorijas interesi nav pierādījies, jo ir pārāk liela plaisa starp kultūras centriem, kas pastāv no LPSR laikiem un starp tiem, kas tiko sāk veidoties no jauna ar inovatīvām idejām, kas līdz šim nav nekur eksistējušas.

Secinājumi.

Pamatojoties uz bakalaura darbā izvirzītajiem uzdevumiem, noslēdzot bakalaura darba teorētisko nodaļu – darba autors secina:

1. Izpētot kultūras vēstures teoriju un kultūras jēdzienu kā tādu autors secina, ka pēdējo 200 gadu laikā diametrāli ir mainījies uzskats par to, kas ir kultūra. Senāk kultūras centri bija noslēgtāki bieži vien tendēti tikai uz elitārām cilvēku masām un kultūras pasākumu ievirze bija tīri akadēmiska. Kultūras centri bija noslēgti, 17. gadsimtā tiem pat tika būvēti arī ar aizsardzības funkciju pret kara darbību vai iebrucējiem. Laikam ejot kultūras centri paliek brīvāk plānoti un tiek nojauktas robežas starp ēku un apkārtējo vidi. Kultūra dzīvo vienā harmonijā ar dabu un mūsdienu jaunākajām tehnoloģijām piedāvājot 21. gadsimtam atbilstošus risinājumus. Ja 20. gadsimta sākumā bija 10-20 konkrētas definīcijas par to, kas ir kultūra, tad pašlaik to jau ir vairāk kā 400. Kultūra mainās un līdz ar to ir jāmainās arī kultūras centru funkcionālajiem un estētiskajiem risinājumiem.
2. Kultūras vēstures dažādos posmos ir bijuši noteikti stili, kas ir dominējuši, bet ejot laikam uz priekšu stili saplūst viens ar otru un veidojas stilu sintēzē. Stilu sajaukumu sauc par eklektiku un tieši šis vārds ir visraksturīgākais mūsdienu gadsimtam. Cilvēks dzīvo harmonijā ar dabu, pilsētu un jaunākajām tehnoloģijām.
3. Laika gaitā ir izveidojušies dažādi iestrādāti risinājumi kā plānot interjeru funkcionālos un estētiskos risinājumus. Šie risinājumi lielākajā daļā gadījumu paliek nemainīgi, bet mainās tas kā tie ir izmantoti interjeros. Progress tehnoloģiju jomā atļauj darboties ar jauniem materiāliem un realizēt risinājumus, kas agrāk nebija iespējami tehnisku risinājumu dēļ. Pašlaik daudzi funkcionālie risinājumi tiek apvienoti vairāki vienā tādejādi telpas padarot universālākas un atraktīvākas potenciālajiem apmeklētājiem.

Pamatojoties uz bakalaura darbā izvirzītajiem uzdevumiem, noslēdzot bakalaura darba empīrisko nodaļu – darba autors secina:

1. Sakarā ar ekonomisko situāciju pasaulē neviens nevar prognozēt, kā turpināsies kultūras centru būvniecība. Gan daļa profesionāļu, gan arī respondentu prognozē, ka pašlaik būvniecības apjomi nepalielināsies un tuvākajā laikā netiks celtas jaunas celtnes, bet ir arī praksē realizēti piemēri, kad piesaistot ārvalstu fondu līdzekļus ir iespējams realizēt inovatīvus risinājumus vai arī pretēji ar pašu finansējumu, ar samērā mazām izmaksām ir iespējams veidot mūsdienu laikmetam atbilstošus kultūras centrus.
2. Kultūras centriem ir liels potenciāls, bet tas netiek realizēts, jo telpas netiek izmantotas pietiekoši efektīgi. Šo problēmu var uzlabot izstrādājot efektīgus estētiskos un pārdomātus funkcionālos risinājumus. Autors secina, ka daļai iedzīvotāju sagādā grūtības orientēties telpās, kuras apmeklē pirmo reizi. Situāciju var mainīt veicot telpu pārplānošanu un ar estētiski pārdomātiem risinājumiem cilvēku grupas virzot tām vajadzīgajā virzienā.
3. Veicot pētījumus autors secina, ka kultūras centriem ir jābūt ar ļoti plašu piedāvājumu, bet tajā pašā laikā kompaktiem, lai realizētu pilnībā telpu piedāvāto potenciālu. Kultūras centru veidošanā ir jāpievērš liela uzmanība ne tikai dizaina sadaļai, bet arī saturiskajai rūpīgi izvēloties, kāds kods tiks iestrādāts interjera estētiskajā risinājumā. Estētiskajiem un funkcionālajiem risinājumiem ir jābūt pieņemamam ļoti plašam cilvēku grupu lokam, kā arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Kultūras centri nedrīkst izolēt kādu noteiktu sabiedrības grupu.

Nobeigums

Cilvēka aktivitātes lielā mērā pārveido arī vidi, kura atrodas viņam apkārt. Vide ir kļuvusi draudzīgāka un mazāk kaitīga. Kara darbība lielākajā daļā pasaules valstu ir beigusies un cilvēki paliek atvērtāki pret pārējo pasauli. Līdz ar to arī arhitektūra un interjera dizains paliek atvērtāks pret mūsdienu cilvēku. Tas mainās kopā un saplūst vienā veselumā. Dizains un cilvēks virzās vienā virzienā. Pilsēta saplūst ar dabu, cilvēks ar tehnoloģiju. Šie abi ansambļi apvienojas un sintēzes rezultātā veido kopēju koleberāciju.

Kultūras centri Latvijā mainās, bet pagaidām ne pietiekoši strauji kā to pieprasa apkārtējās cilvēku grupas. Pieprasījums ir liels, pēc jauniem un inovatīviem risinājumiem, bet diemžēl šo pieprasījumu bremsē ekonomiskā situācija. Autors uzskata, kas tas ir viens no galvenajiem faktoriem, kāpēc izmaiņas arhitektūrā un interjerdizainā Latvijā notiek lēnāk nekā lielākās pasaules valstīs. Bet prakse pierāda, ka ir arī pozitīvi pārdomāti risinājumi, kas ir realizēti ar salīdzinoši mazu budžetu. 21. gadsimtā ir ļoti svarīga ideja un pamatojums, kāpēc tieši šāds risinājums ir vitāli nepieciešams. Apjaust kā dzīvot šajā gadsimtā palīdz vēstures izpēte un secinājumu izdarīšana kādā virzienā cilvēce virzās.

Praksē ir pierādījies, ka meklējot ārvalstu finansējumu ir iespējams ātrāk progresēt un realizēt inovatīvus risinājumus, bet lai to paveiktu arī dizaineriem un māksliniekiem ir jāuzņemas atbildība par sabiedrības izglītošanu. Kad katri ieguldītie līdzekļi ir vitāli svarīgi ir nepieciešams, lai profesionāļi sadarbojoties ar sabiedrības locekļiem pieņemtu pareizos risinājumus, kas darbotos tieši šajā reģionā, balstoties uz vēstures attīstību un mentalitāti.

Kultūras centriem ir jābūt atvērtiem sabiedrībai un tiem jāiet vienā solī ar jaunākajām tendencēm. Ir Latvijā atrodami pozitīvi funkcionālie un estētiskie risinājumi no, kuriem pārējiem profesionāļiem un sabiedrībai noteikti ir jāņem piemērs.

Kultūras nama interjera projekts.

Arturs Ozoliņš
Interjera projekts

Rīga 2011

Projekta apraksts

1. Darba uzdevums

Darba uzdevums ir izstrādāt interjera projektu Aizkraukles kultūras nama pirmajam stāvam. Pēc šī pirmajā stāvā ieviestā stila nākotnē ir plānots izstrādāt pārējās kultūras nama telpas 2. un 3. stāvā. Kultūras nams atrodas netālu no Aizkraukles centra un blakus tam atrodas pludmale un skats uz Daugavu. Kultūras namam pašlaik tiek paaugstināta energoefektivitāte un infrastruktūra, kā arī fasādes izskats tiek atjaunots lai radītu jaunu un pievilcīgu tēlu ēkai, kurā notiek novadā galvenie kultūras pasākumi un sabiedriskā dzīve. Ar jauno interjera projektu paredzēts sasniegt atvērtību un vieglumu, gan funkcionālā, gan arī estētiskā ziņā. Kā arī piedāvātās pārmaiņas padarītu ekonomiski pievilcīgāku piedāvājumu uzņēmumam, kas plānotu īrēt daļu telpas, lai piedāvātu savus pakalpojumus sabiedriskajā ēdināšanā un pasākumu organizēšanā. Iepriekšējais telpu funkcionālais risinājums bija ekonomiski neefektīvs, jo naudas ieguldījums pret vietu skaitu nesniedz vēlamo efektu darbojoties ēdināšanas sfērā. Veicot izmaiņas mazajā zālē, tas padara telpas daudzpusīgākas un daudz atvērtākas potenciālajiem ikdienas apmeklētājiem, kas pavadītu tur laiku socializējoties ar apkārtējiem pilsētas un rajona iedzīvotājiem. Telpās izvietojot vēl vienu skatuvi ir iespējams variēt ar pasākuma koncepciju un sadarbību veidojot 2 pasākumus reizē, dažādās zālēs.

2. Koncepcija

Kultūras nams ir sabiedriska iestāde un tās ir reprezentāciju telpas. Interjers tiek veidots atsaucoties uz vispārēju pieņemto praksi pasaulē, izvēloties augstvērtīgus materiālus un veidojot interjeru pēc klasiskiem principiem, kurā dominē klasicisms un modernistu vēsmas. Apmeklētāju loks ir ļoti plašs un dažādi izglītots, tāpēc, ir vitāli svarīgi veidot interjeru, lai tas būtu pieņemams visiem, jo dizaina izstrādi koordinē pilsētas dome, kas atkal ir pilsētas vēlētāju iecelti pārstāvji. Pilsētas pastāvēšanas vēsturē ir bijuši precedenti, kad atraktīvāka pieeja pie dizaina veidošanas noved pie sabiedrības sašķelšanās divās daļās diskutējot par sasniegto rezultātu. Sakarā ar lielo apmeklētību, dizainam jāveidojas tādām, lai tas neizsauktu nepatīkamas sajūtas kārtējo reizi ierodoties kultūras nama telpās. Telpas, kopumā ir askētiskas, bet, foajē dizainu atsvaidzina interesantas formas ģērbtuves pakaramo sistēma, sēdekļi un

koka paneļu siena. Tā ir viļņainas formas, kas simbolizē harmoniju, kā arī sasaucas kopā ar upi Daugavu, kas atrodas blakus kultūras namam. Pārējās sienas tiek krāsotas izmantojot Tikurilla dekoratīvo krāsu. Ienākot foajē iespējams izvietot papildus vairokus konceptuālām izstādēm un pašā galā arī iespējams noiet malā no cilvēku pūļa un socializēties privātākā gaisotnē. Tālāk virzoties mazajā zālē, atrodas vēl viena izbūvēta skatuve, kuru ikdienā iespējams izmantot pusdienojot vai lasot grāmatas, bet pretējā siena ir tapsēta ar ādu un pie tās starp durvju ailēm atrodas sēdekļi un eklektiski gaismekļi. Kafējnīcas interjers ir eklektisks. Daļa sienu un letes ir apšūtas ar koka paneļiem, bet tālākā sienas daļa ir veidota ar īpašu Tikurilla dekoratīvo krāsojumu, ar ko var panākt spīdīgu perlamutra krāsojumu. Efekts rada interesantas toņu nianšes un atgādina akvareļu krāsojumu. Brīvs un rotaļīgs, tieši tas, kas vajadzīgs pretstatā klasiskiem koka paneļiem.

3. Apdares materiāli un veidi

Grīdas apdarei tiek izmantots: 1) **Kerama Marazzi *Passing*** DP600200R
Keramiskais granīts. Foajē.

2) **Kerama Marazzi *Glory*** SG600200R
Keramiskais granīts. Foajē WC.

3) **Alsafloor *Chene Espagne*** Lamināts. Foajē
un aizkulisēs.

4) **Baleterio *Weathered Oak***. Lamināts. Foajē,
mazā zāle, kafējnīca.

5) **Kwadro Ceramica *Amarylis***. Flīzes. WC,
palīgtelpas.

Sienas – Krāsa: Tikurilla

1) **Interior 12** foajē pusmatēta krāsa, otrās
nozīmes telpās spīdīga.

2) **Tunto** struktūrkrāsa

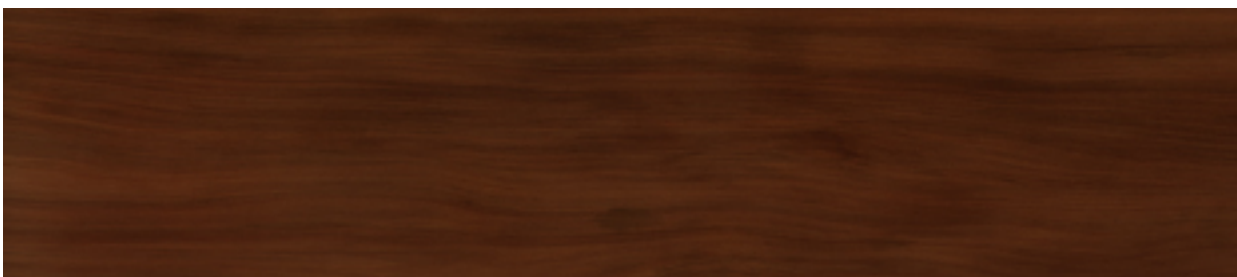
3) **Taika** ar **Coppar** nokrāsu, lazējoša krāsa dekoratīvajiem krāsojumiem.

4) **Balti koka paneļi** kafējnīcā.

5) **Manio koka paneļi** foajē un lielajā zālē.

4. Funkcionālo zonu sadalījums

Ienākot telpās mūs sagaida uzraugs un kase. Ja ir plānots tikai iegādāties biļetes, to var ātri izdarīt pieejot pie kases. Ja ir rinda, tad ir iespējams apsēsties, vai arī uz vienīgās no mūra sienām apskatīties mākslas darbus. Foajē ir pietiekoši vieta pārvietojamiem vairogiem. Ejot uz kādu no zālēm vai apmeklējot otro vai trešo stāvu malā atrodams garš dīvāns pie izliektas koka sienas. Šeit ir iespējams arī apsēsties starplaikos pirms pasākumiem vai arī ikdienā. Mazā zāle ir sadalīta 3 nosacītās daļās ar vietām uz skatuves, starp durvju ailēm un vēl ir pietiekoši vietas starp šīm divām zonām. Tālāk atrodas kafejnīca ar virtuvi un aizkulisēs ar daudzām telpām rekvizītu uzglabāšanai, kā arī telpām kur aktieriem vai dalībniekiem ir iespējams pārgērbties. (skat. Telpas funkcionālo plānu)

5.Koloristiskais risinājums

Koloristisko risinājumu vēlams skatīt vizuālajā pielikumā. Darbos dominē zemes tumšie toņi, kuriem akcentā ir baltais un pasteļa struktūrkrāsa.

6.Apgaismojums

- Vispārējais un lokālais apgaismojums no GLASHUTTE LIMBERG.

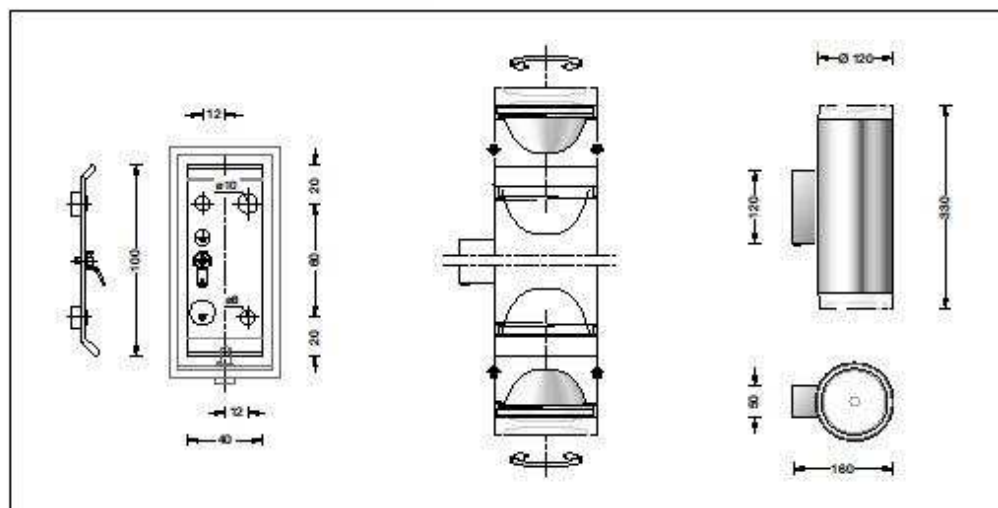
1) Prožektori PAR-36 no www.diskomanija.lv

2) Glashutte Limberg Sienas lampa 8051

00.00 · Technische Änderungen vorbehalten · Technical amendments reserved · Modifications techniques reserves

<p>Gebrauchsanweisung Instructions for use Fiche d'utilisation</p>	<p>Wandleuchte Wall luminaire Applique</p>	<p>GLASHÜTTE LIMBURG Leuchten GmbH + Co. KG Postfach 1463 · D - 65 534 Limburg</p> <p style="text-align: right;">8051</p>
---	---	---

Anwendung

Wandleuchte für brillantes Licht mit Kristallgläsern und Metallgehäuse. Das Licht wird von den Reflektoren nach oben und unten gelenkt.

Lampen

Halogenlampen für Netzspannung
2 QT 14 - 60 W - Fassung G 9

Osram: Halopin 66760 Eco 980 lm

Bitte beachten Sie die Betriebshinweise der Lampenhersteller.

Produktbeschreibung

Leuchte besteht aus Aluminium, Oberfläche poliert
Kristallgläser, teilmattiert, mit Gewinde
Reflektoren aus eloxiertem Reinst-Aluminium
Anschlussklemmen 2.5
Schutzleiteranschluss
Fassung G 9
Schutzklasse I
☑ Zeichen - Leuchte ist für die Montage auf normal entflammaren Befestigungsflächen geeignet
CE - Konformitätszeichen
Gewicht: 2,0 kg

Lichttechnik

Leuchtendaten für das Lichttechnische Berechnungsprogramm DIALux für Innenbeleuchtung, sowie Leuchtendaten im EULUMDAT und im IES-Format finden Sie auf der Internetseite www.glashuette-limburg.de.

Application

Wall luminaire for brilliant light and metal luminaire housing. The reflectors are directing the light of the lamps upwards and downwards.

Lamps

Halogen lamps for mains voltage
2 QT 14 - 60 W - Lampholder G 9

Osram: Halopin 66760 Eco 980 lm

Please note the lamp manufacturer's operating instructions.

Product description

Luminaire made of aluminium, polished surface finish
Crystal glasses, partially satin matt, with screw neck
Reflectors of anodised pure aluminium
Connecting terminals 2.5
Earth conductor terminal
Lampholder G 9
Safety class I
☑ Symbol - Luminaire is suitable for mounting on normal inflammable fixing surfaces
CE - Conformity mark
Weight: 2.0 kg

Light technique

Luminaire data for the light planning program DIALux for indoor lighting as well as luminaire data in EULUMDAT and IES-format you will find on the web page www.glashuette-limburg.com.

Utilisation

Applique pour lumière scintillante avec verres clairs et armature métallique. Les réflecteurs dirigent la lumière vers le haut et vers le bas.

Lampes

Lampes halogène pour tension réseau
2 QT 14 - 60 W - Douille G 9

Osram: Halopin 66760 Eco 980 lm

Veuillez respecter les instructions des fabricants de lampe.

Description du produit

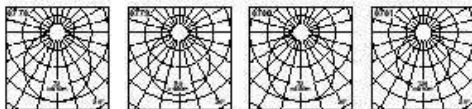
Luminaire fabriqué en aluminium, finition polie
Verres clairs, partiellement satiné mat, avec filetage
Réflecteurs en aluminium pure anodisé
Bornier 2.5
Bornier de mise à la terre
Douille G 9
Classe de protection I
☑ Sigle - Luminaire approprié à l'installation sur des surfaces de fixation normalement inflammables
CE - Sigle de conformité
Poids: 2,0 kg

Technique d'éclairage

DIALux est un programme de calcul d'éclairage pour l'éclairage intérieur. Vous le trouverez sur le site www.glashuette-limburg.fr ainsi que les données des luminaires aux formats EULUMDAT et IES.

3) Glashutte Limberg 8778

Recessed ceiling and wall luminaires · Recessed depth **110 mm**
480 - 4800 lumen · Protection class **IP 44**

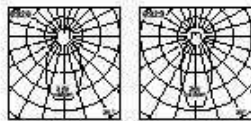
Luminaires for installation in ceilings or walls. This series is characterised by high light output and very shallow recessed depth. Available in four sizes with different light outputs, these luminaires can adapt to the requirements of the room. Their protection class IP 44 further enhances their potential use for many applications. An easy-to-operate mounting system allows fast, economical and convenient installation. The hand-blown, three-ply opal glass distributes the light uniformly in the room. The glass surface is flush with the mounting surface. When illuminated, this produces an interesting contrast between luminaire and mounting surface. The luminaires for fluorescent lamps are equipped with electronic ballasts. Luminaires for a maximum wattage of 32 W can also be operated at 28 W. All important technical data are given in the instructions for use for these luminaires.

4) Glashutte Limberg 8929

•DUATA• recessed ceiling luminaires
Recessed depth **120-140 mm**
3550-8400 lumen

Recessed ceiling luminaires with dual lighting technology, high light output and shallow recessed depth. Available in two sizes with different light outputs, these luminaires can adapt to the requirements of the room.
Luminaires with a downlight and additional unshielded light. This technology provides a high level of visual comfort and high illuminance.
Each luminaire has two fluorescent lamps with electronic ballasts that can be switched separately. The unshielded light or the downlight can be operated separately or both together.
An easy-to-operate mounting system allows fast, economical and convenient installation.
The luminaires are equipped with electronic ballasts.
All important technical data are given in the instructions for use for these luminaires.

5) Glashute Limberg 8320

Ceiling luminaires for unshielded light
1340 - 3740 lumen

Luminaires with hand-blown antique crystal glass and high-quality metal filters in different materials. The beauty and brilliance of the glass are accentuated most effectively by clear general service lamps. Air inclusions of different shape and size make each glass cylinder a unique example of the glassmaker's art. Perfectly proportioned, these luminaires are impressive for their clear glass and visible technical structure. Luminaires for brilliant and exceptionally expressive light. High-quality elements of interior design. Matching wall luminaires are given on page 184 – matching pendant luminaires on page 248.

6) Glashutte Limberg 8458

Ceiling luminaires for unshielded light
3500 - 4800 lumen

Ceiling luminaires in two sizes for fluorescent lamps. Elongated luminaires with slim cylinders for a host of applications. This series is characterised by high light outputs and economic lamps. Depending on their arrangement, the luminaires can divide and structure rooms. They create their special effect when several luminaires are arranged in groups or linear structures, or combined impressively with matching wall luminaires and pendant luminaires.

page 190 page 228

7) Glashutte Limberg 5416

Unshielded pendant luminaires
790 - 2180 lumen

Pendant luminaires in different sizes with rod suspension for halogen lamps and general service lamps. Luminaires with hand-blown, three-ply opal glass, in which a water-thin opal glass layer is enclosed between two crystal glass layers. This produces a highly translucent but opaque glass that distributes the light very uniformly. The white inside of the glass reflects the light directly onto the illuminated surface. Part of the light penetrates the salt mull opal glass body and as unshielded light provides pleasant vertical luminance in the room. These luminaires are impressive for their light effect and high level of visual comfort.

288

7.Mēbeles

Dīvāni: D&D, KATE

Virtuve: SIA Lieldūjas

Santehnika: Franke

Tehnika: Ardo , Electrolux

Izklaide: Sony

Skapji: SIA Lieldūjas, Think Tank

Galdi: SIA Lieldūjas, Etsy.com

Santehnika: IDO

Krāsa: Tikkurilla

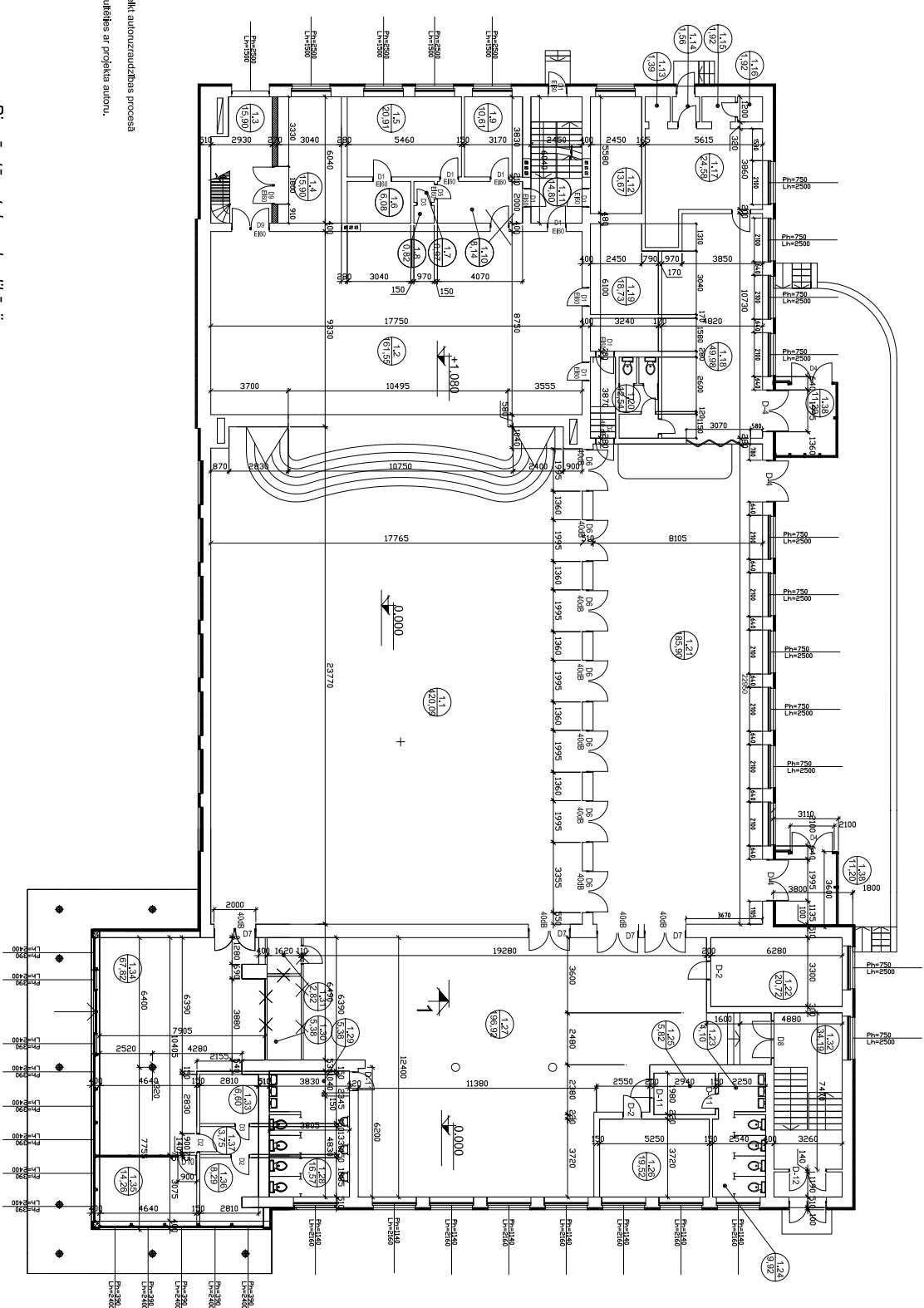
Dekori: Etsy.com

Dekoratīvais krāsojums: Tikkurila

*Neskaidrību gadījumā, vēlams konsultēties projekta autoruzraudzības laikā.

** Mēbeļu eksplikāciju skatīt funkcionālajā plānā.

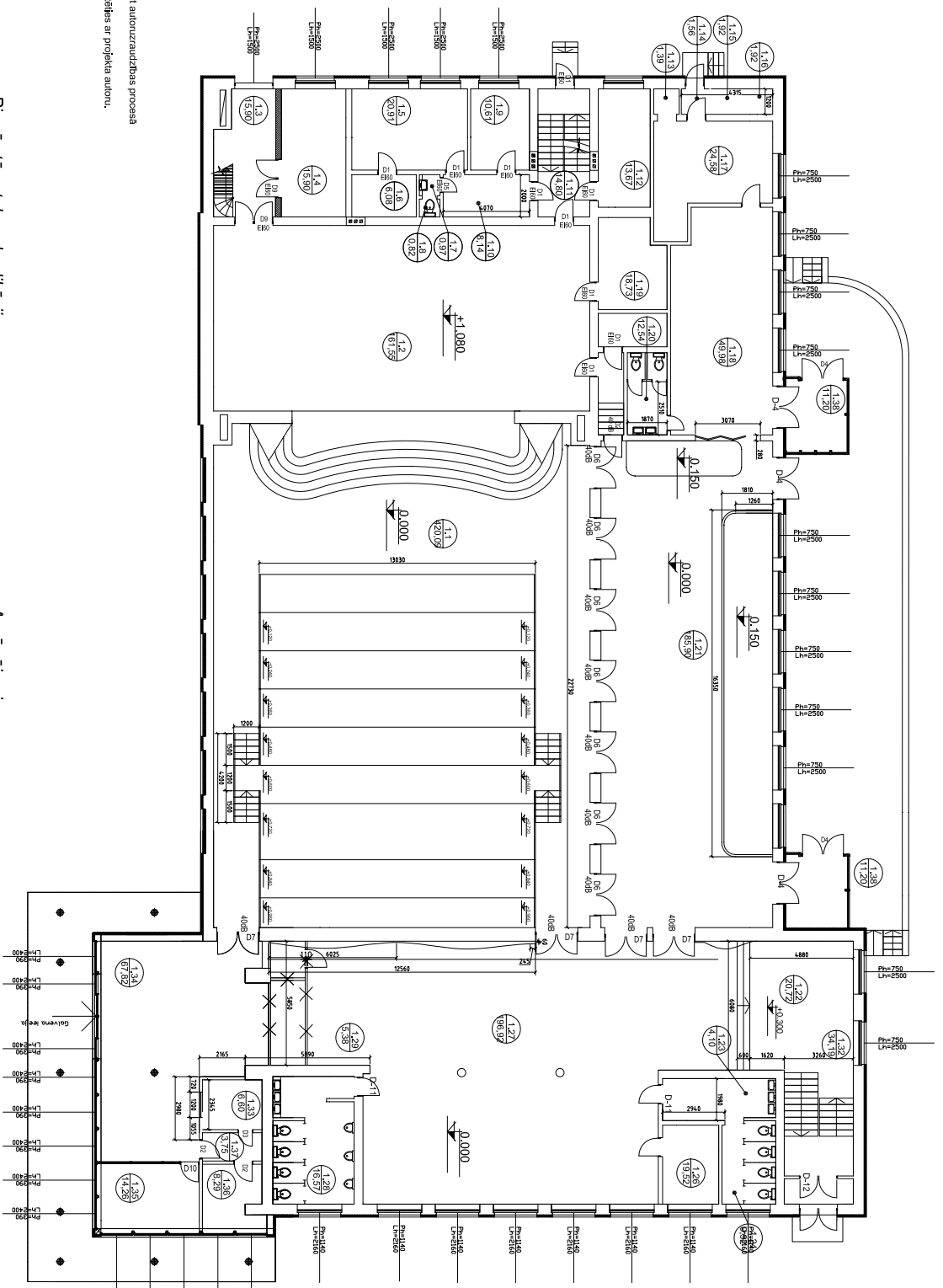

- Pielikums:**
1. Vistīzmetri doti rīkmetros
  2. Nēpildsastāms izmaiņas veikt autoruzraudzības procesā
  3. Nēpildsastāms izmaiņas veikt projekta autorā.

Pirmā stāva telpu eksplikācija

№	Telpas nosaukums	Telpas daļiņi m ²	Telpas apjoms m ³	Telpas sērijs №	Telpas nosaukums	Telpas daļiņi m ²	Telpas apjoms m ³	Telpas sērijs №	Telpas nosaukums	Telpas daļiņi m ²	Telpas apjoms m ³	Telpas sērijs №
1.1	ĪPALE	480.00	7.20	83.04	1.20	NOĻĒMŅUVA	12.54	14.22	1.30	14.22	48.35	14.22
1.2	SAŅĒMVE	16.56	7.00	54.16	1.21	NOVĀRZŅNE	56.50	3.40	62.10	62.10	211.14	14.22
1.3	KORIDORS	14.90	3.30	17.67	1.22	KAMBERS	20.77	3.40	18.16	18.16	55.14	14.22
1.4	GAIDĒKĀRBE	20.91	3.40	18.58	1.23	TUALETE	63.17	3.40	12.54	12.54	44.00	14.22
1.5	GAIDĒKĀRBE	6.08	3.40	10.00	1.24	NOVĀRZŅNE	34.27	5.92	3.40	9.84	33.46	14.22
1.6	GAIDĒKĀRBE	0.97	3.40	3.94	1.25	NOVĀRZŅNE	18.92	3.40	17.04	61.00	17.04	14.22
1.7	FRĪESTĪTIJA	0.92	3.40	3.25	1.26	KORIDORS	19.67	3.40	17.95	68.89	17.95	14.22
1.8	NOĻĒMŅUVA	4.14	3.40	12.44	1.28	TUALETES PHEIŅSTĒIJA	41.29	3.40	11.48	30.83	30.83	14.22
1.10	KORIDORS	8.14	3.40	16.88	1.29	VĒTĒRŅNE	67.73	6.32	3.40	11.26	39.28	14.22
1.11	PĀRĀRĀTĒJA	4.80	3.40	16.38	1.31	GAIDĒKĀRBE	2.82	3.40	6.12	22.95	6.12	14.22
1.12	NOĻĒMŅUVA	3.00	3.40	10.38	1.32	GAIDĒKĀRBE	6.90	3.00	10.31	30.93	10.31	14.22
1.14	VĒTĒRŅNE	1.99	3.40	5.00	1.33	KAFĒE	67.82	3.00	38.66	115.98	38.66	14.22
1.15	NOĻĒMŅUVA	7.44	3.40	4.90	1.34	DEŽINĀMŅU TĒJA	14.26	3.00	15.43	40.28	15.43	14.22
1.16	NOĻĒMŅUVA	28.58	3.40	29.20	1.35	KORIDORS	70.91	8.29	33.00	63.29	63.29	14.22
1.17	NOĻĒMŅUVA	28.58	3.40	29.20	1.36	NOVĀRZŅNE	70.91	3.00	33.00	40.28	40.28	14.22
1.19	NOĻĒMŅUVA	18.73	3.40	18.68	1.38	VĒTĒRŅNE	63.51	11.20	3.00	20.10	20.10	14.22

Pasūtītājs	Atzīraukles novada dome	Projekta nosaukums	Atzīraukles kultūras nama interjera dizaina projekts 1. stāvam.
Pasūtītāja Nr.	1010	Lapas nosaukums	Spiļotāis tāla 2. Atzīraukle
Proj. āvad.	J.Mežāis	Lapas nosaukums	Eksplikācijas plāns.
Izpilītājs	A.Ozolāis	Lapa	Mārgs
Arhīva Nr.	1010	S.P.	Invent. Nr.
		ID-1	

- Piezīmes:**
1. Visi izmetni doti rīkmeiros
  2. Veiksmesamais izmetnais vektors autorizācijas procesā
  3. Nosaukumu grafiskā konsultācija ar projekta autoru.

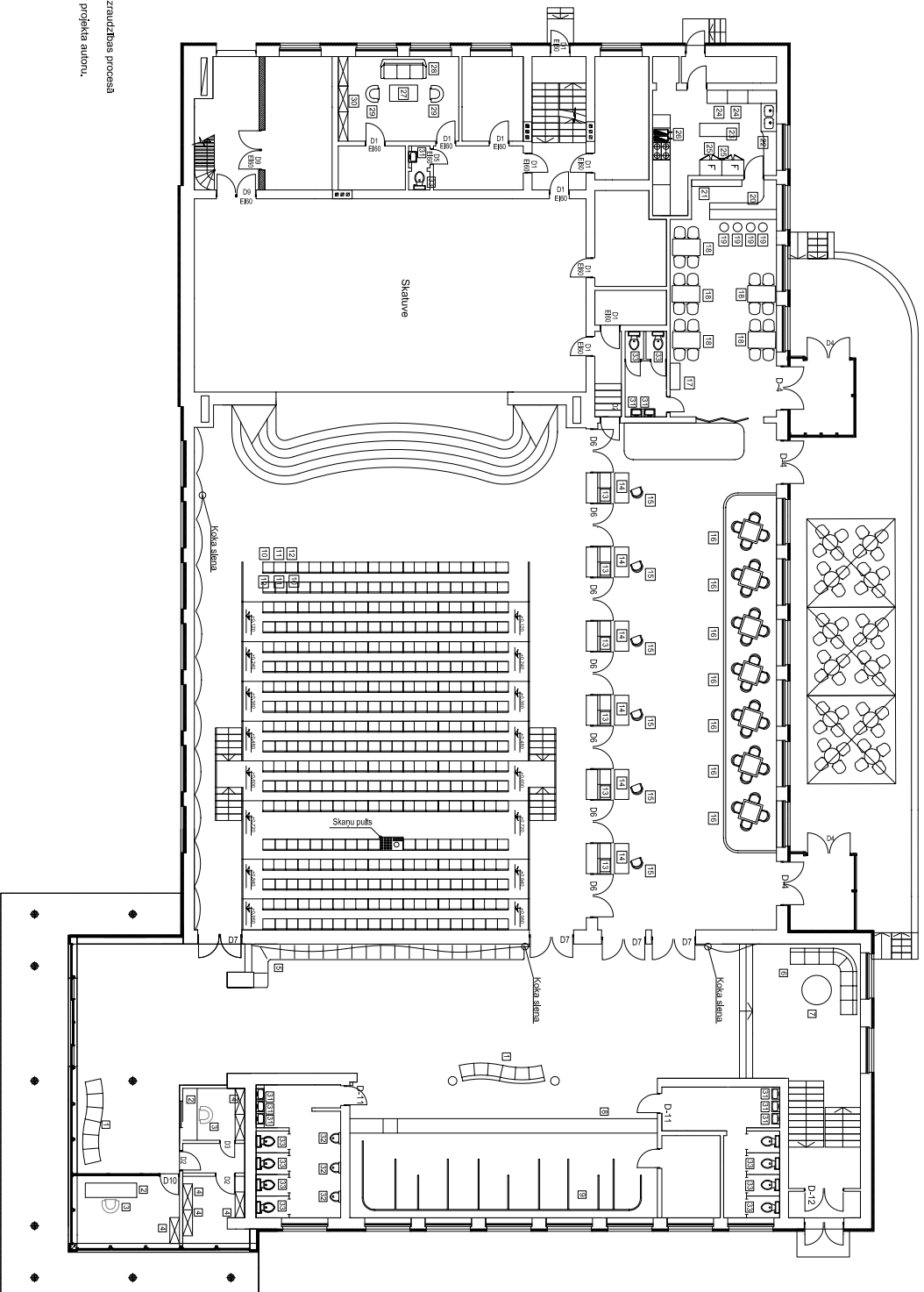
Pirmā stāva telpu eksplikācija

№	Telpas nosaukums	Telpas daudums	Telpas platība, m ²	Telpas apmērs, m	Telpas daudums	Telpas platība, m ²	Telpas apmērs, m	Telpas daudums	Telpas platība, m ²	Telpas apmērs, m
1.1	ĪPAŠĒ	400,00	7,00	60,04	120,00	14,00	14,22	14,22	48,35	27,11
1.2	SAŅĒMVE	16,50	7,00	54,16	370,12	3,40	62,10	62,10	211,14	17,80
1.3	KORIDORS	14,90	3,30	17,67	40,90	2,07	18,10	18,10	55,14	10,10
1.4	ĶĒMĒRĪBĒ	20,91	3,40	16,58	63,17	1,24	17,46	17,46	77,46	10,58
1.5	GAZDĒRĪBĒ	6,08	3,40	10,08	34,27	1,26	19,52	19,52	61,90	10,58
1.6	GAZDĒRĪBĒ	0,97	3,40	3,94	13,40	1,27	25,92	25,92	32,92	10,58
1.7	FRĪESTĪTĒVA	0,82	3,40	3,28	44,28	3,40	39,66	39,66	119,98	10,58
1.8	KORIDORS	8,14	3,40	12,14	41,89	5,73	34,10	34,10	110,27	10,58
1.10	KORIDORS	8,14	3,40	10,88	67,73	6,80	30,93	30,93	119,98	10,58
1.11	ĶĒMĒRĪTĒVA	1,99	3,40	5,00	17,00	3,00	8,29	8,29	24,87	10,58
1.15	ĶĒMĒRĪTĒVA	1,92	3,40	4,90	10,64	1,39	3,00	3,00	20,10	10,58
1.16	KORIDORS	1,74	3,40	4,90	10,64	1,39	3,00	3,00	20,10	10,58
1.17	KORIDORS	28,58	3,40	22,20	70,91	11,20	40,00	40,00	124,20	10,58
1.18	KORIDORS	28,58	3,40	22,20	70,91	11,20	40,00	40,00	124,20	10,58
1.19	KORIDORS	16,73	3,40	16,68	63,51	11,20	40,00	40,00	124,20	10,58

Apzīmējumi:

Pasūtītājs	Atkrauķes novada dome	Projekta nosaukums	Atkrauķes kultūras nama interjera dizaina projekts
Pasūtītāja Nr.	1010	Projekta Nr.	1010
Izstrādātājs	J.Mežulis	Lapas nosaukums	Lapas nosaukums
Arhīva Nr.	1010	Arhīva Nr.	1010
	S.P.	Lapa	Lapa
	ID-2	Lapas	Lapas
		Mērogs	1:150
		Invent. Nr.	

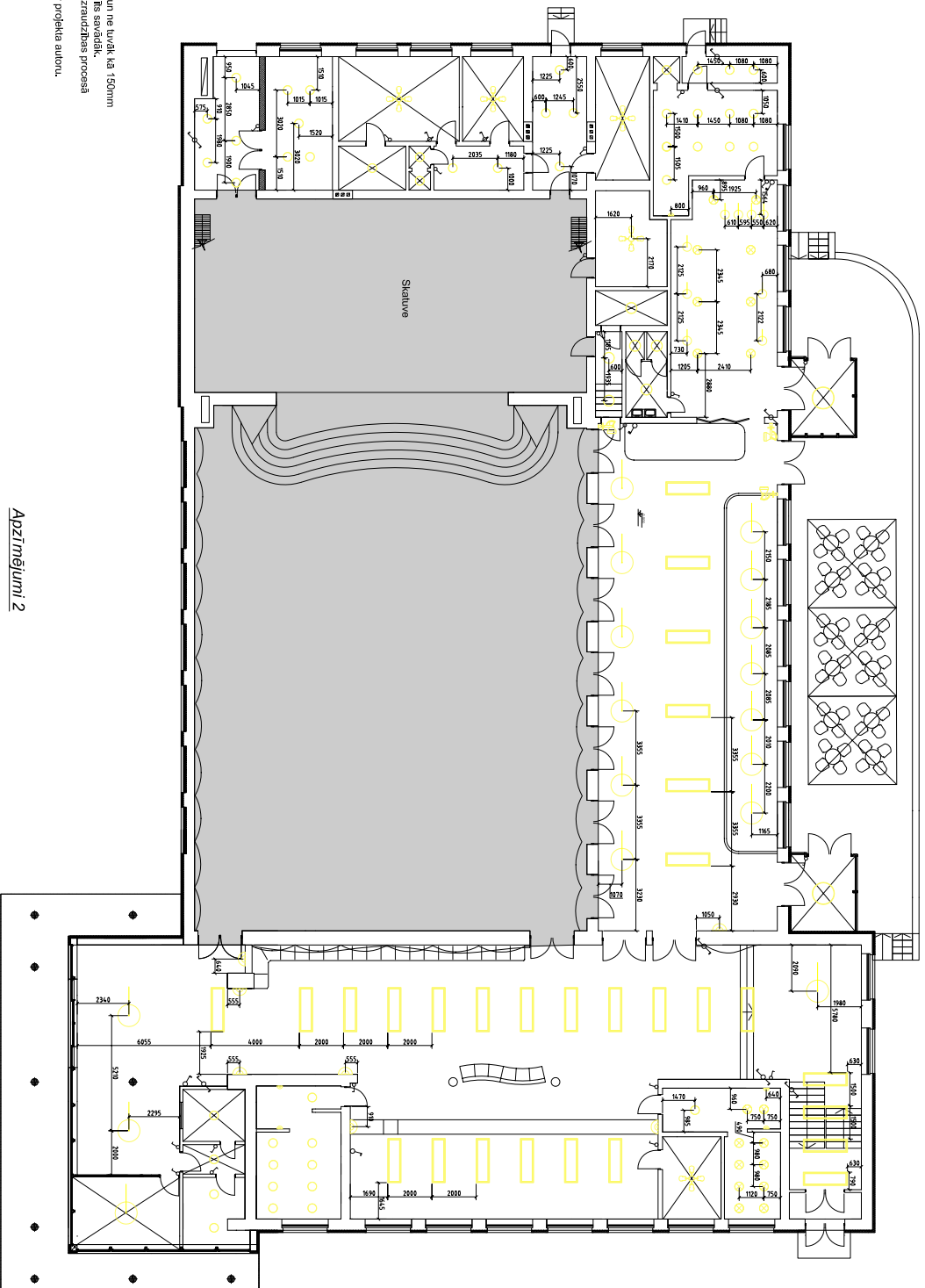

- Piezīmes:**
1. Visi izmetri doti milimetros
  2. Veģetācijas zonas izmērus veikt autoruzraudzības procesā
  3. Mēģinājumu grafiskā konsultācija ar projekta autoru.

Pirmā stāva telpu mēbeļu eksplikācija

№k.	Mēbeles nosaukums	Izmetri	NOBŪVĒTĀS	SKA.	NOBŪVĒTĀS	SKA.	Mēbeles nosaukums	Izmetri	NOBŪVĒTĀS	SKA.
1	1. DĒRĒNS	720x320x420	SIAU, LIECĒJĀNS	20	LEITE	720x500x1150	SIAU, LIECĒJĀNS	43,04		
2	2. GAULS SAJĀGĀDUVAĻĀ TĒJĀ	600x730x270	SIAU, LIECĒJĀNS	21	BĒRĀVA DĀKĒTĪ	300x280x60	SIAU, LIECĒJĀNS	54,16		
3	3. KRĒSĪS	600x450x1100	SIAU, LIECĒJĀNS	22	LEITE AKURĒJUMĀ	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
4	4. KRĒSĪS	600x450x1100	SIAU, LIECĒJĀNS	23	LEITE AKURĒJUMĀ	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
5	5. FOAĒ E. DĒRĒNS	600x1250x420	SIAU, LIECĒJĀNS	24	TRĀSĀNU SKĀPĀJĀ	600x500x160	SIAU, LIECĒJĀNS	18,58		
6	6. DĒRĒNS SI. COVĒ	720x400x200	KAĒTE	25	LEĢENDĒSĒRĒPS	600x1000x180	ELECTROLUX	10,98		
7	7. LEĢENDĒSĒRĒPS	720x1330x420	SIAU, LIECĒJĀNS	26	VĀRĪTĒSĒRĒKĀVA	800x470x180	SIAU, LIECĒJĀNS	3,94		
8	8. LEĢENDĒSĒRĒPS	720x1330x420	SIAU, LIECĒJĀNS	27	ĒRĒKĀVA	280x270x220	ERIKSON	3,30		
9	9. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	28	ĒRĒKĀVA	700x700x200	DMO	12,14		
10	10. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	29	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
11	11. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	30	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
12	12. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	31	VĒJĒLĒNE	380x480x250	REVE	18,98		
13	13. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	32	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
14	14. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	33	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
15	15. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	34	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
16	16. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	35	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
17	17. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	36	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
18	18. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	37	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
19	19. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	38	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
20	20. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	39	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
21	21. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	40	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
22	22. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	41	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
23	23. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	42	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
24	24. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	43	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
25	25. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	44	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
26	26. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	45	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
27	27. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	46	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
28	28. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	47	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
29	29. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	48	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
30	30. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	49	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
31	31. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	50	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
32	32. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	51	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		
33	33. LEĢENDĒSĒRĒPS	600x450x200	SIAU, LIECĒJĀNS	52	FRANĀKĒS	600x380x60	FRANĀKĒ	17,87		

Pasūtītājs	Atzraukles novada dome	Projekta nosaukums	Atzraukles kultūras nama interjera dizaina projekts 1. stāvam.
Pasūtītāja Nr.	1010	Projekta nosaukums	Spičolas ielā 2. Atzraukle
Izdalītājs	A. Ozoliņš	Lapas nosaukums	Funkcionālais plans.
Arhīva Nr.	1010	Stadija	S.P.
		Lapa	ID-3
		Lapas	
		Mārogs	1:150
		Invent. Nr.	

- Piezīmes:**
1. Visi izmetri doti milimetros
  2. Visi slēdži atrodas 500mm no grīdas un ne tuvāk kā 150mm no sijas konstrukcijas, ja vien nav norādīts savādāk.
  3. Ja nepieciešams izmaiņas veikt autorizācijas procesā u. citādi.
  4. Neskaidrību gadījumā konsultēties ar projekta autoru.

Apzīmējumi

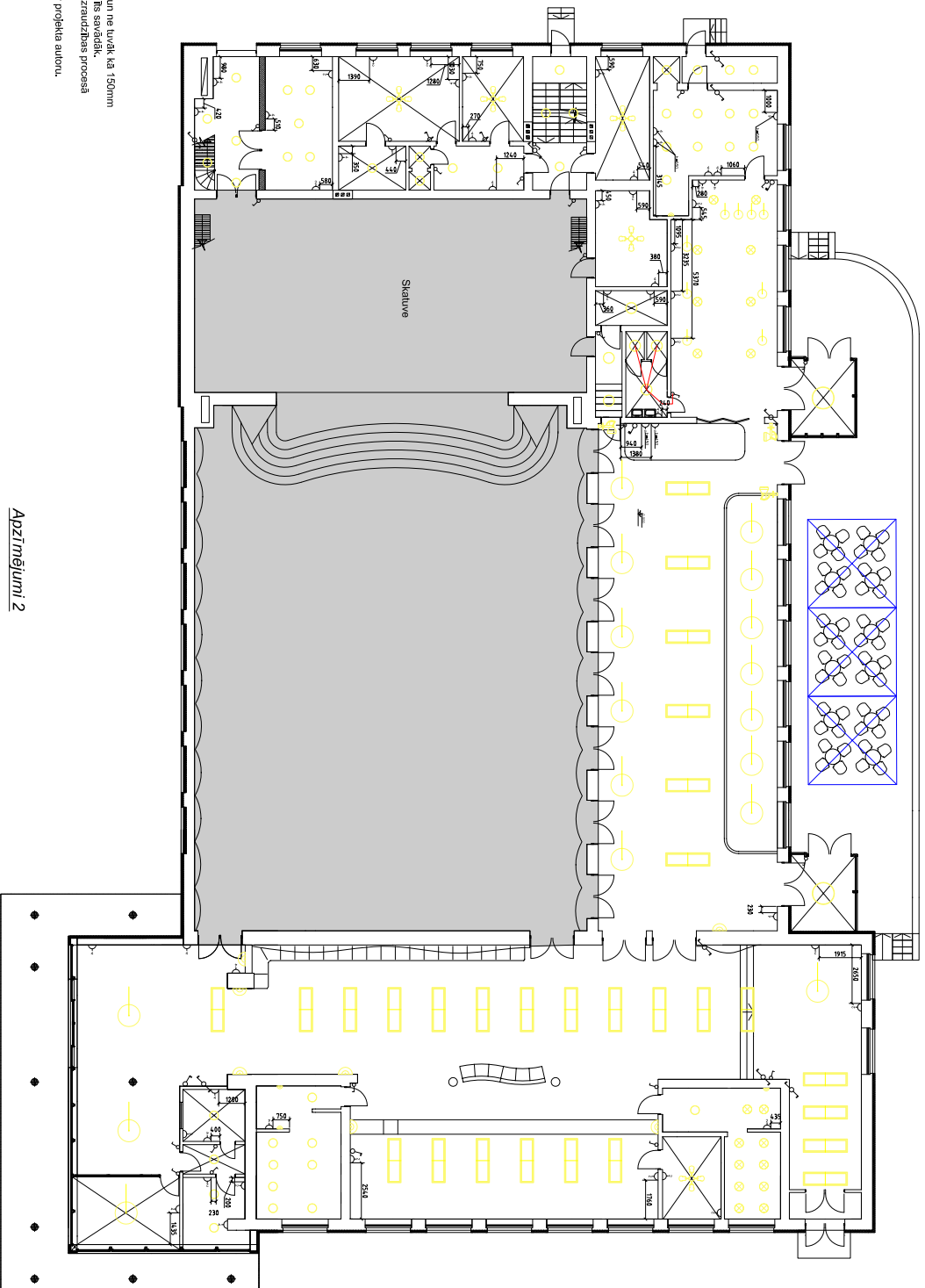
- 2 Rozete ar 2 pieslēgvietām
- 3 Rozete ar 3 pieslēgvietām
- 4 Rozete ar 4 pieslēgvietām
- Parasais slēdzis
- Dubultais slēdzis
- Tīrīkārtais slēdzis
- Centrālais slēdzis
- Slēdzis ar dimmeri
- Slēdzis ar galēnu
- Slēdzis ar pārlieģu
- Gaistošs ledlūdiņa lampa ar kurpuli - Gieshute Limberg 8052 40W
- lakatūra lampa - Gieshute Limberg Screw based lamp 5416 100W
- Gaistošs ledlūdiņa lampa - Gieshute Limberg 87780 42 W
- BMW slēdzošā lampa - Gieshute Limberg Screw based lamp 6480 100W
- Gaistošs ledlūdiņa fluorescējošā lampa - Gieshute Limberg 8458 55W/ (Izvietot pa 2 gab.)
- Sienas lampa - Gieshute Limberg 8051 60W
- Spotlight komplekts - Gieshute Limberg 8320 Screw based lamp 75W
- Sienas prožektors - EURLITE PAR-36 30W

Apzīmējumi 2

ZONAS IZŪSĒNĀS VEIKTĀS VIENĀDĪBAS APZĪMĒJUMI

Pasūtītājs	Aizkraukles novads dome	Projekta nosaukums	Aizkraukles kultūras nama interjera dizaina projekts 1. sīkav. Sīpola ielā 2. Aizkraukē			
Pasūtītāja Nr.	1010	Lapas nosaukums	Elektroplāns.			
Proj.āvd.	J.Mežulis	Lapas nosaukums	Lapa	Lapas	Mērogs	Invent. Nr.
Izpildītājs	A.Ozolīns	Šadlīja	Lapa	Lapas	Mērogs	Invent. Nr.
Arhīva Nr.	1010	S.P.	ID-4	Lapas	Mērogs	Invent. Nr.

- Piezīmes:**
1. Visi izmetri doti milimetros
  2. Visi šķērši atrodas 500mm no grīdas un ne tuvāk kā 150mm no sijas konstrukcijas, ja vien nav norādīts savādāk.
  3. Jaunas iekārtas izmaiņas veikt automatizācijas procesā u. citādi.
  4. Neskatoties uz gatavajām konsultācijām ar projekta autoru.

Apzīmējumi

- 2 Rozete ar 2 pieslēgvietām
- 3 Rozete ar 3 pieslēgvietām
- 4 Rozete ar 4 pieslēgvietām
- Parasaisis slēdzis
- Dubultais slēdzis
- Tīrīkārīšais slēdzis
- Centrālīšais slēdzis
- Slēdzis ar dimmeri
- Slēdzis ar galēnu
- Slēdzis ar pārlēgļu
- Gaistošs ledlīdvieta lampa ar kurpuli-
Glasnūte Limberg 8052 40W
- lakatūra lampa - Glasnūte Limberg Screw
based lamp 54-16 100W
- Gaistošs ledlīdvieta lampa - Glasnūte
Limberg 87780 42 W
- BMI slēdzošā lampa - Glasnūte Limberg
Screw based lamp 6480 100W
- Gaistošs ledlīdvieta fluorescēnā lampa -
Glasnūte Limberg 8458 55W/ (Izvietoti pa 2
gab.)
- Sienas lampa - Glasnūte Limberg 8051
60W
- Spotlight komplekts - Glasnūte Limberg
8320 Screw based lamp 75W
- Sienas prožektors - EURLITE PAR-36
30W

Apzīmējumi 2

- ZONAS IZŪSĒSĒTUS VĒRTĪS VISPĀRĒĀS AROŠINĀJUMĀS

Pasūtītājs	Aizkraukles novads dome	Projekta nosaukums	Aizkraukles kultūras nama interjera dzīšana projekts 1. stāvam, Spīdolas ielā 2, Aizkraukē			
Pasūtītāja Nr.	1010	Lapas nosaukums	Lapa	Lapas	Mērogs	Invent. Nr.
Proj.āvd.	J.Mežulis	Lapas nosaukums	Lapa	Lapas	Mērogs	Invent. Nr.
Izpildītājs	A.Ozolīns	Shēdļa	Lapa	Lapas	Mērogs	Invent. Nr.
Arhīva Nr.	1010	S.P.	ID-6			

Iekšdurvju specifikācija

Sķice	Apz.	Skaitis pagrabs.	Skaitis 1. stāva	Skaitis 2. stāva	Skaitis 3. stāva	Skaitis kopā	Apraksts
	D-1		12				metāla apvalks, 600mm x 1000mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-2		4				"Vestel" Mēbeles, 600mm x 1000mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-3		2				"Vestel" Mēbeles, 600mm x 1000mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-4		4				Alu durvis ar iekšēnu 900mm izolāciju
	D-4		4				Alu durvis ar iekšēnu 900mm izolāciju
	D-5 E160		1				metāla apvalks, 600mm x 800mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-6 400B		7				"Vestel" Mēbeles, 600mm x 2000mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-7 400B		4				"Vestel" Mēbeles, 600mm x 2090mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-8		1				"Vestel" Mēbeles, 600mm x 1780mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-9 E160		2				metāla apvalks, 600mm x 1800mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība

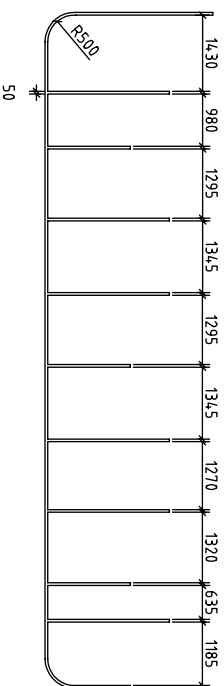
Sķice	Apz.	Skaitis pagrabs.	Skaitis 1. stāva	Skaitis 2. stāva	Skaitis 3. stāva	Skaitis kopā	Apraksts
	D-10		1				Alu durvis ar iekšēnu 900mm izolāciju
	D-11		3				"Vestel" Mēbeles, 600mm x 1200mm, 100mm izolācija, 100mm līdzenība
	D-12		1				Alu durvis ar iekšēnu 900mm izolāciju
	D-12		1				Alu durvis ar iekšēnu 900mm izolāciju

Piezīmes

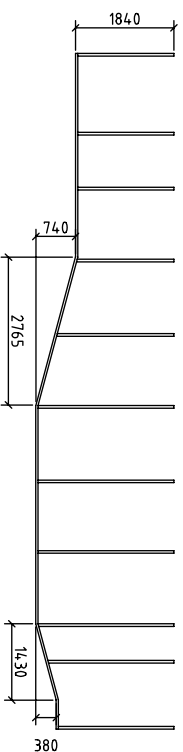
1. Lūgšu un durvju specifikāciju jānodrošina ar tehniskajiem risinājumiem, kas nodrošina durvju funkcionālību un izskatu.
2. Durvju kompleksi ietver durvju blokus, līdzenību un apgaismes līdzenību.
3. Akustiskās durvis 40 (B3, klasē)
4. Izmantošana durvis E160
5. Durvju atvēršana ir informācija durvju dizainā un veids jānosaka ar pasūtītāja raksturojumu.
6. Izmantošana durvis jānosaka ar pasūtītāja raksturojumu.
7. Izmantošana durvis jānosaka ar pasūtītāja raksturojumu.
8. Izmantošana durvju atvēršana veidu kārtā konkrēta vieta saskaņoti ar pasūtītāju.
9. Durvis D-2, D-5, D-7, D-8, D-11 izgatavot vienotā dizaina stilā.
10. Durvju sķices ir informācija durvju dizainā un veids jānosaka ar pasūtītāja raksturojumu.

Pasūtītājs	Atziraucis novada dome		Projekta nosaukums	Atziraucis kultūras nama interjera dizaina projekts		
Pasūtītāja Nr.	1010			1. stāvam, Sptiolas ielā 2. Atziraucis		
Proj. d. vad.	J. Mežulis		Lapas nosaukums	Lapa	Lapas	Mērogs
Izplūvētājs	A. Ozoliņš					Invent. Nr.
Arhīva Nr.	1010		Stadija	S.P.	ID-1	1:100

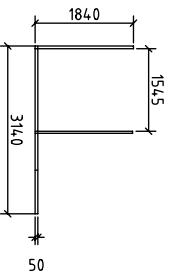
Virsskats. Stieņu sistēma

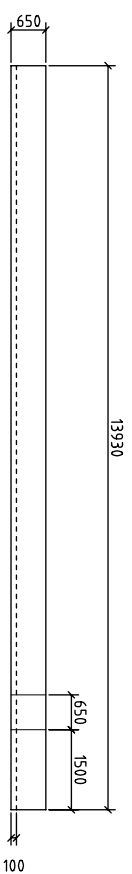
Priekšskats. Stieņu sistēma

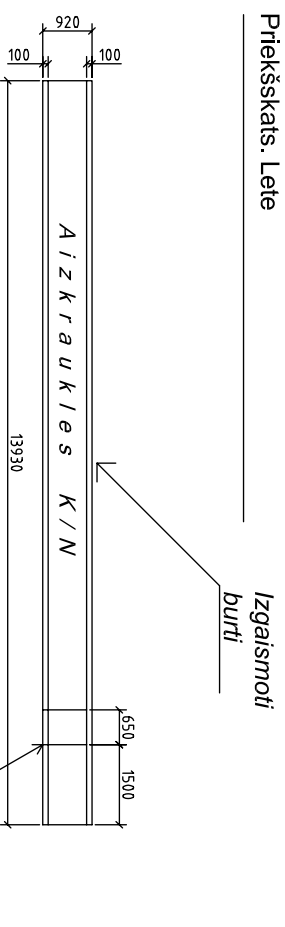
Sānskats. Stieņu sistēma

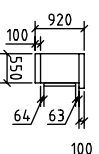
Virsskats. Lete

Priekšskats. Lete

Sānskats. Lete

Piezīmes:

1. Visi izmēri doti milimetros
2. Nepieciešamās izmaiņas veikt autoruzraudzības procesā uz vietas.
3. Neskaitīrbu gadījumā konsultēties ar projekta autoru.

Pasūtītājs	Aizkrauktes novada dome	Projekta nosaukums	Aizkrauktes kultūras nama interjera dizaina projekts		
Pasūtītāja Nr.	1010	Projekta nosaukums	Splodas iela 2. Aizkraukle		
Proj.d.vad.	J.Mežulis	Lapas nosaukums	Foajē garderobes mēbeļu rasējums.		
Izplētītājs	A.Ozoliņš	Stadija	Lapa	Lapas	Mērogs
Arhnā Nr.	1010	S.P.	ID-8		Invent. Nr.

Aprēķini Aizkraukles kultūras namam. Spīdolas iela 2, Aizkraukle.

Pasūtītājs:

Izpildītājs:

Objekts:

Aizkraukles novada dome

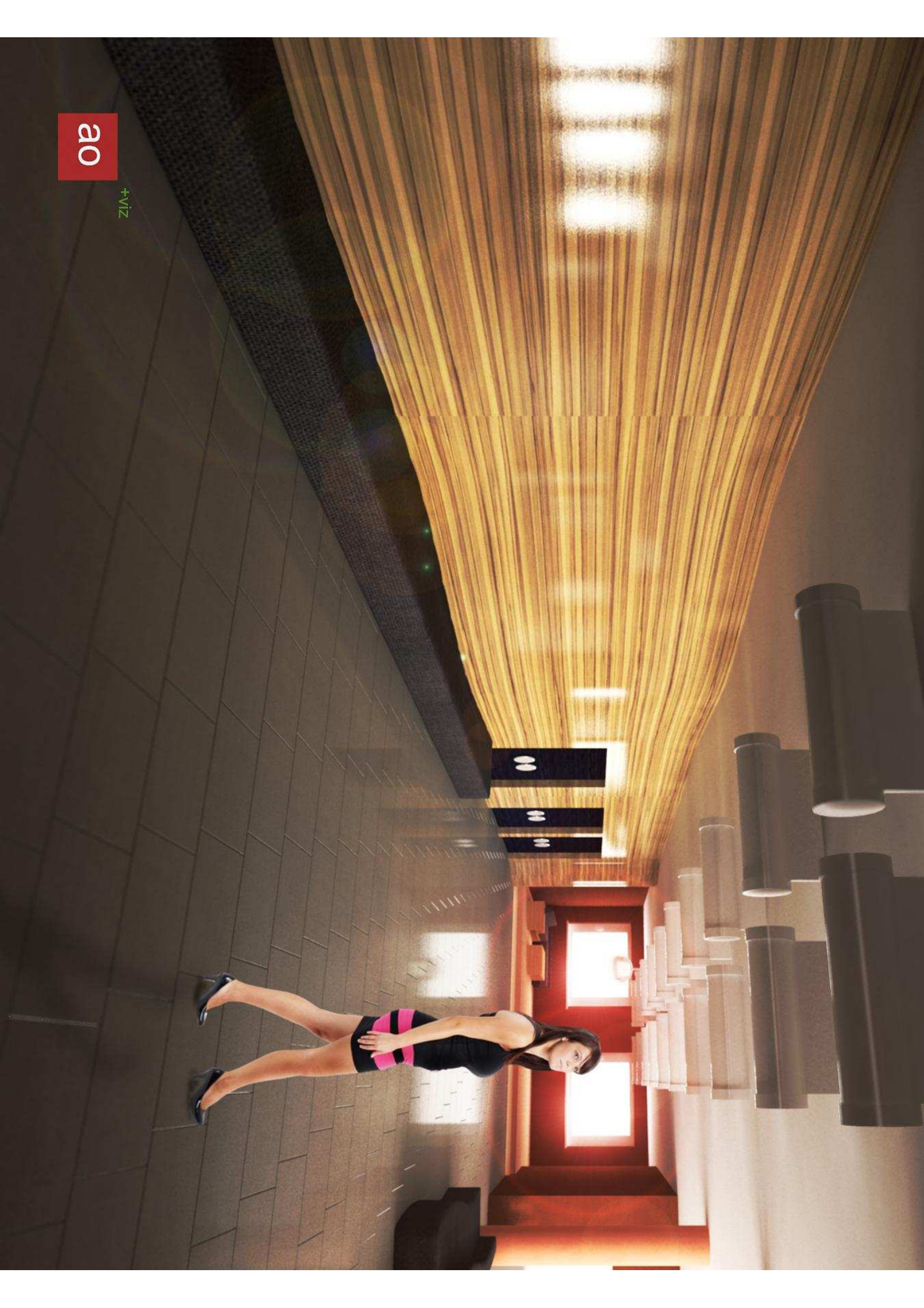
Arturs Ozoliņš

Aizkraukles kultūras nams.

Nr.p.k.	Kods	Darba nosaukums	Mērvienība	Daudzums	Vienības izmaksas				summa (Ls)
					artikuls	darba samaksas likme(Ls/h)	mehānismi (Ls)	Vienības cena (Ls)	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	10.	11.	16.
1. Mēbeļu grupa									
1		1.1. Dīvāns 720x3720x420 Sia "Lieldūjas"	gb.	2	-	2,50	-	2569,00	5138,00
2		1.2. Galds sagaidāmā telpā 650x1200x720 Sia "Lieldūjas"	gb.	2	-	2,50	-	85,00	190,00
3		1.3. Krēsls 650x650x1100 D&D	gb.	2	IFS2306	2,50	-	36,00	72,00
4		1.4. Skapis 440x1175x1800 Sia "Lieldūjas"	gb.	5	-	2,50	-	72,00	360,00
5		1.5. Fojāž dīvāns 650x12350x420 KATE	gb.	1	RL20050	2,50	-	478,00	478,00
6		1.6. Dīvāns SLOAP 720x4200x1200 KATE	gb.	1	SL2465	2,50	-	543,00	543,00
7		1.7. Apaļais galds 1335x1335x420 Sia "Lieldūjas"	gb.	1	-	2,50	-	95,00	95,00
8		1.8. Lete 650x13930x720 Sia "Lieldūjas"	kpl.	1	-	2,50	-	1650,00	1650,00
9		1.9. Pakaramo sistēma 3140x12650x1700 Think Tank	kpl.	1	-	2,50	-	890,00	890,00
10		1.10. LZ Krēsls 1 500x500x1200 D&D	gb.	126	LZ500	2,50	-	46,00	5796,00
11		1.11. LZ Krēsls 2 530x530x1200 D&D	gb.	126	LZ530	2,50	-	48,00	6048,00
12		1.12. LZ Krēsls 3 560x560x1200 D&D	gb.	126	LZ560	2,50	-	50,00	6300,00
13		1.13. MZ Dīvāns 600x1360x1200 Sia "Lieldūjas"	gb.	6	-	2,50	-	345,00	2070,00

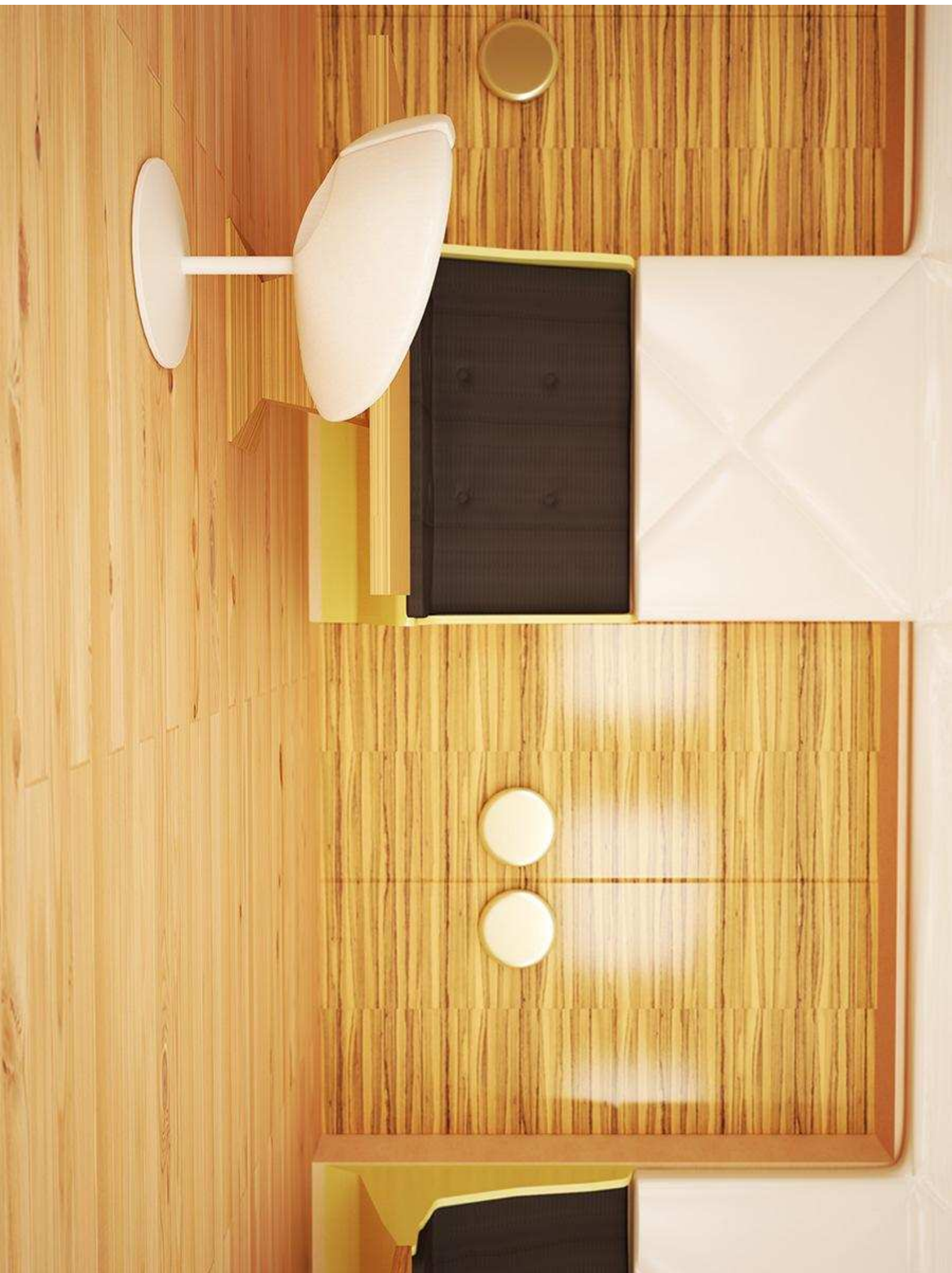
14	1.14. MZ Galds 650x1360x420 Sia "Lieldūjas"	gb.	6	-	2,50	-	79,00	474,00
15	1.15. MZ Krēsls 650x650x1200 KATE	gb.	6	GL356789	2,50	-	102,00	612,00
16	1.16. MZ Komplekts 4KR. + Galds KATE	kpl.	7	PR3456	2,50	-	357,00	2499,00
17	1.17. Vintage trauku skapis 450x1200x1800 Etsy.com	gb.	1	-	2,50	-	630,00	630,00
18	1.18. Kafējnīcas komplekts 1800x1400x1200 D&D	gb.	5	98RP8090	2,50	-	723,00	3615,00
19	1.19. Bāra krēsls 450x450x900 Sia "Lieldūjas"	gb.	4	-	2,50	-	56,00	224,00
20	1.20. Lete 750x3500x1150 Sia "Lieldūjas"	gb.	1	-	2,50	-	160,00	160,00
21	1.21. Bāra Plaukti 300x2850x1800 Sia "Lieldūjas"	kpl.	3	-	2,50	-	80,00	240,00
22	1.22. Lete ar izlietni 650x3800x820 Sia "Lieldūjas"	kpl.	1	-	2,50	-	120,00	120,00
23	1.23. Sala ar noliktavu 560x560x1200 Sia "Lieldūjas"	kpl.	1	-	2,50	-	110,00	110,00
24	1.24. Trauku skapji 600x930x1800 Think Tank	kpl.	2	TT60056	2,50	-	80,00	160,00
25	1.25. Ledusskapis 650x1000x1800 Electrolux	gb.	2	EL6005688	2,50	-	420,00	840,00
26	1.26. Virtuves iekārta 800x4570x1800 Sia "Lieldūjas"	kpl.	1	-	2,50	-	780,00	780,00
27	1.27. Kafijas Galds 735x1275x420 Etsy.com	gb.	1	S2056	2,50	-	62,00	62,00
28	1.28. Dīvāns 800x2050x1200 D&D	gb.	1	DDC2034	2,50	-	250,00	250,00
29	1.29. Krēsls 700x700x1200 D&D	gb.	2	LZ70012	2,50	-	89,00	178,00
30	1.30. Plaukti 650x3850x1800 Think Tank	gb.	3	TT65038	2,50	-	76,00	228,00
31	1.31. Izlietne 360x480x250 Reve	gb.	7	RVM200	2,50	-	80,00	560,00
32	1.32. Pisuārs 480x480x500 IDO	gb.	7	IDP12056	2,50	-	78,00	546,00
33	1.33. Pods 645x360x700 IDO	gb.	11	IDC65804	2,50	-	56,00	616,00
2. Gaismekļu grupa								
34	2.1. Glashutte Limburg 8852 40W Sia "Elektrostudija"	gb.	40	GL8852	2,50	-	419,84	16793,60
35	2.2. Glashutte Limburg 5416 100W Sia "Elektrostudija"	gb.	23	GL5416	2,50	-	225,55	5187,65

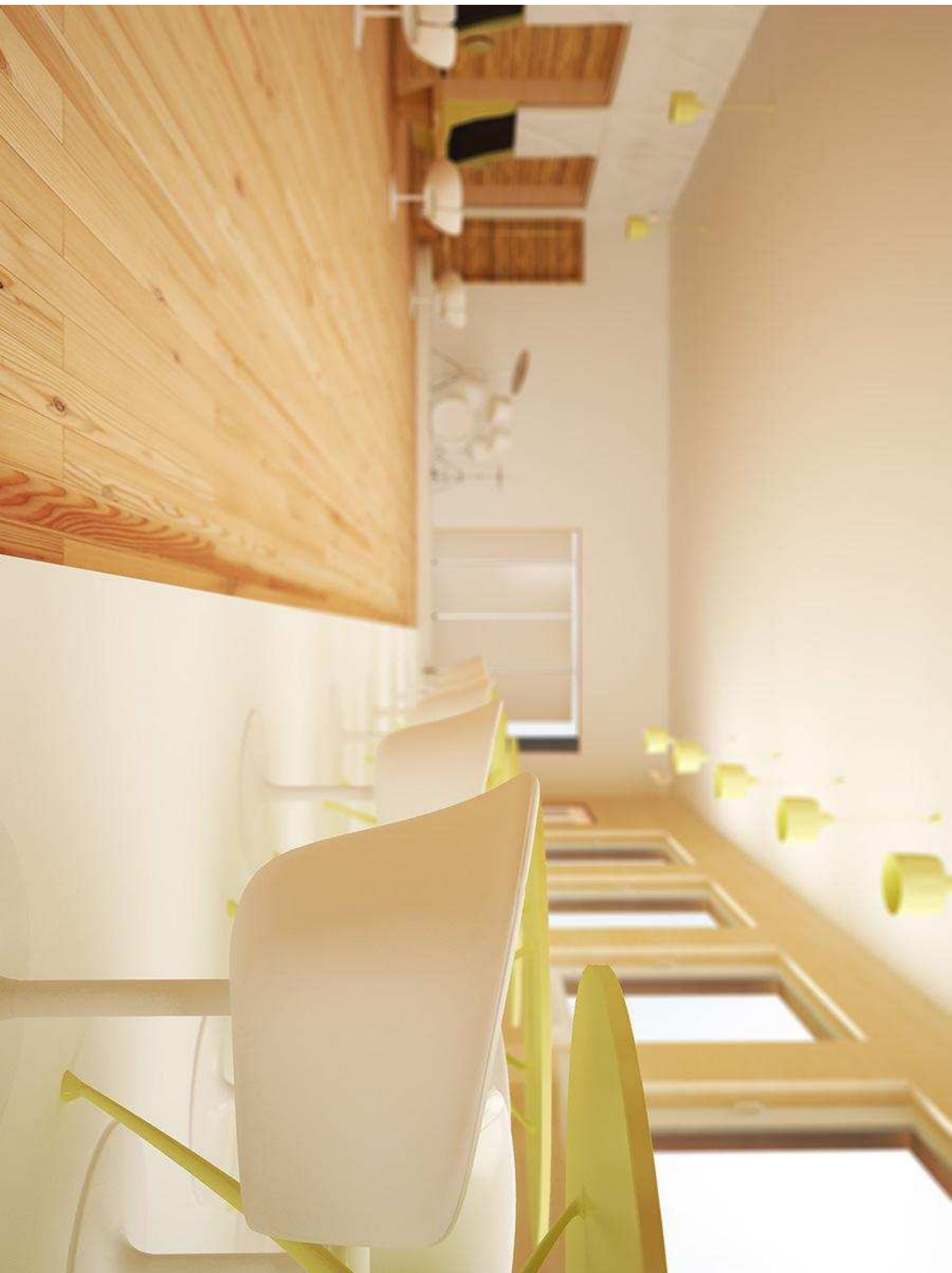
36	2.3. Glashutte Limburg 8780 42W Sia "Elektrostudija"	gb.	19	GL8780	2,50	-	203,26	3816,94
37	2.4. Glashutte Limburg 6480 100W Sia "Elektrostudija"	gb.	1	GL6480	2,50	-	238,48	238,48
38	2.5. Glashutte Limburg 8458 55W Sia "Elektrostudija"	gb.	46	GL8458	2,50	-	213,82	9835,72
39	2.6. Glashutte Limburg 8051 60W Sia "Elektrostudija"	gb.	7	GL8051	2,50	-	242,22	1695,54
40	2.7. Glashutte Limburg 8320 75W Sia "Elektrostudija"	gb.	5	GL8320	2,50	-	477,08	2385,40
41	2.8. EUROLITE PAR-36 30W Diskomanija.lv	gb.	3	PAR36	2,50	-	36,60	109,80
3. Apdares materiālu grupa								
42	3.1. Kerama Marazzi Passing 600x600mm linkord.lv	gb.	915	DP600200R	4,50	-	18,80 kv/m	5696,40
43	3.2. Alsafloor Chene Espagne 1261x189mm linkord.lv	kpl.	47	-	4,50	-	6,80 kv/m	734,40
44	3.3. Kerama Marazzi Glory 600x600mm linkord.lv	gb.	135	SG200600R	4,50	-	18,09 kv/m	868,32
45	3.4. Balterio Weathered Oak 1261x189mm linkord.lv	kpl.	124	-	4,50	-	14,19 kv/m	3334,65
46	3.5. Kwadro Ceramica Amarylis 300x300mm linkord.lv	gb.	1130	-	4,50	-	8,00 kv/m	736,00
47	3.6. Tikkurilla Interior 12 16,5 kg vivacolor.lv	gb.	43	-	4,50	-	6,87	295,00
48	3.7. Tikkurilla Interior 4 16,5 kg vivacolor.lv	gb.	30	-	4,50	-	7,20	216,00
49	3.8. Tikkurilla Tunto 16,5 kg vivacolor.lv	gb.	35	-	4,50	-	10,20	357,00
50	3.9. Tikkurilla Taika Copper 2,7 L vivacolor.lv	gb.	17	-	4,50	-	11,53	196,01
51	3.10. Koka paneļi kafējnicā 900x900mm Sia "Lieldūjas"	gb.	56	-	4,50	-	7,80	436,80
52	3.11. Koka paneļi Manio 1200x3300 Sia "Lieldūjas"	gb.	12	-	4,50	-	18,20	218,40
							Kopā	92685,51
							PVN 22%	20390,81
							Pavisam kopā	113076,32

ao

+viz

ao

2024

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS.

- 1) Arnold, Matthew. (1869). Culture and Anarchy. 256. p.
- 2) Avotiņa A. (2000). Deviņpadsmitais gadsimts. Konsultants kultūras vēsturē. Zvaigzne ABC, Rīga. 6-8lpp
- 4) Avotiņa A. (2000). Deviņpadsmitais gadsimts. Konsultants kultūras vēsturē. Zvaigzne ABC, Rīga. 38-40lpp
- 6) Daina B., N. Gorkins. (2003) Pasaules kultūras vesture. Īskurss. Pētergailis, Rīga 26-127lpp.
- 8) Forsberg, A. (1985) Definitions of culture. 167. p.
- 9) Hault, T. F, ed. 1969. Dictionary of Modern Sociology, p. 93.
- 10) Hault, T. F, ed. 1969. Dictionary of Modern Sociology, p. 93.
- 11) ISEC. (2009). Kulturoloģija. Sk. 2010. 6. okt.
<http://www.isec.gov.lv/saturs/vispizgl/metmat/kulturologija.pdf>
- 12) Jary, D. and J. Jary. 1991. The HarperCollins Dictionary of Sociology, page 101.
Jeļena J., V. Jermolajevs, A. Mūrnieks (2002). Kultūras vēsture XX gadsimts. RaKa, Rīga. 9-11lpp
- 13) Kroeber, A. L. and C. Kluckhohn, 1952. Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions.
- 14) Kultūra un attīstība. Izstrādāta kultūras centru darbības attīstības programma. Sk. 2011.18.apr. <http://culturelablv.wordpress.com/2009/04/01/izstradata-kulturas-centru-darbibas-attistibas-programma/>
- 15) LIIS. Klasicisma literatūra Francijā. Sk. 2011. 13. mrt.
<http://www.liis.lv/paslit/Literatura/31-32/31-32teksts.html>
- 16) LIIS. Pārmaiņas pasaules uzskatā XX gadsimtā. Sk. 2011.12.feb.
<http://www.liis.lv/kultvest/kultura/uzsk20/teksts.htm>
- 17) LIIS. Romantisms. Sk. 2011.27.apr.
<http://www.liis.lv/kultvest/kultura/kult19/teksts.htm>
- 18) LIIS. Romatisms un reālisms pasaules liteartūrā 18.-19.gs. Sk 2011. 13.apr.
<http://www.liis.lv/paslit/Literatura/6-7a/6-7teksts%20.html>
- 19) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2.RaKa, Rīga 73-75 lpp.

- 20) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 75-77. lpp.
- 21) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 77-79. lpp.
- 22) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 128-129 lpp.
- 23) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 274. lpp.
- 24) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 175. lpp.
- 25) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 181-182. lpp.
- 26) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 184-195. lpp.
- 27) Mārīte, L. Daina, B. Ligita, Z. (1999). Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām 2. RaKa, Rīga 219-220. lpp.
- 28) Miltoun Francis.(1910) L. C. Page & company, Boston.
- 29) Neufart, E. Neufart, P. (2002). Architect's data 3rd edition. 580- 581lpp
- 30) Neufart, E. Neufart, P. (2002). Architect's data 3rd edition. 648. p.
- 31) Neufart, E. Neufart, P. (2002). Architect's data 3rd edition. 648. p.
- 32) Neufart, E. Neufart, P. (2002).Architect's data 3rd edition. 476lpp
- 33) Neufart, E. Neufart, P. (2002).Architect's data 3rd edition. 492 - 496lpp
- 34) O'Neil, D. 2006. "Overview". Behavioral Sciences Department, Palomar Collage, San Marco, California.
- 35) O'Neil, D. 2006. "Overview". Behavioral Sciences Department, Palomar Collage, San Marco, California.
- 36) O'Neil, D. 2006. "Processes of Change".Behavioral Sciences Department, Palomar College, San Marco, California.
- 37) Reagan, R. 1985. "Final Radio Address to the Nation". Washington.
- 38) Reese, W.L. 1980. Dictionary of Philosophy and Religion: Eastern and Western Thought. 488 p.
- 39) Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra.Zvaigzne ABC, Rīga.145-172.lpp.

- 40) Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 174-180.lpp.
- 41) Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 186- 203.lpp.
- 42) Rubenis A. (2001). Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Zvaigzne ABC, Rīga. 203-207.lpp.
- 43) Rubenis A. (2004) 20. gadsimta kultūra Eiropā. Zvaigzne ABC, Rīga. 276-279.lpp
- 44) Rubenis A. (2004) 20. gadsimta kultūra Eiropā. Zvaigzne ABC, Rīga. 280-296.lpp
- 45) Tylor, E.B. 1974. Primitive culture: researches into the development of mythology, philosophy, religion, art, and custom. 985. p
- 46) Uzdevumi. Apgaismība Latvijā. Sk. 2011. 15. Feb.
<http://www.uzdevumi.lv/ExerciseRun/RunExercise?exerciseId=9b140f75-ed47-499a-9029-92e1c0a7052e&parentType=VirtualSchool&parentId=751>
- 47) Uzdevumi. Filozofija, Zinātne. Sk. 2011. 14. apr.
<http://www.uzdevumi.lv/ExerciseRun/RunExercise?exerciseId=2b1b34e8-774a-4a6a-a648-85f9fb9fb764&parentType=VirtualSchool&parentId=751>
- 48) Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. Janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>
- 49) Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>
- 50) Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. Janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>
- 51) Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. Janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>
- 52) Viesis. (2011). Kultūras definīcijas. Sk. 2011. 12. janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/kulturas-definicijas.html>
- 53) Viesis. (2011). Kultūras nozīmes. Sk. 2011. 12. janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/eseja-domraksts/kulturas-nozimes.html>
- 54) Viesis. (2011). Kultūras nozīmes. Sk. 2011. 12. janv.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/eseja-domraksts/kulturas-nozimes.html>
- 55) Viesis. Brutālisms, postmodernisms un modernisms arhitektūrā. Sk. 2011. 17. Mrt. <http://www.gudrinieks.lv/referati/referats/brutalismis-postmodernisms-un-modernisms-arhitektura-puslapis2.html>

- 56) Viesis. Romiešu pirts un vīna lietošanas kultūra. Sk. 15.mrt.
<http://www.gudrinieks.lv/referati/eseja-domraksts/romiesu-pirts-un-vina-lietosanas-kultura.html>
- 57) Vikipēdija. Kolizejs. Sk. 2011.08.apr. <http://lv.wikipedia.org/wiki/Kolizejs>
- 58) Vikipēdija. Kolizejs. Sk. 2011.08.apr. <http://lv.wikipedia.org/wiki/Kolizejs>
- 59) Vikipēdija. Modernisms. Sk. 2011. 17. Feb.
<http://lv.wikipedia.org/wiki/Modernisms>
- 60) Vikipēdija. Parīzes Dievmātes katedrāle. Sk. 2011.14.apr.
http://lv.wikipedia.org/wiki/Par%C4%ABzes_Dievm%C4%81tes_katedr%C4%81le
- 61) Volkova, T. (2008). Par radošajām industrijām. Sk. 2011. 12. janv.
<http://www.design.lv/dizaina-teorija/74:rad-industrijas>
- 62) Volkova, T. (2008). Par radošajām industrijām. Sk. 2011. 12. janv.
<http://www.design.lv/dizaina-teorija/74:rad-industrijas>
- 63) Littelfield D. (2008) Metric Handbook Planning & Design Data 64-66lpp

1. PIELIKUMS. DOKUMENTĀRĀS LAPAS FORMA

Diplomdarbs

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai. **Piekrītu sava darba publicēšanai internetā.**

Autors: _____

(Autora paraksts)

Ar savu parakstu apliecinu, ka esmu lasījis augstāk minēto diplomdarbu un atzīstu to par **pieņemrotu / nepieņemrotu** (nevajadzīgo svītrot) aizstāvēšanai Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē.

Darba vadītājs(-ja): _____

(Vadītāja paraksts)

Darbs iesniegts Izglītības zinātņu nodaļā _____.

(Iesniegšanas datums)

Ar šo es apliecinu, ka darba elektroniskā versija ir augšupielādēta LU informatīvajā sistēmā.

Metodiķe: _____.

(Metodiķes paraksts)

Recenzents: _____

zin.grāds Vārds Uzvārds.

Darbs aizstāvēts maģistra gala pārbaudījuma komisijas sēdē

_____ prot. Nr. _____, vērtējums

_____

Komisijas sekretārs: _____

(Sekretāra paraksts)